

Praktische gids voor het opsporen van familie- of gezinsleden

2e uitgave

Praktische gids voor het opsporen van familie- of gezinsleden

2e uitgave

april 2025

Het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) is op 19 januari 2022 omgedoopt tot Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA). Alle verwijzingen naar het EASO, EASO-producten en EASO-instanties gelden als verwijzingen naar het EUAA.

Disclaimer

Deze gids doet geen afbreuk aan het beginsel dat alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is om een gezaghebbende uitlegging van het EU-recht te geven.

Het besluit om internationale bescherming te verlenen of te weigeren mag nooit gebaseerd zijn op de resultaten van de inspanningen van de EU-autoriteiten om familie- of gezinsleden op te sporen.

Manuscript voltooid in april 2025

Tweede uitgave

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) of personen die namens het EUAA optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026

Print ISBN 978-92-9418-218-0 doi:10.2847/5125319 BZ-01-25-003-NL-C

PDF ISBN 978-92-9418-219-7 doi:10.2847/2826830 BZ-01-25-003-NL-N

© Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), 2026

Overname met bronvermelding toegestaan.

Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van het EUAA, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken. Het EUAA bezit geen auteursrecht ten aanzien van de volgende onderdelen:

- omslag, illustratie, lolloj © AdobeStock, 2024;
- blz. 73, illustratie, Imsunyah © Adobe Stock;
- blz. 74, illustratie, ศิริชัย ฐานสกุล © Adobe Stock;
- blz. 75, illustratie, neatlynatly © Adobe Stock;
- blz. 76, illustratie, Bendix © Adobe Stock.

Over de gids

Waarom deze gids? Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) heeft tot taak om de activiteiten van de EU-lidstaten en de met de Schengenruimte geassocieerde landen (EU+-landen) ⁽¹⁾ bij de toepassing van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) te vergemakkelijken en te ondersteunen. Overeenkomstig de algemene doelstelling van het EUAA om een correcte en effectieve toepassing van het GEAS te bevorderen en convergentie mogelijk te maken, ontwikkelt het EUAA gemeenschappelijke operationele normen en indicatoren, richtsnoeren en praktische instrumenten.

De rechtsinstrumenten die het GEAS vormen, voorzien in een verplichting voor de lidstaten van de Europese Unie om de familie- of gezinsleden van volwassenen en niet-begeleide minderjarigen die om internationale bescherming verzoeken, op te sporen. Met de inwerkingtreding van het migratie- en asielpact ⁽²⁾ krijgt het EUAA de opdracht om zijn operationele normen, indicatoren, richtsnoeren en opleidingsprotocollen te herzien en in overeenstemming met het GEAS te brengen. In artikel 22 van Verordening (EU) 2024/1351 (verordening asiel- en migratiebeheer) ⁽³⁾ wordt specifiek nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van het EUAA om modelformulieren en richtsnoeren voor het opsporen van familie- of gezinsleden te ontwikkelen, die van cruciaal belang zijn voor de doeltreffende toepassing van familie- of gezinsgerelateerde criteria binnen het mechanisme voor het bepalen van de verantwoordelijkheid.

Teneinde de EU+-landen te ondersteunen bij het naleven van hun verplichtingen om het opsporen van familie- of gezinsleden in gang te zetten, is de praktische gids van het EUAA uit 2016 voor het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽⁴⁾ geactualiseerd om aanpassing aan het nieuwe rechtskader te waarborgen en de doeltreffendheid van de gids bij het vergemakkelijken van tijdige en nauwkeurige herenigingsinspanningen in het kader van de asielprocedure te vergroten.

Deel I van deze gids bevat een alomvattende aanpak voor de opsporing van familie- of gezinsleden van personen die om internationale bescherming verzoeken, waarbij de nadruk ligt op de procedures die een rol spelen bij het weer met elkaar in contact brengen van gescheiden familie- of gezinsleden. Dit omvat het opsporen van familie- of gezinsleden binnen de EU+ en in derde landen.

Deel II van deze gids dient als waardevolle hulpbron voor beroepsbeoefenaars die zich bezighouden met het opsporen of identificeren van familie- of gezinsleden in het kader van het bepalen van de verantwoordelijkheid voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming. Door de autoriteiten te ondersteunen bij het vaststellen van passende procedures, het identificeren van de nodige middelen en het plannen van

⁽¹⁾ De 27 EU-lidstaten alsook IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

⁽²⁾ Europese Commissie, directoraat-generaal Migratie en Binnenlandse Zaken, "Migratie- en asielpact", website van de Europese Commissie, 21 mei 2024, geraadpleegd op 17 januari 2025, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

⁽³⁾ Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 (PB L, 2024/1351, 22.5.2024).

⁽⁴⁾ EASO, Practical Guide on Family Tracing, maart 2016.

procedures, kan de gids helpen bij het prioriteren en vroegtijdig opsporen van potentiële familie- of gezinszaken. Dit kan uiteindelijk bijdragen aan betere gezinsherenigingsprocedures in de EU+-landen. In de gids worden weliswaar de belangrijkste aspecten van de opsporing van familie- of gezinsleden in de verordening asiel- en migratiebeheer uiteengezet, maar wordt niet ingegaan op de specifieke kenmerken van het besluitvormingsproces.

Hoe is deze gids tot stand gekomen? [Deel I](#) is opgesteld door deskundigen uit de hele EU, met waardevolle bijdragen van de Europese Commissie, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) en het Kinderfonds van de Verenigde Naties (Unicef). De ontwikkeling van de gids is door het EUAA gefaciliteerd en gecoördineerd. Voordat de laatste hand aan de gids werd gelegd, zijn via het Vulnerability Experts Network (VEN) van het EUAA alle EU+-landen geraadpleegd. Het EUAA wil zijn dank uitspreken aan de leden van de werkgroep die het opstellen van deze gids hebben begeleid en ondersteund: Kristina Korsch (Duitsland), Lorraine Buhagiar Bartolo (Malta), Evita Armouti (EU-kantoor van het Rode Kruis ⁽⁵⁾) en de jeugdzorgorganisatie Nidos ⁽⁶⁾.

[Deel II](#) is opgesteld door het EUAA met een werkgroep van deskundigen van Dublin-eenheden in heel Europa, met name Vicky Fotou (Griekenland), Kristina Korsch (Duitsland), Franc Kumer (Slovenië), Jan-Jouke Mulder (Nederland), Matteo Tedde (Italië) en Arune Wallin (Zweden). In het kader van de referentiegroep werd ook contact opgenomen met organisaties die zich bezighouden met de opsporing van familie- of gezinsleden, waaronder het EU-kantoor van het Rode Kruis en Safe Passage, alsook met de UNHCR ⁽⁷⁾. Ook de Europese Commissie heeft een initiële bijdrage geleverd en deelgenomen aan de raadplegingen. Het EUAA heeft de ontwikkeling gefaciliteerd en gecoördineerd. Voordat de laatste hand aan het document werd gelegd, zijn via het Dublin-netwerk van het EUAA alle EU+-landen geraadpleegd. De gidsen zijn in april 2025 door de raad van bestuur van het EUAA goedgekeurd.

Voor wie is deze gids bedoeld? Deze gids is in de eerste plaats bedoeld voor personeelsleden die werken aan de opsporing van familie- of gezinsleden of aan zaken op het gebied van gezinshereniging, kinderbeschermingsfunctionarissen, voogden ⁽⁸⁾, deskundigen op asielgebied, hoornedewerkers en besluitvormers. De gids is ook gericht op het ondersteunen van beleidsambtenaren, managers en hoge adviseurs bij het opzetten van werkstromen en het verbeteren van interne processen. Daarnaast zijn deze richtsnoeren gericht op personeel dat mogelijke zaken op het gebied van gezinshereniging kan identificeren, zoals eerstelijnsfunctionarissen, personeel dat betrokken is bij screening, registratiepersoneel, de immigratiepolitie en opvangfunctionarissen. Daarnaast is dit instrument nuttig voor kwaliteitsbeoordelaars en voor iedereen die werkzaam of betrokken is op het gebied van internationale bescherming in de EU-context. Ook de behandelend ambtenaren in asiel- en migratie-eenheden en juridische counselors behoren tot de doelgroep van deze richtsnoeren.

⁽⁵⁾ De definitieve richtsnoeren weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het standpunt van het EU-kantoor van het Rode Kruis en de leden ervan.

⁽⁶⁾ Nidos, “Nidos and Europe”, website van Nidos in Europe, ongedateerd, geraadpleegd op 4 november 2024, <https://nidosineurope.eu/>

⁽⁷⁾ De definitieve richtsnoeren weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het standpunt van de Hoge Commissaris.

⁽⁸⁾ In het EU-recht wordt zowel “voogd” als “vertegenwoordiger” gebruikt ter aanduiding van de persoon die is aangewezen om niet-begeleide minderjarigen, of kinderen van wie de ouders hun ouderlijk gezag niet kunnen uitoefenen, bij te staan en te ondersteunen. De termen worden vaak door elkaar gebruikt. Ongeacht de terminologie blijft de beoogde betekenis dezelfde. Raadpleeg het terminologiekader voor meer informatie.

Hoe moet deze gids worden gebruikt? Deze gids vormt een referentiedocument voor beroepsbeoefenaars die werkzaam zijn op het gebied van de opsporing van familie- of gezinsleden.

Deel I bevat uitgebreide richtsnoeren voor het opsporen van familie- of gezinsleden in de EU+ en in derde landen. Het bestaat uit drie hoofdstukken: over het rechtskader, het proces van opsporing van familie- of gezinsleden in de praktijk en een overzicht van de beste praktijken en methoden die worden toegepast. Deze richtsnoeren moeten worden gelezen in samenhang met deel II.

Deel II bestaat uit een algemene inleiding op gezinshereniging volgens de verordening asiel- en migratiebeheer, met inbegrip van de belangrijkste definities. De beschreven stappen vertegenwoordigen de algemene werkstroom van het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van de vaststelling van de verantwoordelijkheid. Niettemin wordt erkend dat er verschillen kunnen bestaan in de wijze waarop de procedure in elk EU+-land is georganiseerd. De bijlagen en tabellen zijn bedoeld om de praktische samenwerking tussen de betrokken belanghebbenden te vergemakkelijken. Het document bevat kaders met goede praktijken, controlelijsten en belangrijke informatie. Het document moet worden gelezen in samenhang met deel I.

De modelformulieren voor het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽⁹⁾ vormen een aanvulling op het gebruik van de richtsnoeren.

Hoe verhoudt deze gids zich tot nationale wetgeving en praktijken? Dit instrument voor zachte convergentie heeft tot doel om de harmonisatie van de praktijken van EU+-landen bij het opsporen van familie- of gezinsleden te bevorderen. De gids is niet juridisch bindend. De gids weerspiegelt gezamenlijk overeengekomen normen en vormt geen juridische interpretatie van wettelijke bepalingen of van rechterlijke beslissingen. De richtsnoeren bieden praktische oplossingen voor het uitvoeren van de familie- of gezinsgerelateerde bepalingen in de wetgeving en stellen manieren voor het organiseren van de werkstroom voor. Ook worden voorbeelden gegeven van goede praktijken waarmee bepaalde uitdagingen kunnen worden beperkt.

Hoe verhoudt deze gids zich tot andere instrumenten van het EUAA?

Deze tweede uitgave is pas vanaf 1 juli 2026 van toepassing. Vóór deze datum, en voor alle verzoeken om internationale bescherming die vóór deze datum worden ingediend, is de toepasselijke gids de [Practical Guide on Family Tracing](#) van het EASO, maart 2016. Deze gids moet in combinatie met andere beschikbare praktische gidsen en instrumenten worden gebruikt. Alle praktische instrumenten van het EUAA zijn openbaar en online beschikbaar op de EUAA-website: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>

De praktische gidsen, instrumenten en justitiële analyses van het EUAA waarnaar in deze praktische gids wordt verwezen, zullen tussen 2025 en 2027 geleidelijk worden geactualiseerd. De actualiseringen zullen deze publicaties in overeenstemming brengen met de wetgevingsinstrumenten van het migratie- en asielpact. Zodra de geactualiseerde publicaties zijn gepubliceerd, zullen zij ook online beschikbaar zijn op de hierboven vermelde webpagina's van het EUAA.

⁽⁹⁾ Zie EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden voor volwassen verzoekers](#), 2025 en EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden van niet-begeleide minderjarige verzoekers](#), 2025.

Inhoud

Lijst van afkortingen.....	8
Terminologie.....	10
Gezinslid	14
1. De eenheid van het gezin en de rechten van het kind waarborgen	18
1.1. Opsporing van familie- of gezinsleden — rechtskaders	18
1.1.1. Internationaal rechtskader	18
1.1.2. EU-rechtskaders en het opsporen van familie- of gezinsleden	20
1.1.3. De hervorming van het GEAS: het migratie- en asielpact.....	21
1.1.4. Verplichtingen inzake het opsporen van familie- of gezinsleden.....	21
1.2. Het doel van het opsporen van familie- of gezinsleden.....	28
1.3. Belangrijkste actoren bij het opsporen van familie- of gezinsleden	31
2. Beginselen en procedurele waarborgen.....	36
2.1. Nadruk op het belang van het kind.....	36
2.2. Procedurele waarborgen	41
2.2.1. Veiligheid	41
2.2.2. Aanwijzing van de voogd	42
2.2.3. Op passende wijze verstrekken van informatie	44
2.2.4. Vertrouwelijkheid	46
2.2.5. Gegevensbescherming	47
2.2.6. Verificatie van familiebanden	48
2.2.7. Doeltreffende voorziening in rechte.....	49
2.2.8. Samenwerking tussen autoriteiten en organisaties	50
3. Procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden.....	51
3.1. Vóór het opsporen van familie- of gezinsleden	53
3.2. Het opsporen van familie- of gezinsleden	55
3.2.1. Opsporen van familie- of gezinsleden binnen de EU+	56
3.2.2. Opsporing van familie- of gezinsleden in het land van herkomst of in een derde land	57
3.3. Resultaat van het opsporen van familie- of gezinsleden.....	59

3.4. Ondersteuning en follow-up na het opsporen van familie- of gezinsleden	61
3.4.1. Follow-up	66
Risicobeheer tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden	71
4. Beste praktijken en methoden voor het opsporen van familie- of gezinsleden.....	74
4.1. Beste praktijken voor familie- of gezinsopsporingshandelingen	74
4.2. Technische instrumenten voor het opsporen van familie- of gezinsleden	75
4.3. Overzicht van de gebruikte methoden	79
Bijlage I. Rechtskader — focus op de rechten van het kind	85

Lijst van afkortingen

Afkorting	Definitie
asiel- en migratie-eenheid	De autoriteit van het EU+-land (de eenheid) die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de procedure om te bepalen welk EU+-land verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig artikel 52 van de verordening asiel- en migratiebeheer.
asielprocedureverordening	Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU
BIA	beoordeling van het belang van het kind
Dublin III-verordening	Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking)
EU	Europese Unie
EU+-landen	De lidstaten van de Europese Unie en de met de Schengenruimte geassocieerde landen IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland
EUAA	Asielagentschap van de Europese Unie
GEAS	gemeenschappelijk Europees asielstelsel
gezinsherenigingsrichtlijn	Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging
Handvest	Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
HvJ-EU	Hof van Justitie van de Europese Unie
ICRC	Internationale Comité van het Rode Kruis
IGO	intergouvernementele organisatie
IHR	internationaal humanitair recht
lidstaten	de lidstaten van de Europese Unie
ngo	niet-gouvernementele organisatie
OHCHR	Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten

Afkorting	Definitie
RFL	“Restoring Family Links”-netwerk van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging
richtlijn opvangvoorzieningen (2024)	Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming
screeningverordening	Verordening (EU) 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817
UNHCR	Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen
verordening asiel- en migratiebeheer	Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 [de Dublin III-verordening]
verordening asielnormen	Verordening (EU) 2024/1347 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad
Vluchtelingenverdrag	Het Verdrag van 1951 betreffende de status van vluchtelingen en het bijbehorende Protocol van 1967 (in de asielwetgeving van de EU en door het HvJ-EU aangeduid als “het Verdrag van Genève”)
VRK	Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind

Terminologie

De belangrijkste termen in verband met het opsporen van familie- of gezinsleden die in deze gids worden gebruikt, worden hieronder gedefinieerd.

Een verzoek doen

“De toegang tot de gemeenschappelijke [asiel]procedure moet op een aanpak in drie stappen gebaseerd zijn, bestaande uit het doen, het registreren en het indienen van een verzoek. Het doen van een verzoek is de eerste stap, die de toepassing van [Verordening (EU) 2024/1348 (asielprocedureverordening) ⁽¹⁰⁾] teweegbrengt. Een onderdaan van een derde land of een staatloze wordt geacht een verzoek te hebben gedaan wanneer hij of zij de wens uitdrukt om internationale bescherming van een lidstaat te ontvangen. Wanneer het verzoek wordt ontvangen door een autoriteit die niet verantwoordelijk is voor de registratie van verzoeken, dienen de lidstaten, overeenkomstig hun interne procedures en organisatie, [de asielprocedureverordening] zodanig toe te passen dat de daadwerkelijke toegang tot de procedure kan worden gewaarborgd. Het moet mogelijk zijn die wens om internationale bescherming van een lidstaat te ontvangen[,] in elke vorm uit te drukken en de individuele verzoeker hoeft niet noodzakelijkerwijs specifieke woorden als “internationale bescherming”, “asiel” of “subsidiare bescherming” te gebruiken. Het bepalende element moet zijn dat de onderdaan van een derde land of de staatloze uitdrukking geeft aan een vrees voor vervolging of ernstige schade bij terugkeer naar zijn of haar land van herkomst of, in het geval van een staatloze, naar het land van zijn of haar vroegere gewone verblijfplaats. In geval van twijfel of een bepaalde verklaring kan worden opgevat als een verzoek om internationale bescherming, moet de onderdaan van een derde land of de staatloze uitdrukkelijk worden gevraagd of hij of zij internationale bescherming wenst te ontvangen ⁽¹¹⁾.”

⁽¹⁰⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1348](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, 2024/1348, 22.5.2024).

⁽¹¹⁾ Overweging 27 van de asielprocedureverordening.

Een verzoek registreren

“Een verzoek moet nadat het is gedaan onverwijld worden geregistreerd. In deze fase moeten de bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het registreren van verzoeken of deskundigen van het [EUAA] die hen daarin bijstaan, het verzoek registreren samen met de persoonlijke gegevens van de verzoeker. Die autoriteiten of deskundigen moeten de verzoeker informeren over zijn of haar rechten en verplichtingen, en over de gevolgen voor de verzoeker bij niet-nakoming van die verplichtingen. Ook organisaties die met de bevoegde autoriteiten samenwerken en hen bijstaan, moeten deze informatie kunnen verstrekken. Aan de verzoeker moet een document ter hand worden gesteld met de vermelding dat een verzoek is gedaan en geregistreerd. De termijn voor de indiening van een verzoek loopt vanaf het tijdstip waarop een verzoek is geregistreerd ⁽¹²⁾.”

Opmerking: De termijn voor de vaststelling van de verantwoordelijkheid in familie- of gezinszaken gaat in op het moment van de registratie.

Een verzoek indienen

“De indiening van het verzoek is de handeling die het verzoek om internationale bescherming formaliseert. De verzoeker moet de nodige informatie ontvangen over hoe en wanneer hij of zij zijn of haar verzoek moet indienen, en moet daadwerkelijk in de gelegenheid worden gesteld om dat te doen. In deze fase moet de verzoeker zo spoedig mogelijk alle nodige elementen en documenten verstrekken waarover hij of zij beschikt ter staving en ter vervollediging van het verzoek, tenzij anders in deze verordening wordt bepaald. De termijn voor de administratieve procedure begint te lopen vanaf het tijdstip waarop een verzoek is ingediend. Kort na de indiening van het verzoek moet de verzoeker een document ontvangen waarin zijn of haar status van verzoeker is vermeld ⁽¹³⁾.”

Kind/minderjarige

Elke persoon jonger dan 18 jaar. “Kind” en “minderjarige” worden als synoniemen beschouwd, en beide termen worden in deze publicatie gebruikt. Het EUAA geeft de voorkeur aan de term “kind”; voor de term “minderjarige” wordt echter gekozen wanneer deze term uitdrukkelijk wordt gebruikt in een wettelijke bepaling of een specifiek artikel (bijv. de bepalingen van het EU-asielacquis).

⁽¹²⁾ Overweging 28 van de asielprocedureverordening.

⁽¹³⁾ Overweging 29 van de asielprocedureverordening.

Niet-begeleide ⁽¹⁴⁾	Een kind/minderjarige dat/die zonder begeleiding van een krachtens het recht of krachtens de praktijk van de betrokken staat voor hem of haar verantwoordelijke meerderjarige op het grondgebied van een EU+-land aankomt, zolang hij of zij niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke persoon/meerderjarige staat. Onder dit begrip valt ook een kind/minderjarige dat/die zonder begeleiding wordt achtergelaten nadat hij of zij op het grondgebied van een EU+-land is aangekomen ⁽¹⁵⁾ .
Van zijn familie gescheiden kind	Een kind dat is gescheiden van beide ouders, of van zijn vorige wettelijke of gebruikelijke hoofdverzorger, maar niet noodzakelijkerwijs van andere familieleden. Het kan ook gaan om kinderen die door andere volwassen familie- of gezinsleden worden begeleid ⁽¹⁶⁾ .
Vermiste persoon	Hoewel er in het internationaal recht geen wettelijke definitie van het begrip “vermiste persoon” bestaat, vat het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) “vermiste personen” op als personen van wie de familie geen nieuws heeft en/of die, op basis van betrouwbare informatie, vermist zijn verklaard als gevolg van een gewapend conflict — internationaal of niet-internationaal — of van andere situaties van geweld of andere situaties waarvoor optreden door een bevoegde overheidsinstantie kan zijn vereist. Deze definitie omvat personen die in de context van migratie zijn vermist. In de definitie wordt daarnaast niet aangenomen dat de persoon dood is. Aan de andere kant van het spectrum wordt een persoon niet langer als vermist beschouwd wanneer de familie voldoende, betrouwbare en geloofwaardige informatie heeft ontvangen over zijn of haar lot en verblijfplaats.

⁽¹⁴⁾ Synoniem van “niet-begeleide minderjarige”.

⁽¹⁵⁾ Artikel 3, lid 7, van de asielprocedureverordening; artikel 2, lid 11, van [Verordening \(EU\) 2024/1356](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817 (PB L, 2024/1356, 22.5.2024) (screeningverordening); artikel 2, lid 5, van [Richtlijn \(EU\) 2024/1346](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (PB L, 2024/1346, 22.5.2024) (richtlijn opvangvoorzieningen (2024)); artikel 3, lid 11, van [Verordening \(EU\) 2024/1347](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (PB L, 2024/1347, 22.5.2024) (verordening asielnormen); artikel 2, lid 11, van [Verordening \(EU\) 2024/1351](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 (PB L, 2024/1351, 22.5.2024) (verordening asiel- en migratiebeheer).

⁽¹⁶⁾ UNHCR, Unicef, [Safe & Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#), oktober 2014, blz. 22.

Voogd ⁽¹⁷⁾/**vertegenwoordiger ⁽¹⁸⁾**

In deze gids worden, in overeenstemming met het wetgevingskader, de termen “vertegenwoordiger” en “voogd” door elkaar gebruikt. Beide verwijzen naar een onafhankelijke persoon die verantwoordelijk is voor de bescherming van het belang en het algemene welzijn van het kind.

“[Een] persoon of een organisatie die door de bevoegde instanties is aangewezen om een niet-begeleide minderjarige bij te staan in procedures waarin in [de verordening asiel- en migratiebeheer] is voorzien, teneinde het belang van het kind te behartigen en zo nodig de handelingsbevoegdheid voor de minderjarige uit te oefenen ⁽¹⁹⁾.”

⁽¹⁷⁾ In artikel 3, lid 18, van de verordening asielnormen wordt de volgende definitie gegeven:

“voogd”: een natuurlijke persoon of een organisatie, met inbegrip van een overheidsorgaan, die door de bevoegde autoriteiten is aangewezen om een niet-begeleide minderjarige bij te staan, te vertegenwoordigen en namens hem of haar te handelen, voor zover van toepassing, om ervoor te zorgen dat de niet-begeleide minderjarige kan genieten van de rechten en kan voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van deze verordening, waarbij zijn of haar belangen en algemeen welzijn worden gewaarborgd.

In de praktijk wordt de voogd vaak gelijkgesteld met de figuur van vertegenwoordiger of maatschappelijk werker.

⁽¹⁸⁾ De term “vertegenwoordiger” wordt gebruikt in respectievelijk de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), de asielprocedureverordening, de verordening asiel- en migratiebeheer, de screeningverordening en de Eurodac III-verordening. Overweging 25 van de screeningverordening luidt als volgt:

Er moet een vertegenwoordiger worden benoemd om de niet-begeleide minderjarige tijdens de screening te vertegenwoordigen en bij te staan of, indien geen vertegenwoordiger is benoemd, moet er een persoon worden aangewezen die is opgeleid om het belang en het algemene welzijn van de minderjarige te beschermen.

In artikel 13 van de screeningverordening wordt nader bepaald:

“De vertegenwoordiger beschikt over de nodige vaardigheden en deskundigheid, onder meer op het gebied van de behandeling en de specifieke behoeften van minderjarigen.”

Vergelijkbare vermeldingen komen voor in artikel 23 van de asielprocedureverordening en in artikel 2, lid 13, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024):

“vertegenwoordiger”: een door de bevoegde autoriteiten aangestelde natuurlijke persoon of organisatie, met inbegrip van een overheidsdienst, die beschikt over de benodigde vaardigheden en deskundigheid, onder meer inzake de behandeling en de specifieke behoeften van minderjarigen, om een niet-begeleide minderjarige te vertegenwoordigen, bij te staan en namens hem op te treden, naargelang het geval, teneinde de belangen en het algemeen welzijn van die niet-begeleide minderjarige te beschermen[.]

In artikel 2 van de verordening asiel- en migratiebeheer wordt “vertegenwoordiger” gedefinieerd als: *een persoon of een organisatie die door de bevoegde instanties is aangewezen om een niet-begeleide minderjarige bij te staan en te vertegenwoordigen in procedures waarin in deze verordening is voorzien, teneinde het belang van het kind te behartigen en zo nodig de handelingsbevoegdheid voor de minderjarige uit te oefenen[.]*

De term “voogd” wordt gebruikt in het kader van de verordening asielnormen (zie voetnoot 17). Volgens de respectieve definities hebben zij dezelfde rol, maar verrichten zij andere taken. Om de continuïteit van de vertegenwoordiging van de niet-begeleide minderjarige te waarborgen, kan de voogd uit hoofde van de verordening asielnormen echter dezelfde persoon zijn als de vertegenwoordiger die is aangewezen uit hoofde van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) en de asielprocedureverordening.

⁽¹⁹⁾ Artikel 2, lid 12, en artikel 23, lid 2, punt a), van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Asielacquis van de EU

Het acquis bestaat uit de volgende reeks rechtsinstrumenten van de EU: Richtlijn 2001/55/EG van de Raad ⁽²⁰⁾, de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), de verordening asielnormen, de asielprocedureverordening, Verordening (EU) 2024/1350 ⁽²¹⁾, de verordening asiel- en migratiebeheer, de screeningverordening, Verordening (EU) 2024/1349 ⁽²²⁾, Verordening (EU) 2024/1358 (Eurodac III-verordening) ⁽²³⁾ en Verordening (EU) 2024/1359 ⁽²⁴⁾.

Opsporing van familie- of gezinsleden

Het zoeken naar familie- of gezinsleden (waaronder in het geval van niet-begeleide kinderen of van hun familie gescheiden kinderen ook verwanten of voormalige verzorgers worden begrepen) met de bedoeling om familiebanden te herstellen en gezinnen te herenigen indien dat in het belang van het kind is. In deze gids worden “opsporing van familie- of gezinsleden” en “identificatie van familie- of gezinsleden” door elkaar gebruikt.

Gezinslid

De verordening asiel- en migratiebeheer ⁽²⁵⁾ en de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) ⁽²⁶⁾ bevatten specifieke definities van de term “gezinslid” respectievelijk “gezinsleden”, die van cruciaal belang zijn voor juridische en administratieve doeleinden. Door deze definities goed te begrijpen, kunnen de ondersteuning- en herenigingsinspanningen binnen het regelgevingskader beter op elkaar worden afgestemd.

Overeenkomstig de verordening asiel- en migratiebeheer kunnen verzoekers zich herenigen met een “gezinslid” dat legaal in een ander EU+-land verblijft, ongeacht of het gezin is gevormd in het land van herkomst of buiten het land van herkomst, zolang het is gevormd vóór hun aankomst op het grondgebied van het EU+-land. In het geval van een niet-begeleid kind moet bij een mogelijke gezinshereniging altijd rekening worden gehouden met het belang van het kind. In de verordening asiel- en migratiebeheer worden de verschillende gezinsleden gedefinieerd, zoals hieronder wordt toegelicht.

⁽²⁰⁾ [Richtlijn 2001/55/EG van de Raad](#) van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001).

⁽²¹⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1350](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een Uniekader voor hervestiging en toelating op humanitaire gronden, en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147 (PB L, 2024/1350, 22.5.2024).

⁽²²⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1349](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een terugkeergrensprocedure en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1148 (PB L, 2024/1349, 22.5.2024).

⁽²³⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1358](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van “Eurodac” voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L, 2024/1358, 22.5.2024).

⁽²⁴⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1359](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de aanpak van crisis- en overmachtsituaties op het gebied van migratie en asiel en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147 (PB L, 2024/1359, 22.5.2024).

⁽²⁵⁾ Artikel 2, lid 8, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽²⁶⁾ Artikel 2, lid 3, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

**Echtgenote,
echtgenoot of partner**

De echtgenoot/echtgenote van de verzoeker of de niet-gehuwde partner met wie een duurzame relatie wordt onderhouden, “indien in het recht of de praktijk van de betrokken lidstaat niet-gehuwde paren en gehuwde paren op een vergelijkbare manier worden behandeld in het kader van diens recht dat betrekking heeft op onderdanen van derde landen” (artikel 2, lid 8, punt a), van de verordening asiel- en migratiebeheer).

**Minderjarig kind van
bovengenoemde paren**

(Ongehuwd) kind van gehuwde of niet-gehuwde paren of van de verzoeker “ongeacht of zij volgens het nationale recht wettige, buitenechtelijke of geadopteerde kinderen zijn” (artikel 2, lid 8, punt b), van de verordening asiel- en migratiebeheer).

**Vader, moeder of een
andere volwassene die
verantwoordelijk is
voor het kind**

Wanneer de verzoeker, of de persoon die internationale bescherming geniet, een kind en ongehuwd is, de vader, moeder of een andere volwassene die verantwoordelijk is voor het kind, “krachtens het recht of volgens de praktijk van de lidstaat waar de volwassene aanwezig is” (artikel 2, lid 8, punt c), van de verordening asiel- en migratiebeheer) of “waar de persoon die internationale bescherming geniet, aanwezig is” (artikel 2, lid 8, punt d), van de verordening asiel- en migratiebeheer).

Familielid

Een familielid is geen naast gezinslid, maar een persoon met wie een niet-begeleid kind een band kan hebben en met wie het kind kan worden herenigd als dat in het belang van het kind is. In artikel 2, lid 9, van de verordening asiel- en migratiebeheer wordt een familielid gedefinieerd als “de volwassen tante of oom of grootouder van de verzoeker die op het grondgebied van een lidstaat aanwezig is, ongeacht of de verzoeker volgens het nationale recht een wettig, buitenechtelijk of geadopteerd kind is”.

Broer/zus

Deze term wordt in de verordening asiel- en migratiebeheer niet gedefinieerd. EU+-landen kunnen hun eigen definities in het nationale recht hebben. Een niet-begeleid kind kan in een andere lidstaat met een broer of zus worden herenigd als dit in het belang van het kind is. Een broer of zus wordt doorgaans als zodanig beschouwd als hij of zij ten minste één ouder met de persoon deelt.

Afhankelijkheidsrelatie

De afhankelijkheidsrelatie is een bindend verantwoordelijkheids criterium van de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽²⁷⁾. Van een afhankelijkheidsrelatie is sprake wanneer de verzoeker afhankelijk is van de hulp van zijn of haar kind, broer of zus, of ouder dat of die legaal in een lidstaat verblijft, of wanneer het kind, de broer of zus, of de ouder van de verzoeker zich legaal in een lidstaat bevindt en afhankelijk is van de verzoeker. Afhankelijkheid kan ontstaan als gevolg van zwangerschap, het hebben van een pasgeboren kind, een ernstige geestelijke of lichamelijke aandoening, een ernstige handicap, een ernstig psychisch trauma, of hoge leeftijd.

⁽²⁷⁾ Artikel 34 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Beginnelsen en praktijken inzake het opsporen van familie- of gezinsleden in de EU+ en in derde landen

DEEL

I

PRAKTISCHE GIDS VOOR HET OPSPOREN
VAN FAMILIE- OF GEZINSLEDEN
2E UITGAVE

Deel I: Beginselen en praktijken inzake het opsporen van familie- of gezinsleden in de EU+ en in derde landen

april 2025

1. De eenheid van het gezin en de rechten van het kind waarborgen

In de context van migratie kan de scheiding van gezinnen plaatsvinden onder verschillende omstandigheden, waaronder vóór het ontvluchten van een land, tijdens reizen van migranten of na aankomst in het land van bestemming. Deze scheiding kan ook niet-begeleide kinderen die om internationale bescherming verzoeken, en personen met kwetsbaarheden overkomen. In dit deel wordt ingegaan op de noodzaak van het opsporen van familie- of gezinsleden en de rol ervan bij het beschermen van de rechten van verzoekers om internationale bescherming, met bijzondere aandacht voor niet-begeleide kinderen en afhankelijke volwassenen ⁽²⁸⁾.

1.1. Opsporing van familie- of gezinsleden — rechtskaders

1.1.1. Internationaal rechtskader

De opsporing van familie- of gezinsleden is van essentieel belang vanwege de verplichting van de EU+-landen om het recht op een familie- of gezinsleven te eerbiedigen en de eenheid van het gezin te handhaven, zoals vastgelegd in het EU-recht. Deze verplichtingen zijn duidelijk vastgelegd in internationale kaders, waaronder het internationaal humanitair recht (IHR) ⁽²⁹⁾ en het internationaal recht inzake de mensenrechten ⁽³⁰⁾. Bij het opsporen van familie- of gezinsleden van niet-begeleide kinderen of van hun familie gescheiden kinderen is het van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat de lidstaten en de met de Schengenruimte geassocieerde landen (EU+-landen) voorrang geven aan het recht van het kind op een gezinsleven en op eenheid van het gezin. Deze verplichting vloeit voort uit belangrijke rechtsinstrumenten zoals het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind (VRK) ⁽³¹⁾, op grond waarvan staten het recht van het kind om rechtstreeks contact te onderhouden met zijn familie, moeten eerbiedigen, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.

Op grond van het IHR en het internationaal recht inzake de mensenrechten hebben staten drie algemene verplichtingen met betrekking tot vermiste personen en hun familie of gezin:

- voorkomen dat personen vermist raken, ook als gevolg van gedwongen verdwijningen; daarbij gaat het bijvoorbeeld om verplichtingen in verband met het voorkomen van de scheiding van gezinnen en het zorgen voor contact tussen gedetineerden en hun gezinnen;
- duidelijkheid verschaffen over het lot en de verblijfplaats van vermiste personen door bijvoorbeeld alle mogelijke maatregelen te nemen om verslag uit te brengen over als vermist opgegeven personen, en door hun families alle informatie over hun lot te verstrekken;

⁽²⁸⁾ In de zin van een afhankelijkheidsrelatie als omschreven in artikel 34 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽²⁹⁾ ICRC, “[What is international humanitarian law?](#)”, maart 2022.

⁽³⁰⁾ Het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties (OHCHR), “The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies”, website van het OHCHR, geraadpleegd op 4 november 2024, <https://www.ohchr.org/en/core-international-human-rights-instruments-and-their-monitoring-bodies>

⁽³¹⁾ Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN), artikel 9, lid 1, van het [VN-Verdrag inzake de rechten van het kind](#), 20 november 1989, Verenigde Naties, Verzameling van verdragen, vol. 1577, blz. 3.

- internationale misdrijven onderzoeken en vervolgen, waaronder oorlogsmisdaden in het kader van het IHR, met inbegrip van misdrijven waarbij personen vermist raken; zo moeten staten passende maatregelen nemen om gevallen van gedwongen verdwijning te onderzoeken, de verantwoordelijken voor de rechter te brengen en de familie of het gezin te informeren over het verloop van deze processen.

De mensenrechtenverdragen bevatten geen gedetailleerde bepalingen die specifiek betrekking hebben op vermiste personen en hun families of gezinnen (behalve in verband met gedwongen verdwijning). Verschillende bepalingen in deze verdragen zijn echter door de VN-verdragsorganen ⁽³²⁾ en regionale rechtbanken uitgelegd als aanleiding gevend tot overheidsverbintenissen met betrekking tot vermiste personen.

Op grond van het internationaal recht inzake de mensenrechten kunnen staten verantwoordelijk worden gesteld voor inmenging in het recht op leven of het recht op privéleven, familie- en gezinsleven. Ook kunnen zij verantwoordelijk worden gehouden voor schendingen van het verbod op foltering, wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing of gedwongen verdwijning. Staten moeten daarom alles in het werk stellen om te voorkomen dat personen vermist raken, om duidelijkheid te verschaffen over hun lot en verblijfplaats wanneer zij toch vermist zijn geraakt en om de gevolgen van dergelijke gebeurtenissen af te handelen, onder meer door de identificatie van stoffelijke overschotten en resten te ondersteunen. Daarnaast houdt de noodzaak van opsporing van familie- of gezinsleden ook verband met de humanitaire plicht om menselijk leed te verzachten. Scheiding van gezinnen kan ernstige gevolgen hebben voor het welzijn en de geestelijke en lichamelijke toestand van de betrokken personen. Scheiding van gezinnen kan ook een bron van extra risico's zijn, met name voor personen met bijzondere beschermingsbehoeften (zoals kinderen, ouderen, personen met een handicap of gezondheidsproblemen enz.).

Internationale organisaties en academische deskundigen hebben gewezen op de psychologische druk op families en gezinnen die in afwachting zijn van nieuws over hun vermiste dierbaren. Veel personen ervaren “dubbelzinnig verlies”, een staat van onzekerheid die ingrijpende psychologische en sociale gevolgen kan hebben, en kan leiden tot aandoeningen zoals depressie, alcoholisme of andere ziekten. Dit moet worden erkend als een significant risico voor de volksgezondheid ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ AVVN, [Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning](#), A/72/280, 3 augustus 2017.

⁽³³⁾ ICRC, [“Missing persons and their families – Legal Factsheet”](#), december 2023; Mazzairelli, D., Bertoglio, B., Boscacci, M., Caccia, G., Ruffetta, C. et al, [“Ambiguous loss in the current migration crisis: A medico-legal, psychological, and psychiatric perspective”](#), *Forensic Science International: Mind and Law*, volume 2, 2021, 100064, ISSN 2666-3538.

Bovendien hebben de partijen op grond van het IHR, met name de Verdragen van Genève ⁽³⁴⁾, verschillende belangrijke verplichtingen.

Voorkomen dat personen vermist raken: er moeten maatregelen worden genomen om te voorkomen dat personen vermist raken, onder meer door de eenheid van het gezin in stand te houden en de communicatie te vergemakkelijken.

De **verplichting om duidelijkheid te verschaffen over het lot en de verblijfplaats van vermiste personen:** staten moeten informatie over het lot en de verblijfplaats van vermiste personen verstrekken aan hun families en gezinnen.

Onderzoek en verantwoording: oorlogsmisdaden, waaronder gedwongen verdwijningen, moeten worden onderzocht en vervolgd.

Het asielacquis van de EU is een van de gebieden waarop deze verbintenis is versterkt met de wetgeving van het pact die voorziet in aanvullende waarborgen voor niet-begeleide kinderen die om internationale bescherming hebben verzocht. Een van de gebieden waaraan bijzondere aandacht moet worden besteed en waarvoor specifieke antwoorden nodig zijn, is het opsporen van familie- of gezinsleden.

1.1.2. EU-rechtskaders en het opsporen van familie- of gezinsleden

De EU leeft haar internationale verplichtingen met betrekking tot de rechten van het kind na door middel van verschillende rechtsinstrumenten.

- Het **Handvest van de grondrechten van de Europese Unie** (het Handvest) ⁽³⁵⁾, en met name artikel 24, waarborgt het recht van kinderen op bescherming, zorg en eenheid van het gezin, en bepaalt dat het belang van het kind een essentiële overweging moet vormen bij alle handelingen in verband met het kind.
- In artikel 8 van het **Europees Verdrag voor de rechten van de mens** ⁽³⁶⁾ is de bescherming van het familie- en gezinsleven verder verankerd.
- In het kader van het **gemeenschappelijk Europees asielstelsel** (GEAS) zijn recentelijk hervormingen doorgevoerd die het belang van het opsporen van familie- of gezinsleden onderstrepen, met name voor niet-begeleide minderjarigen. De verordening asiel- en migratiebeheer verplicht de lidstaten ertoe om de familie- of gezinsleden van personen die om internationale bescherming verzoeken, te identificeren en op te sporen.
- In het kader van de opsporing van familie- of gezinsleden benadrukt de EU verschillende belangrijke maatregelen en rechten. Het **recht op identiteit en eenheid van het gezin** waarborgt dat personen de mogelijkheid hebben om hun familie of

⁽³⁴⁾ De Verdragen van Genève en de commentaren daarbij worden uitvoerig beschreven op de website van het ICRC, geraadpleegd op 22 januari 2025, <https://www.icrc.org/en/law-and-policy/geneva-conventions-and-their-commentaries>

⁽³⁵⁾ Europese Unie, [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#), 26 oktober 2012, 2012/C 326/02.

⁽³⁶⁾ Raad van Europa, [Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden zoals gewijzigd door Nrs. 11, 14 en 15 met de aanvullende Protocollen Nrs. 1, 4, 6, 7, 12, 13 en 16](#), ETS 5, 4 november 1950.

gezin te kennen en door hen te worden verzorgd. Het **recht op gezinshereniging** is gericht op het faciliteren van snelle en humane processen om gezinnen te herenigen, met name in gevallen waarbij kinderen en niet-begeleide minderjarigen zijn betrokken. Het **belang van het kind** moet altijd voorop staan. Daarnaast verplicht het **recht op informatie en bescherming** staten om informatie over het lot van vermiste personen te verstrekken en hun bescherming te waarborgen.

In overeenstemming met deze beginselen moeten de lidstaten actieve en zorgvuldige inspanningen verrichten om familie- of gezinsleden op te sporen, waarbij zij ervoor moeten zorgen dat het belang van het kind altijd centraal staat in het proces.

1.1.3. De hervorming van het GEAS: het migratie- en asielpact

Het migratie- en asielpact tot hervorming van het GEAS is in juni 2024 in werking getreden en zal op 11 juni 2026 toegepast worden. Het pact heeft tot doel om nieuwe regels voor het beheer van migratie vast te stellen en een gemeenschappelijk asielstelsel in de EU tot stand te brengen.

De wetgevingshandelingen van het pact stelen op vier pijlers:

- het beveiligen van de buitengrenzen van de EU;
- het waarborgen van snelle en efficiënte procedures binnen de EU+;
- het opzetten van een doeltreffend systeem van verantwoordelijkheid en solidariteit;
- het inbedden van migratie in internationale partnerschappen.

Het migratie- en asielpact is in algemene zin bedoeld om een meer gecoördineerd en humaan asielstelsel tot stand te brengen, waarbij wordt gezocht naar een evenwicht tussen de behoefte aan veiligheid en controle en bescherming van de grondrechten, met name voor kwetsbare groepen zoals niet-begeleide kinderen en gezinnen.

1.1.4. Verplichtingen inzake het opsporen van familie- of gezinsleden

Met het nieuwe asielacquis van de EU is het opsporen van familie- of gezinsleden een verplichting geworden voor de lidstaten.

Vroegtijdig begin met het opsporen van familie- of gezinsleden

Met het opsporen van familie- of gezinsleden moet **zo vroeg mogelijk** worden begonnen, idealiter tijdens de eerste screening aan de buitengrens. Door mogelijke gevallen van gezinshereniging in een vroeg stadium te identificeren, kan het opsporingsformulier tijdig worden ingevuld en kan er vroegtijdig worden begonnen met het verzamelen van informatie, in overeenstemming met de verplichting voor EU+-landen om prioriteit te geven aan familie- en gezinsgerelateerde zaken in de procedure voor het vaststellen van de verantwoordelijkheid.

Informatieverstrekking

Verzoekers **moeten worden geïnformeerd** over de mogelijkheden in verband met het opsporen van familie- of gezinsleden. Zo moeten ze worden geïnformeerd over de bepalingen inzake de eenheid van het gezin in de verordening asiel- en migratiebeheer, het recht om te verzoeken het modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden te ontvangen, en de entiteiten die bijstand kunnen verlenen bij het invullen ervan. Zij moeten ook worden geïnformeerd over nationale en internationale organisaties die de identificatie en opsporing van familie- of gezinsleden vergemakkelijken ⁽³⁷⁾.

Persoonlijk onderhoud

Verzoekers moeten **informatie ontvangen over de procedure van het persoonlijk onderhoud**, met name over de verplichting om informatie te overleggen die relevant is voor de vaststelling van het verantwoordelijke EU+-land ⁽³⁸⁾. Dit omvat alle details die kunnen helpen bij het vaststellen van de aanwezigheid van gezinsleden, familieleden of andere banden in de EU+-landen. Daarnaast moeten verzoekers worden geïnformeerd over de middelen om die informatie te verstrekken en over de bijstand die van het EU+-land beschikbaar is voor het opsporen van familie- of gezinsleden.

Belangrijkste overwegingen en verplichtingen in het kader van het asiel- en migratiepact

Nadruk op gezinshereniging. In alle fasen van de procedure moet meer nadruk worden gelegd op het onderzoeken van familiebanden en de verblijfplaats van familie- of gezinsleden om buitensporige wachttijden te vermijden en ervoor te zorgen dat zaken uitgebreid worden behandeld.

Prioriteit voor gevallen van gezinshereniging. Zowel verzoekende als aangezochte EU+-landen moeten gedurende de hele procedure prioriteit geven aan gezinsherenigingszaken om de wachttijden te verkorten en moeten alle elementen van de zaak grondig onderzoeken.

Vroegtijdige opsporing en verwijzing. Een procedure voor de vroegtijdige opsporing van mogelijke gevallen van gezinshereniging moet ervoor zorgen dat deze snel kunnen worden geïdentificeerd en naar de asiel- en migratie-eenheid kunnen worden verwezen om het proces te versnellen.

Informatieverstrekking. Om de hereniging te vergemakkelijken, moeten verzoekers worden geïnformeerd over het belang van het delen van informatie over familie- of gezinsleden. De autoriteiten moeten ervoor zorgen dat verzoekers gedurende de hele procedure begrijpen dat het noodzakelijk is om tijdig nauwkeurige informatie te delen.

⁽³⁷⁾ Artikel 19, lid 1, punt f), van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽³⁸⁾ Artikel 19, lid 1, punt g), van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Proactieve aanpak. In gezinsherenigingszaken moeten informatieverstrekkers, hoornmedewerkers, hoor- en beslisambtenaren in asielzaken, vertegenwoordigers en verzoekers een proactieve aanpak hanteren. Dit houdt in dat actief moet worden gezocht naar informatie over familie- of gezinsleden en herenigingsmogelijkheden, en dat verzoekers moeten worden aangemoedigd om die informatie te presenteren.

Juridische counseling. De lidstaten moeten verzoekers toegang bieden tot juridische counseling om hen te ondersteunen in het proces van gezinshereniging, waarbij zij ervoor moeten zorgen dat zij hun rechten en plichten begrijpen en geïnformeerd worden over hun zaken.

Samenwerking tussen autoriteiten en organisaties. De autoriteiten van de EU+-landen en relevante organisaties moeten samenwerken om familie- of gezinsleden van verzoekers in de EU+-landen te lokaliseren en te identificeren. Deze samenwerking zorgt ervoor dat alle aspecten van een zaak worden onderzocht en dat alle standpunten in aanmerking worden genomen, zodat een onderbouwd besluit kan worden genomen. Dit omvat duidelijk de betrokkenheid van organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden ⁽³⁹⁾.

Toewijzing van middelen. Doeltreffende procedures voor de opsporing van familie- of gezinsleden vereisen dat de autoriteiten beschikken over voldoende personele, materiële en financiële middelen. Opgeleid personeel is, samen met de benodigde middelen en instrumenten, van cruciaal belang om de procedurele en grondrechten te beschermen en snelle gezinsherenigingsprocedures te waarborgen.

De verordening asiel- en migratiebeheer

Een centraal onderdeel van het pact is de verordening asiel- en migratiebeheer, die Verordening (EU) nr. 604/2013 ⁽⁴⁰⁾ vervangt. In [Deel II](#) kunt u meer lezen over de verordening asiel- en migratiebeheer en het opsporen van familie- of gezinsleden in de context van het bepalen van de verantwoordelijkheid.

De verordening asiel- en migratiebeheer heeft tot doel evenwicht te vinden tussen duidelijke regels inzake verantwoordelijkheid voor verzoekers en mechanismen voor solidariteit tussen de EU+-landen. In de verordening asiel- en migratiebeheer **wordt prioriteit gegeven aan het opsporen van familie- of gezinsleden** en wordt opnieuw bevestigd dat familiebanden het belangrijkste criterium zijn om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming ⁽⁴¹⁾. Op grond van de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽⁴²⁾ worden verzoekers **grondig op de hoogte gebracht van hun rechten** en de beschikbare procedures, waaronder de mogelijkheid van gezinshereniging. De verordening asiel- en migratiebeheer stelt het gebruik van een **modelformulier voor het**

⁽³⁹⁾ Artikel 23, lid 3, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁴⁰⁾ [Verordening \(EU\) nr. 604/2013](#) van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking) (PB L 180 van 29.6.2013).

⁽⁴¹⁾ Artikel 25 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁴²⁾ Artikel 19 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

opsporen van familie- of gezinsleden ⁽⁴³⁾ en een speciaal persoonlijk onderhoud ⁽⁴⁴⁾ verplicht. Daarnaast hebben verzoekers recht op **gratis juridische counseling** ⁽⁴⁵⁾ om ervoor te zorgen dat zij gedurende het hele proces van gezinshereniging toegang hebben tot onderbouwde juridische bijstand. De lidstaten zijn ook verplicht dit opsporingsproces te ondersteunen door samen te werken met nationale autoriteiten en relevante internationale organisaties.

Modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden

Zie [Deel II](#) voor een gedetailleerd overzicht van het modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden. Instructies voor het invullen ervan zijn te vinden in het modelformulier.

Artikel 22 van de verordening asiel- en migratiebeheer verleent verzoekers het recht om het modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden aan te vragen en te ontvangen. Het formulier helpt om in een vroeg stadium van de verzoekprocedure familiebanden vast te stellen. Aanbevolen wordt om het modelformulier en de bijbehorende informatie zo spoedig mogelijk na het doen van het verzoek te verstrekken. Personen die om internationale bescherming verzoeken en familie- of gezinsleden in de EU+-landen hebben, moeten het modelformulier zo spoedig mogelijk invullen. Voor niet-begeleide kinderen is een specifiek modelformulier beschikbaar, dat door de vertegenwoordiger van het kind moet worden ingevuld.

De Eurodac III-verordening

De in het Eurodac-systeem opgeslagen gegevens helpen de identiteit van deze kinderen vast te stellen en helpen de EU+-landen bij het vinden van hun familie- of gezinsleden of eventuele andere banden die zij in andere landen hebben. Met name kunnen nu biometrische gegevens worden afgenomen bij kinderen vanaf de leeftijd van 6 jaar (voorheen 14 jaar), terwijl kinderen onder deze leeftijd nog steeds worden uitgesloten. Deze gegevens helpen bovendien bij het opsporen van vermiste kinderen, onder meer voor rechtshandavingsdoeleinden, en vormen een aanvulling op andere systemen zoals het Schengeninformatiesysteem ⁽⁴⁶⁾. Doeltreffende identificatieprocedures zijn van cruciaal belang voor deze processen ⁽⁴⁷⁾.

De screeningverordening

De screeningverordening speelt een essentiële rol in de eerste fasen van de asielprocedure. Deze verordening verplicht tot het verzamelen van voorlopige informatie bij binnenkomst van een persoon in de EU, wat van elementair belang is voor het vaststellen van onmiddellijke indicatoren voor de noodzaak van opsporing van familie- of gezinsleden. Deze eerste gegevensverzameling omvat onder meer persoonsgegevens, reisbewegingen en mogelijke

⁽⁴³⁾ Artikel 22 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁴⁴⁾ Artikel 22 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁴⁵⁾ Artikel 21 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁴⁶⁾ Zoals vastgesteld bij [Verordening \(EU\) 2018/1862](#) van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie (PB L 312 van 7.12.2018).

⁽⁴⁷⁾ Overweging 44 van de Eurodac III-verordening.

familiebanden binnen de EU, zodat de autoriteiten snel kunnen bepalen of er redenen zijn om inspanningen met het oog op gezinshereniging te verrichten.

De screeningverordening zorgt ervoor dat alle relevante informatie zo spoedig mogelijk wordt vastgelegd, zodat deze informatie kan worden gebruikt voor verdere beoordeling en maatregelen in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer. Dit proces van vroegtijdige identificatie is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat de behoeften op het gebied van opsporing van familie- of gezinsleden snel worden onderkend en opgepakt, en dat het welzijn en de rechten van personen, met name kwetsbare groepen, zoals niet-begeleide minderjarigen, worden gewaarborgd. Wanneer in de screeningfase verzoeken met betrekking tot de eenheid van het gezin worden ingediend, moeten grenswachters deze zaken onmiddellijk verwijzen naar de bevoegde autoriteiten, zodat deze het verzoek onmiddellijk kunnen registreren en de zaak kunnen doorverwijzen naar de relevante autoriteit, zoals de asiel- en migratie-eenheid of de autoriteit die verantwoordelijk is voor de asielprocedure.

Om een tijdige follow-up te waarborgen, moeten er specifieke termijnen voor dergelijke verwijzingen worden vastgesteld, zodat de noodzaak om familie- of gezinsleden op te sporen, snel kan worden onderkend en ter hand kan worden genomen. Deze procedure voor vroegtijdige identificatie en verwijzing is van wezenlijk belang om het welzijn en de rechten van personen, met name kwetsbare groepen zoals niet-begeleide minderjarigen en ten laste komende meerderjarigen, te waarborgen.

Richtlijn opvangvoorzieningen (2024)

De richtlijn opvangvoorzieningen (2024) bevat, als onderdeel van het migratie- en asielpact, belangrijke bepalingen ter ondersteuning van de opsporing van familie- of gezinsleden en de bescherming van minderjarigen. In het bijzonder wordt benadrukt dat het belang van het kind ⁽⁴⁸⁾ voorop moet staan en dat de lidstaten een levensstandaard moeten bieden die bevorderlijk is voor de lichamelijke, geestelijke, spirituele, morele en sociale ontwikkeling van het kind. Het gaat hierbij onder meer om het overwegen van mogelijkheden voor gezinshereniging, het waarborgen van het welzijn en de sociale stabiliteit van de minderjarige, en het beschermen van de minderjarige tegen risico's zoals geweld of uitbuiting. Artikel 27 heeft specifiek betrekking op niet-begeleide minderjarigen en stelt het aanwijzen van een vertegenwoordiger verplicht. De rol van de vertegenwoordiger bestaat erin om de opsporing van familie- of gezinsleden te vergemakkelijken en ervoor te zorgen dat minderjarigen gedurende het hele proces op de hoogte worden gehouden en worden ondersteund. De richtlijn schrijft ook voor dat de lidstaten zo snel mogelijk moeten beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden, met passende maatregelen op het gebied van geheimhouding om de veiligheid van de minderjarige en zijn of haar familieleden te beschermen ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁸⁾ Artikel 26 van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

⁽⁴⁹⁾ Artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

Artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024)

Nadat een verzoek om internationale bescherming is ingediend, beginnen de lidstaten zo snel mogelijk met het opsporen van de gezinsleden van de niet-begeleide minderjarige, met het belang van die niet-begeleide minderjarige voor ogen, waarbij indien nodig de hulp van internationale of andere betrokken organisaties wordt ingeroepen. Wanneer een mogelijk gevaar bestaat voor het leven of de lichamelijke integriteit van de minderjarige of zijn naaste familieleden, met name indien die familieleden in het land van herkomst zijn achtergebleven, moet bij het verzamelen, verwerken en verspreiden van gegevens over deze personen de vertrouwelijkheid worden gewaarborgd, zodat hun veiligheid niet in gevaar wordt gebracht.

Procedures aan de grenzen en opsporing van familie- of gezinsleden

Wat de procedures aan de grenzen en de opsporing van familie- of gezinsleden betreft, speelt de screeningprocedure een belangrijke rol.

Screeningprocedure

Informatieverzameling. Overeenkomstig artikel 17, lid 1, punt g), van de screeningverordening moeten de autoriteiten gegevens verzamelen over de vraag of onderdanen van derde landen familie- of gezinsleden in een lidstaat hebben. Voor niet-begeleide minderjarigen worden bijzondere waarborgen geboden ⁽⁵⁰⁾ om ervoor te zorgen dat een opgeleide vertegenwoordiger of persoon het kind tijdens de screening op een kindvriendelijke en begrijpelijke manier ondersteunt.

In gang zetten van de opsporing. In artikel 19, lid 1, punt f), van de verordening asiel- en migratiebeheer is bepaald dat verzoekers in kennis moeten worden gesteld van de mogelijkheden tot gezinshereniging, waaronder het recht om een modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden aan te vragen en te ontvangen. Dit proces moet zo snel mogelijk worden gestart. De verzamelde informatie mag alleen worden gebruikt voor opsporingsdoeleinden, zonder negatieve gevolgen voor de betrokken partijen. De verzoeker moet van deze waarborg in kennis worden gesteld.

Asielgrensprocedure

De asielgrensprocedure wordt toegepast op niet-begeleide kinderen als zij een gevaar voor de veiligheid vormen ⁽⁵¹⁾. De criteria voor gezinshereniging van de verordening asiel- en migratiebeheer kunnen worden toegepast en de lidstaten moeten onmiddellijk werk maken van de identificatie van familie- of gezinsleden van niet-begeleide minderjarigen, waarbij het belang van het kind voorop moet staan ⁽⁵²⁾. Internationale organisaties kunnen helpen bij de opsporing, waarbij alle maatregelen de geheimhouding en de bescherming van de betrokken partijen in acht nemen.

Wanneer er twijfel bestaat over de leeftijd van een persoon, kan een leeftijdsbeoordeling nodig zijn. Aanbevolen wordt om de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden tijdens deze beoordeling tijdelijk op te schorten totdat de leeftijd van de betrokkene is bevestigd. Zodra de leeftijd is vastgesteld, moet de opsporing van familie- of gezinsleden onmiddellijk worden hervat, zodat de toepasselijke termijnen van de verordening asiel- en migratiebeheer worden nageleefd.

Personeel dat zaken behandelt waarbij niet-begeleide minderjarigen zijn betrokken, moet een gespecialiseerde opleiding krijgen om te kunnen inspelen op de specifieke behoeften van deze kinderen en ervoor te zorgen dat de regelgeving correct wordt toegepast. Het is van essentieel belang dat de nodige informatie tijdig wordt verzameld, aangezien het nalaten hiervan ertoe kan leiden dat cruciale termijnen voor gezinshereniging in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽⁵³⁾ niet worden gehaald.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 13 van de screeningverordening.

⁽⁵¹⁾ Als bedoeld in artikel 53, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵²⁾ Artikel 23 van de asielprocedureverordening.

⁽⁵³⁾ Zie [Deel II](#).

1.2. Het doel van het opsporen van familie- of gezinsleden

Het opsporen van familie- of gezinsleden dient verschillende cruciale doeleinden voor alle verzoekers, met inbegrip van niet-begeleide minderjarigen, die een bijzonder kwetsbare groep vormen.

1. In de eerste plaats helpt het bij het vinden van familie- of gezinsleden met wie de verzoeker wil of zou moeten worden herenigd, hetzij in de EU+, hetzij, indien van toepassing, in derde landen of landen van herkomst.
2. In de tweede plaats is het opsporen van familie- of gezinsleden bedoeld om het contact tussen gescheiden familie- of gezinsleden te herstellen en in stand te houden, mits alle familie- of gezinsleden daarmee instemmen en dit voor geen van hen een gevaar vormt, nadat het belang van het kind is bepaald wanneer er een kind bij betrokken is.
3. In de derde plaats vergemakkelijkt de opsporing gezinshereniging wanneer dit in het belang van de betrokken personen is, waarbij ook in dit geval de veiligheid en wederzijdse instemming moeten worden gewaarborgd.

Niet-begeleide kinderen krijgen vanwege hun verhoogde kwetsbaarheid bijzondere aandacht in het asielbeleid van de EU, zoals uiteengezet in de richtlijn opvangvoorzieningen (2024). Deze richtlijn verplicht de lidstaten om alle nodige stappen te ondernemen om de familie- of gezinsleden op te sporen ⁽⁵⁴⁾, waarbij het belang van het kind voorop moet staan ⁽⁵⁵⁾.

Voorts kunnen de resultaten van de opsporing van familie- of gezinsleden en relevante informatie die over de situatie in het land van herkomst van het kind is verzameld, nuttig zijn bij het bepalen van het belang van het kind, zoals vermeld in artikel 22 van het VRK en in Algemeen commentaar nr. 12 van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind:

Kinderen die asiel zoeken[,] hebben misschien ook behoefte aan het opsporen van hun familie en informatie over hun land van herkomst om hun belang te kunnen bepalen ⁽⁵⁶⁾.

Deze informatie kan relevante belanghebbenden in staat stellen om de individuele behoeften van het kind vast te stellen en, afhankelijk van die behoeften, passende en op het kind toegesneden bescherming en zorg te ontwikkelen en te verstrekken, en om het belang van het kind te bepalen op basis van zijn of haar individuele omstandigheden. De opsporing van familie- of gezinsleden is ook een integratie-instrument in de gastsamenleving, omdat deze zorgt voor kennis van de achtergrond en de informele identificatie van het kind. Zo is het heel belangrijk om op de hoogte te zijn van de onderwijs- en gezondheidsachtergrond, de kwaliteit van interpersoonlijke relaties met ouders en andere familieleden, een eventuele voorgeschiedenis van misbruik en/of huiselijk geweld, de sociaaleconomische situatie van het gezin, de gezondheidstoestand van familie- of gezinsleden en de lokale maatschappelijke aspecten. Daarnaast is een doeltreffende opsporing van familie- of gezinsleden van essentieel

⁽⁵⁴⁾ Artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

⁽⁵⁵⁾ Meer informatie over het relevante rechtskader is te vinden in [Bijlage I. Rechtskader — focus op de rechten van het kind](#).

⁽⁵⁶⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 12 \(2009\): Het recht van het kind om gehoord te worden](#), CRC/C/GC/12, 20 juli 2009, punt 124.

belang om te voorkomen dat kinderen worden geadopteerd of in de pleegzorg terechtkomen wanneer hun biologische ouders in leven zijn en zich met hen willen herenigen, wanneer dit in het belang van het kind is.

De werkingssfeer en de methode van de opsporing van familie- of gezinsleden kunnen verschillen, afhankelijk van de vraag of de opsporing wordt uitgevoerd om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor een verzoek om internationale bescherming, overeenkomstig de verordening asiel- en migratiebeheer, of in het bredere kader van de procedure voor internationale bescherming. De belangrijkste verschillen tussen het opsporen van familie- of gezinsleden op het grondgebied van de EU en in het land van herkomst of een derde land worden hieronder belicht.

	Opsporing van familie- of gezinsleden met het oog op gezinshereniging binnen de EU+	Opsporing van familie- of gezinsleden in het land van herkomst of in derde landen
Territoriale werkingssfeer	Het familie- of gezinslid kan zich op het grondgebied van een EU+-land bevinden.	Het gezinslid kan zich in het land van herkomst van het kind of in een derde land bevinden.
Doel	• Het belang van het kind eerbiedigen. • Bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming. • Gezinsleden, broers of zussen, of familieleden op het grondgebied van een lidstaat herenigen.	• Het belang van het kind eerbiedigen. • Familiebanden herstellen. • Het kind herenigen met een familie- of gezinslid: ▪ in het EU-gastland; ▪ in het land van herkomst of in een derde land.

Wettelijke verplichting	• Het belang van het kind in aanmerking nemen en beoordelen. • Ervoor zorgen dat een gekwalificeerde vertegenwoordiger de door de verordening asiel- en migratiebeheer opgelegde taken op zich neemt ⁽⁵⁷⁾. • Gezinsleden, broers of zussen, of familieleden opsporen ⁽⁵⁸⁾. • Een overnameverzoek in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer indienen zodra de verantwoordelijke lidstaat is bepaald ⁽⁵⁹⁾. • Gezinsleden, broers of zussen, of familieleden herenigen, mits dit in het belang van het kind is.	• Het belang van het kind in aanmerking nemen en beoordelen. • Beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden of, in voorkomend geval, het proces voortzetten. • Ervoor zorgen dat het kind wordt vertegenwoordigd/ bijgestaan door een gekwalificeerde vertegenwoordiger. • De status van het kind beoordelen (in voorbereiding op gezinshereniging).
--------------------------------	--	--

Het is belangrijk om te begrijpen dat het lokaliseren van de familie of het gezin van een kind **niet noodzakelijkerwijs leidt tot gezinshereniging**. Hereniging is misschien niet altijd mogelijk of passend, en de bevoegde autoriteiten moeten rekening houden met aanvullende factoren, met name in gevallen van potentiële gezinshereniging.

Kinderen. In het geval van kinderen moet het beginsel van het belang van het kind leidend zijn voor alle beslissingen en moet het recht van het kind om te worden gehoord in acht worden genomen, waarbij een passend gewicht moet worden gehecht aan zijn of haar opvattingen op basis van de mate van volwassenheid. Als een kind of een familie- of gezinslid terughoudend is om de banden te herstellen, moeten de redenen daarvoor zorgvuldig worden onderzocht. Counseling — afzonderlijk of gezamenlijk telefonisch, via een videoverbinding of andere methoden verleend — kan soms bijdragen tot het herstel van familiebanden. Indien het kind of de familie/het gezin uiteindelijk echter te kennen geeft deze banden niet te willen herstellen, moet deze wens worden gerespecteerd ⁽⁶⁰⁾.

Volwassenen. Voor volwassenen zijn voor hereniging instemming en een aantoonbare wens om te worden herenigd, vereist, met name in het geval van echtgenoten, die ook voor hereniging in aanmerking kunnen komen. Ook is het belangrijk om mogelijke risico's te beoordelen en aan te pakken (bijvoorbeeld in geval van huiselijk geweld) die van invloed kunnen zijn op het besluit om familie- of gezinsleden te herenigen.

Indien de verzoeker of de familie uiteindelijk geen familiebanden wenst te herstellen, moet deze wens echter worden gerespecteerd.

⁽⁵⁷⁾ Artikel 23, lid 5, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁵⁸⁾ Artikel 23, lid 6, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁵⁹⁾ Artikel 25 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁶⁰⁾ Voor meer informatie over het rechtskader dat relevant is voor kinderen, zie [Bijlage I. Rechtskader — focus op de rechten van het kind](#).

1.3. Belangrijkste actoren bij het opsporen van familie- of gezinsleden

De betrokkenheid van verschillende actoren bij het opsporen van familie- of gezinsleden hangt af van het juridische en institutionele kader van het gastland en van de analyse van de risicofactoren en het vertrouwelijkheidsbeginsel in elk afzonderlijk geval. Met name in het geval van verzoekers of vluchtelingen kunnen contacten met autoriteiten in het land van herkomst of consulaire autoriteiten in het gastland de persoon blootstellen aan schade, wanneer de staat de belangrijkste actor van vervolging is. Om blootstelling aan bijkomende risico's te voorkomen, moet uiterste voorzichtigheid worden betracht en moet de individuele situatie grondig worden beoordeeld. Afhankelijk van de omstandigheden van het individuele geval kan het opsporen van familie- of gezinsleden inhouden dat familie- of gezinsleden worden geïdentificeerd op het grondgebied van de EU+ of buiten het grondgebied van de EU+, in het land van herkomst of in een derde land (het kind heeft bijvoorbeeld misschien zijn of haar ouders in een vluchtelingenkamp achtergelaten). Hierbij zou moeten worden samengewerkt met andere nationale autoriteiten of de autoriteiten van een ander EU+-land of zouden middelen moeten worden ingezet in het land van herkomst of in het derde land wanneer dit het kind en de familie/het gezin niet in gevaar zou brengen.

De actoren die hierbij betrokken kunnen zijn, worden vermeld in de tabel.

	Opsporing van familie- of gezinsleden binnen een EU+-land	Opsporing van familie- of gezinsleden in het land van herkomst of in derde landen
Actoren	• Het kind. • De vertegenwoordiger van het kind. • De autoriteiten ⁽⁶¹⁾ van de gastlidstaat. • De autoriteiten van andere EU+-landen. • Internationale of andere relevante organisaties, waaronder opsporingsorganisaties ⁽⁶²⁾. • De familie- of gezinsleden van het kind. • Andere.	• Het kind. • De vertegenwoordiger van het kind. • Autoriteiten ⁽⁶³⁾ in het gastland. • De ambassades en consulaire diensten van het gastland. • Internationale of andere relevante organisaties ⁽⁶⁴⁾. • Lokale opsporingsdiensten. • Autoriteiten van het land van herkomst of een derde land, mits dit geen risico vormt voor het kind of voor zijn familie- of gezinsleden. • Andere.

Voor zowel kinderen als ten laste komende meerderjarigen moeten de juiste mechanismen bestaan om de opsporing van familie- of gezinsleden te ondersteunen, rekening houdend met hun specifieke behoeften en omstandigheden.

⁽⁶¹⁾ Begrepen als alle relevante belanghebbenden op het gebied van kindbescherming, zoals gerechtelijke instanties, lokale sociale diensten, voogden en gezondheidsdiensten.

⁽⁶²⁾ Voor meer informatie, zie de afdeling "Organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden" in [Deel II](#).

⁽⁶³⁾ Begrepen als alle relevante belanghebbenden op het gebied van kindbescherming, zoals gerechtelijke instanties, lokale sociale diensten, voogden en gezondheidsdiensten.

⁽⁶⁴⁾ Het is van belang erop te wijzen dat het ICRC en de Nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen de resultaten van de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden niet delen met derden. De informatie wordt uitsluitend en rechtstreeks meegedeeld aan de familie- of gezinsleden die betrokken zijn bij de zoektocht naar hun familie- of gezinsleden.

De verzoeker, ongeacht of het een kind of een ten laste komende meerderjarige betreft, is vaak de belangrijkste bron van informatie voor de opsporing van familie- of gezinsleden. In het geval van **kinderen** moeten passende kindvriendelijke mechanismen ⁽⁶⁵⁾ worden toegepast om het kind in staat te stellen het doel van de opsporing van familie- of gezinsleden, het proces en de mogelijke resultaten en gevolgen te begrijpen. Dit houdt onder meer in dat ook tolken of taalkundige en culturele bemiddelaars, voor zover zij bij het proces zijn betrokken, worden geïnformeerd over het belang om op een kindvriendelijke manier met het kind om te gaan, met name wat het gebruik van taal en communicatie betreft.

Het kind moet onverwijd worden geïnformeerd en geraadpleegd over het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden en over de vooruitgang die in dit verband wordt geboekt. De mening van het kind moet in alle fasen in aanmerking worden genomen en moet een primaire overweging zijn, met inachtneming van de leeftijd en de mate van volwassenheid van het kind.

De deelname van het kind aan het proces moet worden vergemakkelijkt door de voogd, die kan optreden als schakel tussen het kind en de verschillende betrokken actoren. De **voogd** van het kind moet het kind ondersteunen en begeleiden gedurende het hele proces van het opsporen van familie- of gezinsleden. De voogd moet het kind vertegenwoordigen, zijn of haar handelingsbekwaamheid waar nodig aanvullen en ervoor zorgen dat alle acties worden ondernomen in het belang van het kind. De aangewezen voogd moet worden geïnformeerd en geraadpleegd over alle acties die met betrekking tot het kind worden ondernomen. Afhankelijk van de individuele omstandigheden van de zaak kan de voogd ook actief worden betrokken bij het verkrijgen van relevante informatie van het kind.

Voor **volwassenen**, die gedurende het hele proces mogelijk ook ondersteuning nodig hebben, moeten maatregelen worden toegepast die hen in staat stellen om de doelstellingen van en alle stappen in het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden te begrijpen. In gevallen waarin het vermogen van de volwassen verzoeker om ten volle deel te nemen aan de besluitvorming, beperkt is als gevolg van een kwetsbaarheid, moet hij of zij door een aangewezen vertegenwoordiger of ondersteuningspersoon worden begeleid om ervoor te zorgen dat zijn of haar perspectieven en voorkeuren in alle fasen worden gerespecteerd. Deze vertegenwoordiger moet worden geïnformeerd en geraadpleegd over alle ondernomen acties, zodat hij of zij kan opkomen voor het belang van de ten laste komende meerderjarige, en hij of zij wordt ondersteund bij het verstrekken van relevante informatie voor de opsporing van familie- of gezinsleden.

De **autoriteiten van de EU+-landen** die bij het opsporen van familie- of gezinsleden kunnen worden betrokken, zijn bijvoorbeeld beslissingsautoriteiten, immigratieautoriteiten en kinderbeschermingsdiensten op nationaal en lokaal niveau. Ook de ambassades of consulaire diensten van het gastland in het land van herkomst of in derde landen kunnen bij het proces worden betrokken. In overeenstemming met het EU-asielacquis ⁽⁶⁶⁾ spelen de autoriteiten van de lidstaten een proactieve rol bij het opsporen van familie- of gezinsleden van een kind indien dit in het belang van het kind wordt geacht. Staten moeten, via hun kinderbeschermingsautoriteiten en andere relevante diensten, procedures voor het opsporen

⁽⁶⁵⁾ Kindvriendelijke mechanismen zijn systemen of processen die gemakkelijk te begrijpen en toegankelijk zijn voor kinderen, waardoor hun behoeften en rechten beter kunnen worden geëerbiedigd. In deze mechanismen wordt prioriteit gegeven aan het welzijn en de veiligheid van kinderen, waardoor het voor hen gemakkelijker wordt om hun mening te uiten, toegang te krijgen tot diensten en passende ondersteuning te ontvangen.

⁽⁶⁶⁾ Met name artikel 33, lid 7, van de verordening asielnormen, artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) en artikel 23 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

van familie- of gezinsleden ontwikkelen en het opsporen van familie- of gezinsleden verplicht stellen in het geval van niet-begeleide kinderen, behalve wanneer dit niet in het belang van het kind wordt geacht of wanneer dit het kind of zijn of haar familie/gezin in gevaar zou kunnen brengen. De opsporing van familie- of gezinsleden is een essentiële voorwaarde om de nodige bescherming van en zorg voor het welzijn van het kind te waarborgen ⁽⁶⁷⁾. Overeenkomstig de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽⁶⁸⁾ moet het personeel van de bevoegde autoriteiten op doorlopende basis worden opgeleid aangaande de specifieke behoeften van kinderen.

Bijbehorend instrument van het EUAA

Het EUAA heeft opleidingsmodules en praktische gidsen ontwikkeld waarin nader wordt ingegaan op de specifieke behoeften van kinderen en andere kwetsbare verzoekers. Voor meer informatie, zie de opleidingscatalogus van het EUAA op de website van het EUAA: <https://euaa.europa.eu/training-catalogue>

De opsporing van familie- of gezinsleden is bovendien een gebied binnen de asielcontext waarop EU+-landen vaak samenwerken met **internationale of andere relevante organisaties** en afhankelijk zijn van hun diensten. Sommige internationale organisaties beschikken over aanzienlijke ervaring en deskundigheid op het gebied van het opsporen van familie- of gezinsleden. Deze organisaties beschikken over netwerken, instrumenten en methoden om de opsporing van familie- of gezinsleden zodanig te vergemakkelijken dat de veiligheid en het belang van het kind worden gewaarborgd. De diensten van deze organisaties zijn met name relevant wanneer de opsporing van familie- of gezinsleden plaatsvindt in de landen van herkomst of derde landen. Enkele van de organisaties waarmee de EU+-landen in dit verband samenwerken zijn de UNHCR, de Internationale Organisatie voor Migratie, de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging, en de International Social Service.

De lidstaten kunnen de toegang van de verzoeker tot de opsporingsdiensten van deze organisaties vergemakkelijken. Indien nodig moeten zij ook de hulp inroepen van relevante organisaties en autoriteiten om de verzoeker bij te staan in het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden, mits de beginselen en normen van de betrokken organisaties worden nageleefd ⁽⁶⁹⁾. Voordat deze organisaties informatie uitwisselen met de bevoegde autoriteiten, moet de toestemming van de betrokken persoon (kind of volwassene voor wie het opsporingsproces wordt uitgevoerd) worden gevraagd ⁽⁷⁰⁾.

Lokale maatschappelijke organisaties en actoren, met praktische ervaring in het veld en die vertrouwd zijn met de gemeenschapsbanden, en sociale en religieuze netwerken, kunnen in voorkomend geval ook worden betrokken bij de opsporing van familie- of gezinsleden. Vertrouwelijkheid, gegevensbescherming en veiligheid moeten in aanmerking worden genomen bij het nemen van de beslissing of lokale diensten bij het proces moeten worden

⁽⁶⁷⁾ Met name de artikelen 8, 9 en 10 van het VRK.

⁽⁶⁸⁾ Artikel 23, lid 6, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁶⁹⁾ Met name die van de leden van de Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging. Opgemerkt zij dat het ICRC en de Nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen de resultaten van de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden niet delen met derden. De informatie wordt uitsluitend en rechtstreeks meegedeeld aan de familie- of gezinsleden die betrokken zijn bij de zoektocht naar hun familie- of gezinsleden.

⁽⁷⁰⁾ In overeenstemming met artikel 23, leden 3 en 6, van de verordening asiel- en migratiebeheer en artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

betrokken, om te voorkomen dat het kind, de familie- of gezinsleden of de dienstverleners zelf in gevaar worden gebracht. De betrokkenheid van deze organisaties bij het opsporingsproces moet ervoor zorgen dat de beginselen en normen ervan worden geëerbiedigd.

Afhankelijk van de omstandigheden in het land van herkomst of in het derde land, en na een zorgvuldige afweging van de veiligheid van het kind en de familie- of gezinsleden, alsook van het vertrouwelijkheidsbeginsel, kunnen ook de **autoriteiten van het land van herkomst of van het derde land, of de diplomatieke entiteiten in Europa die deze landen vertegenwoordigen**, bij het opsporen van familie- of gezinsleden worden betrokken. Dit moet altijd **uiterst zorgvuldig** worden gedaan om de betrokkenen, de integriteit van de asielprocedure en de veiligheid van de verzoekers ⁽⁷⁾ en hun familie- of gezinsleden niet in gevaar te brengen.

Eenmaal gevonden, moet het **familie- of gezinslid van het kind** worden betrokken bij de verificatie van de familieband, in het proces van herstel van familiebanden en bij alle mogelijke resultaten van de opsporing van familie- of gezinsleden, indien dit in het belang van het kind is. Andere familie- of gezinsleden die op het grondgebied van de EU+ aanwezig zijn maar niet verantwoordelijk voor het kind in de lidstaat worden geacht, moeten bij het proces worden betrokken, aangezien het waarschijnlijk is dat zij over relevante informatie voor de opsporing van familie- of gezinsleden beschikken.

Naast bovengenoemde actoren in het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden kunnen **andere profielen** ook een rol spelen, zoals openbaar aanklagers of rechters, leerkrachten en psychologen, religieuze of gemeenschapsleiders, andere personen die bekend zijn bij het kind of bij de familie enz.

Over het algemeen zou **samenwerking** tussen deze actoren binnen een gecoördineerd systeem een functioneel en multidisciplinair proces voor de opsporing van familie- of gezinsleden vergemakkelijken. Er moeten altijd waarborgen zijn die ervoor zorgen dat voor alle betrokken actoren het belang van het kind, en met name met de veiligheid van het kind en de familie/het gezin, een primaire overweging is.

Controlelijst voor het opsporen van familie- of gezinsleden

Deze controlelijst bevat de belangrijkste overwegingen voor het opsporen van familie- of gezinsleden op een wijze waarmee individuele rechten worden geëerbiedigd, vrijwillige deelname wordt gewaarborgd, de vertrouwelijkheid wordt bewaard en gezinshereniging wordt bevorderd waar dat veilig en passend is.

☐ **Maak onderscheid tussen het opsporen van familie- of gezinsleden en het nemen van besluiten op het gebied van bescherming.** Zorg ervoor dat het besluit om internationale bescherming te verlenen of te weigeren niet wordt beïnvloed door de resultaten van het opsporen van familie- of gezinsleden, noch door de informatie die tijdens de procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden is verzameld.

⁽⁷⁾ In overeenstemming met artikel 33, lid 7, van de verordening asielnormen en artikel 27, lid 10, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

- **Gezinshereniging bevorderen.** Richt u op het opsporen van gezinsleden om gezinshereniging mogelijk te maken, waarbij de eenheid van het gezin moet worden gewaarborgd en gebruik kan worden gemaakt van de beschermende ondersteuning die gezinnen bieden, rekening houdend met de bereidheid en het belang van de persoon.
 - **Vermijd scheiding van gezinnen.** Gezinnen die samen asiel aanvragen, mogen over het algemeen niet van elkaar worden gescheiden, behalve in uitzonderlijke omstandigheden. Zorg ervoor dat gezinsleden, indien van elkaar gescheiden, regelmatig contact met elkaar hebben wanneer dit in het belang van het kind is. Het opsporingsproces kan aanzienlijke emotionele stress veroorzaken voor verzoekers en kinderen, hetgeen de noodzaak van passende psychologische ondersteuning onderstreept. Bovendien is de aanwezigheid van familieleden in ruimere zin of verzorgers van cruciaal belang voor het emotionele welzijn van een kind en moet worden voorkomen dat het kind van hen wordt gescheiden als deze personen geen risico's voor de bescherming van het kind vormen.
 - **Gebruik informatie uitsluitend voor de opsporing.** Zorg ervoor dat de voor het opsporen van familie- of gezinsleden verzamelde informatie uitsluitend voor dit doel wordt gebruikt. Behandel de tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden verzamelde informatie vertrouwelijk. Voorzie in waarborgen om ervoor te zorgen dat het hele proces van het opsporen van familie- of gezinsleden en het verzamelen van informatie geen negatieve gevolgen heeft voor de betrokken partijen.
 - **Vrijwillige basis.** Spoor familie- of gezinsleden uitsluitend op vrijwillige basis op, d.w.z. alleen op verzoek van de belanghebbende, op basis van zijn/haar onderbouwde beslissing. Een weigering om informatie over familie- of gezinsleden te delen, mag de asielpprocedure niet negatief beïnvloeden.
 - **Geïnformeerde toestemming.** Verkrijg van alle partijen geïnformeerde toestemming alvorens persoonsgegevens of gevoelige informatie openbaar te maken en verdere stappen te ondernemen. Zowel de verzoeker als het opgespoorde familie- of gezinslid heeft het recht om contact te weigeren en zijn of haar familielid niet in kennis te laten stellen van zijn of haar exacte locatie/adres (indien niet reeds bekend).
 - **Beoordeel de risico's.** Beoordeel zorgvuldig alle mogelijke risico's voor alle familie- of gezinsleden, waaronder de familie- of gezinsleden die worden opgespoord en degenen die het initiatief tot het opsporingsproces nemen, voordat het opsporingsproces in gang wordt gezet en tijdens alle daaropvolgende fasen ervan. Mocht er in een later stadium nieuwe informatie over risico's beschikbaar komen, dan moet het opsporingsplan in het licht van deze informatie opnieuw worden beoordeeld.
 - **Geef prioriteit aan bescherming en het belang van het kind.** Bij alle beslissingen moet prioriteit worden gegeven aan de bescherming, de veiligheid en het belang van het kind.
- Bij het nemen van het besluit of en waar een familie moet worden herenigd, moet rekening worden gehouden met de behoeften, de belangen, de veiligheid, de beveiliging en de voorkeuren van alle betrokken partijen.**

2. Beginselen en procedurele waarborgen

Bij het opsporen van familie- of gezinsleden moet het welzijn van kwetsbare personen en ten laste komende meerderjarigen, waaronder het belang van kinderen, worden gewaarborgd. Dit is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat hun rechten gedurende het hele opsporingsproces ten volle worden geëerbiedigd. Met het oog hierop bevordert een reeks procedurele waarborgen billijkheid, transparantie en een persoonsgerichte aanpak, met bijzondere aandacht voor de eenheid van het gezin, veiligheid en welzijn.

2.1. Nadruk op het belang van het kind

Het opsporen van familie- of gezinsleden is van cruciaal belang voor de uitoefening van het recht van het kind om persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met familie- of gezinsleden te onderhouden. Het is ook belangrijk dat de lidstaten voldoen aan hun verplichting om deze betrekkingen in stand te houden wanneer dit in het belang van het kind is.

Het beginsel van het belang van het kind is een van de vier leidende beginselen betreffende de rechten van het kind (het recht op non-discriminatie, het belang van het kind, het recht op leven en ontwikkeling, en het recht om te worden gehoord) die ten grondslag liggen aan het VRK ⁽⁷²⁾ en het Handvest ⁽⁷³⁾. Als bedoeld in artikel 3, lid 1, van het VRK:

Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

Het VN-Comité voor de Rechten van het Kind heeft verduidelijkt dat het belang van het kind moet worden gezien als een drieledig concept ⁽⁷⁴⁾, dat het volgende omvat:

- een inhoudelijk recht;
- een fundamenteel uitleggingsbeginsel; en
- een procedureregulering.

In Algemeen commentaar nr. 6 (2005) over de behandeling van niet-begeleide kinderen en van hun familie gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst ⁽⁷⁵⁾ heeft het VN-Comité voor de Rechten van het Kind richtsnoeren gegeven voor de wijze waarop, als algemene procedureregulering, het belang van het kind in aanmerking moet worden genomen door middel van specifieke procedurele waarborgen. Het standpunt van het VN-Comité voor de Rechten

⁽⁷²⁾ Artikelen 2, 3, 6 en 12 van het VRK.

⁽⁷³⁾ Artikel 24 van het Handvest.

⁽⁷⁴⁾ Voor het belang van het kind, zie VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [Algemeen commentaar no. 14 \(2013\) over het recht van het kind zijn belangen de eerste overweging te laten zijn \(art. 3, eerste lid\)](#), CRC/C/GC/14, 29 mei 2013.

⁽⁷⁵⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 6 \(2005\) over de behandeling van niet-begeleide en gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punten 80 tot en met 88.

van het Kind dat het belang van het kind een primaire overweging moet vormen, is verder uitgewerkt in Algemeen commentaar nr. 14 (2013), samen met procedurele waarborgen ⁽⁷⁶⁾.

De nieuwe instrumenten van het GEAS moeten worden toegepast in overeenstemming met zowel het Handvest als het VRK. Deze verplichting wordt duidelijk uiteengezet in overweging 25 van de screeningverordening en in overweging 67 van de asielprocedureverordening. In deze verordeningen wordt benadrukt dat het belang van het kind bij het toepassen van de GEAS-instrumenten de primaire overweging moet vormen voor alle bevoegde autoriteiten. Deze overweging moet gedurende de gehele asielprocedure worden gehandhaafd. Daarnaast is de in de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) uiteengezette beoordeling van het belang van het kind (BIA) van toepassing op de asielprocedure ⁽⁷⁷⁾.

Een cruciaal aspect van het waarborgen van het belang van het kind is de instandhouding van de eenheid van het gezin ⁽⁷⁸⁾. Minderjarigen moeten zoveel mogelijk bij hun ouders of verzorgers kunnen blijven. Om dit te ondersteunen, vereist het beginsel van eenheid van het gezin dat gezinnen met minderjarigen worden opgevangen in omgevingen die aan hun specifieke behoeften voldoen, waarbij scheiding wordt vermeden en wordt gezorgd voor stabiliteit. Dit is ook van toepassing wanneer er gronden voor bewaring zijn, aangezien het beginsel van eenheid van het gezin het gebruik van passende alternatieven voor bewaring voor gezinnen met minderjarigen vereist. Deze alternatieven moeten ervoor zorgen dat gezinnen worden ondergebracht in een omgeving die voorziet in hun behoeften ⁽⁷⁹⁾.

In het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer heeft het belang van het kind onder meer betrekking op de daarmee verband houdende bepalingen van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) ⁽⁸⁰⁾. Het is absoluut noodzakelijk dat het belang van het kind en de eenheid van het gezin volledig worden geëerbiedigd en worden geïntegreerd in de BIA. Dit betekent dat tijdens alle procedures het welzijn en de eenheid van het gezin zoveel mogelijk in overweging moeten worden genomen en in stand moeten worden gehouden.

Identificatie en opsporing van familie- of gezinsleden zijn essentiële elementen van dit kader. Het doel is ervoor te zorgen dat de eenheid van het gezin behouden blijft tijdens herplaatsings- en grensprocedures ⁽⁸¹⁾. De autoriteiten moeten alles in het werk stellen om familie- of gezinsleden te identificeren en op te sporen om zo het beginsel van eenheid van het gezin en het belang van het kind te eerbiedigen. Het proces mag geen gevaar opleveren voor het betrokken kind, de familie/het gezin of de actoren die de opsporing van familie- of gezinsleden zullen uitvoeren.

Tijdens de opsporing blijft de verantwoordelijkheid voor het kind bij het gastland berusten. Daarom moet een risicobeoordeling voor de specifieke doeleinden van het opsporen van

⁽⁷⁶⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [Algemeen commentaar nr. 14 \(2013\) over het recht van het kind zijn belangen de eerste overweging te laten zijn \(art. 3, eerste lid\)](#), CRC/C/GC/14, 29 mei 2013.

⁽⁷⁷⁾ Artikel 22, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁷⁸⁾ De eenheid van het gezin moet zo veel mogelijk in stand worden gehouden (artikel 45, lid 2, en artikel 54, lid 2, van de asielprocedureverordening).

⁽⁷⁹⁾ Zoals vermeld in overweging 40 van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), waarin is bepaald dat gezinnen met minderjarigen moeten worden ondergebracht in opvangfaciliteiten die in hun behoeften voorzien. De noodzaak om te voldoen aan de vereisten van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) is ook vastgelegd in artikel 54, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁸⁰⁾ Overweging 46 en artikel 23, lid 4, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁸¹⁾ Dit wordt versterkt door de inhoud van overweging 70, de artikelen 67 en 68 van de verordening asiel- en migratiebeheer en artikel 45 van de asielprocedureverordening.

familie- of gezinsleden worden uitgevoerd. Deze risicobeoordeling moet deel uitmaken van de BIA die voorafgaand aan de opsporing wordt uitgevoerd, aangezien de BIA een analyse maakt van de veiligheidsoverwegingen van zowel het kind als de familie/het gezin, de mogelijkheden voor het herstellen van het contact met de familie/het gezin en/of voor gezinshereniging, het welzijn van het kind en de opvattingen van het kind met inachtneming van zijn of haar leeftijd en mate van volwassenheid. De specifieke middelen voor het opsporen van familie- of gezinsleden, de potentiële actoren die bij het proces moeten worden betrokken en de mogelijke manieren om informatie te verzamelen, moeten ook worden vastgesteld met volledige inachtneming van de veiligheidswaarborgen. Een kind mag alleen worden herenigd als de hereniging in zijn of haar belang is.

Gevallen van kindhuwelijken: belang van het kind en juridische overwegingen

In alle gevallen waarin een of beide partijen bij een huwelijk minderjarig is of zijn, moet de BIA rekening houden met alle onderstaande factoren.

Indien een niet-begeleide minderjarige gehuwd is met een volwassene die legaal in een lidstaat verblijft, of als beide echtgenoten minderjarig zijn, wordt het huwelijk doorgaans beoordeeld op basis van de nationale wetgeving en de internationale normen inzake de bescherming en het welzijn van kinderen. In het kader van **het opsporen van familie- of gezinsleden en gezinshereniging** kunnen de lidstaten het huwelijk alleen als geldig beschouwen als het in overeenstemming is met de nationale wetgeving inzake de geldigheid van dergelijke huwelijken en indien de verbintenis niet in strijd is met het belang van het kind.

Wanneer een minderjarige gehuwd is met een volwassene, zijn aanvullende overwegingen met betrekking tot het welzijn van de minderjarige en eventuele beschermingsbehoeften essentieel. De autoriteiten moeten zorgvuldig beoordelen of het opsporen en de daaropvolgende hereniging het belang van de minderjarige dienen, met name wanneer er zorgen over uitbuiting, dwang of andere risico's in verband met het huwelijk bestaan. Dit houdt in dat kinderbeschermingsinstanties en relevante organisaties moeten worden betrokken bij het proces om richtsnoeren te verstrekken en ervoor te zorgen dat in alle acties prioriteit wordt gegeven aan het welzijn van het kind.

Als beide echtgenoten minderjarig zijn, kan de verbintenis met de nodige behoedzaamheid worden gezien, aangezien de lidstaten het beschermen van minderjarigen doorgaans voorrang geven boven het formaliseren van verbintenissen waarbij jonge mensen zijn betrokken. In dergelijke gevallen zouden opsporing en hereniging gericht zijn op het waarborgen van veilige en op de leeftijd afgestemde levensomstandigheden voor beide minderjarigen en op beschermingsmaatregelen die in overeenstemming zijn met **het belang van elk kind**. Ook hier is de aanpak gebaseerd op de nationale wetgeving en de beginselen inzake kinderbescherming, waarbij de focus duidelijk ligt op de gezondheid, de veiligheid en de persoonlijke ontwikkeling van de minderjarigen en niet op het valideren van de burgerlijke staat.

Risicobeoordeling

Om eventuele schade te voorkomen, moet in alle fasen van het opsporingsproces rekening worden gehouden met potentiële risico's voor het kind of zijn of haar familie- of gezinsleden. Om dit te waarborgen, is het van essentieel belang om alle relevante informatie over het land van herkomst en/of doorreis te verzamelen, potentiële risico's vast te stellen en risicobeperkende maatregelen te nemen om de impact van die risico's te beperken. Bij het voorbereiden van de hereniging van kinderen moet rekening worden gehouden met de noodzaak om hen te beschermen tegen discriminatie, gerichte aanvallen en verdere risico's van represailles uit netwerken van mensenhandelaren (zie de voorbeelden hieronder). Indien het opsporen van familie- of gezinsleden het kind of zijn of haar familie- of gezinsleden in gevaar zou kunnen brengen, moet de zaak naar de bevoegde actoren worden verwezen om na te gaan of internationale bescherming nodig is ⁽⁸²⁾.

Hieronder volgt een niet-uitputtende lijst van bepaalde omstandigheden die bijzondere aandacht vereisen:

- **risico op represailles in gevallen van huiselijk geweld:** als er sprake is van een geschiedenis van huiselijk geweld binnen het gezin, kan het herstel van het contact het kind aan verdere schade blootstellen; het is van het grootste belang om de gezinsdynamiek te evalueren en te zorgen voor een veilige omgeving voor het kind;
- **betrokkenheid bij gewapend geweld:** kinderen die betrokken zijn geweest bij gewapend geweld tegen hun eigen gemeenschap lopen unieke risico's; het waarborgen van hun veiligheid vereist een zorgvuldige planning en de betrokkenheid van gespecialiseerde organisaties;
- **vervolgning:** als het kind of zijn of haar familie- of gezinsleden het risico lopen om in hun land van herkomst te worden vervolgd, zou de opsporing van familie- of gezinsleden ernstige gevolgen voor hen kunnen hebben; het is van cruciaal belang om het politieke landschap en mogelijke dreigingen te beoordelen alvorens contact tot stand te brengen; kinderen en hun families die tot gemarginaliseerde etnische of religieuze groepen behoren, kunnen bijvoorbeeld een verhoogd risico op vervolging lopen; bij het opsporen van familieleden moet rekening worden gehouden met deze factoren en moet prioriteit worden gegeven aan de veiligheid en anonimiteit van de betrokken personen;
- **mensenhandel en uitbuiting:** opsporing van familie- of gezinsleden zou het kind of zijn of haar familie- of gezinsleden kunnen blootstellen aan represailles van mensenhandelaren, vooral als het kind als getuige is opgetreden; in dergelijke gevallen moeten activiteiten voor het opsporen van familie- of gezinsleden zorgvuldig worden geëvalueerd om te voorkomen dat de familie/het gezin aan verder gevaar wordt blootgesteld; wanneer het kind slachtoffer van mensenhandel is geworden, kan contact met de familie/het gezin mensenhandelaren onbedoeld attent maken op de verblijfplaats van het kind, waardoor zowel het kind als zijn of haar familie/gezin gevaar kan lopen; grondige risicobeoordelingen en de betrokkenheid van organisaties die mensenhandel bestrijden, zijn noodzakelijk.

⁽⁸²⁾ IOM, UNICEF, IOM-UNICEF Strategic Collaboration Framework (2022-2023), [Family tracing and assessment form](#), 2022.

Verwante publicaties

EASO, [Praktische gids van het EASO over het belang van het kind in asielprocedures](#), 2019. Deze gids vormt een hulpmiddel voor de autoriteiten in de EU+-landen bij het toepassen van het beginsel van het belang van het kind en het versterken van de waarborgen in asielprocedures voor kinderen. In de gids worden achtergrondelementen van het belang van het kind, relevante waarborgen, richtsnoeren voor het beoordelen van het belang in de praktijk en kwetsbaarheids- en risico-indicatoren behandeld.

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), [Voogdij over kinderen die van ouderlijke zorg verstoken zijn — Handboek voor de versterking van voogdijstelsels om te voorzien in de specifieke behoeften van minderjarige slachtoffers van mensenhandel](#), 30 juni 2014. Dit handboek biedt informatie voor voogden over hoe ze een BIA kunnen uitvoeren of hoe ze ervoor kunnen zorgen dat de autoriteiten die de BIA uitvoeren, alle relevante elementen in overweging nemen.

Overweging 15 van de verordening asielnormen

In het kader van de beoordeling van het belang van het kind moeten de autoriteiten van de lidstaten met name terdege rekening houden met het beginsel van eenheid van gezin en met het welzijn en de sociale ontwikkeling, de taalvaardigheden, de veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, naar behoren rekening houdend met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige.

Figuur 1. Componenten van het belang van het kind

De verordening asiel- en migratiebeheer verplicht de autoriteiten om **voorrang te geven** aan verzoeken om internationale bescherming van personen met familie- of gezinsleden in EU+-landen. Van zowel de verzoekende als de aangezochte landen wordt verwacht dat zij verzoeken en overdrachten in verband met de eenheid van het gezin bespoedigen, zodat snelle toegang tot de asielprocedure is gewaarborgd. De autoriteiten moeten blijk geven van flexibiliteit en ernaar streven om familie- of gezinsleden zo snel mogelijk te herenigen.

2.2. Procedurele waarborgen

Dit deel heeft betrekking op procedurele waarborgen voor de bescherming en het welzijn van kwetsbare personen tijdens de opsporing van familie- of gezinsleden, met inbegrip van niet-begeleide kinderen en ten laste komende meerderjarigen. Deze waarborgen zijn in overeenstemming met de relevante rechtsinstrumenten en aanbevelingen voor zachte wetgeving. Zo is de rol van de voogd of vertegenwoordiger van essentieel belang voor zowel kinderen als ten laste komende meerderjarigen — in voorkomend geval — om informatie, vertegenwoordiging en bijstand te verstrekken indien een beslissing over de noodzaak van opsporing van familie- of gezinsleden moet worden herzien.

Deze waarborgen zijn:

1. veiligheid,
2. voogd/vertegenwoordiger,
3. informatie,
4. het horen van de mening van het kind,
5. vertrouwelijkheid,
6. gegevensbescherming,
7. verificatie van familiebanden,
8. voordeel van de twijfel,
9. doeltreffende voorziening in rechte.

Daarnaast speelt het beginsel van eenheid van het gezin een belangrijke rol bij het waarborgen van het welzijn van de verzoeker. Samenwerking tussen de betrokken actoren is van vitaal belang om ervoor te zorgen dat deze waarborgen doeltreffend worden uitgevoerd. Deze procedurele maatregelen zorgen ervoor dat bij het opsporen van familie- of gezinsleden niet alleen wordt getracht om families/gezinnen te herenigen, maar dat dit ook op zodanige wijze gebeurt dat de rechten van de betrokken personen ten volle worden geëerbiedigd en beschermd.

2.2.1. Veiligheid

Veiligheid is van fundamenteel belang bij het opsporen van familie- of gezinsleden voor kwetsbare personen, met name niet-begeleide kinderen en ten laste komende meerderjarigen. Bij het opsporen van familie- of gezinsleden moet ten volle rekening worden gehouden met veiligheidsoverwegingen⁽⁸³⁾. Naast de eerste risicobeoordeling moet de veiligheid gedurende het hele proces van het opsporen van familie- of gezinsleden voortdurend worden gemonitord.

⁽⁸³⁾ Artikel 6 van het VRK.

Dit houdt onder meer in dat rekening moet worden gehouden met de fysieke en emotionele veiligheid van verzoekers en met de potentiële risico's voor de familie- of gezinsleden die worden opgespoord. Dit is met name het geval wanneer er zorgen over huiselijk geweld, mensenhandel of andere vormen van geweld of misbruik bestaan. Voor niet-begeleide kinderen en ten laste komende meerderjarigen moet de voogd of vertegenwoordiger een centrale rol spelen om ervoor te zorgen dat het kind de potentiële risico's begrijpt, op basis van zijn of haar mate van volwassenheid, door hen te ondersteunen bij het uiten van eventuele zorgen. Evenzo moeten ten laste komende meerderjarigen, zoals meerderjarigen met mentale, fysieke of emotionele kwetsbaarheden, op toegankelijke wijze over potentiële risico's worden geïnformeerd, waarbij hun vertegenwoordiger hen helpt hun zorgen kenbaar te maken.

2.2.2. Aanwijzing van de voogd

Uit hoofde van internationale verdragen en EU-verordeningen bestaat er een duidelijke verplichting om bijzondere bescherming en bijstand te bieden aan kinderen die tijdelijk of blijvend hun gezinsomgeving moeten missen. Dit wordt met name benadrukt in het VRK ⁽⁸⁴⁾, dat gericht is op de bescherming van vluchtelingenkinderen. De nieuwe asielwetgeving van de EU versterkt dit door de aanwijzing van een vertegenwoordiger of voogd voor niet-begeleide minderjarigen voor de hele asielprocedure verplicht te stellen.

FRA, *Voogdij over kinderen die van ouderlijke zorg verstoken zijn*, 30 juni 2014.

Aanvullende richtsnoeren met betrekking tot de rol van de voogd bij het opsporen van familie- of gezinsleden zijn te vinden in het handboek van het FRA inzake kinderen die van ouderlijke zorg verstoken zijn.

De voogd oefent drie verschillende functies uit wanneer het kind ouderlijke zorg ontbeert, zoals wordt geïllustreerd in de figuur.

De rol van de aangewezen vertegenwoordiger is van cruciaal belang. De vertegenwoordiger zorgt er namelijk voor dat het kind zijn of haar recht om te worden gehoord, kan uitoefenen. Vanaf de eerste screeningfase gedurende de hele asielprocedure is het de verantwoordelijkheid van de vertegenwoordiger om ervoor te zorgen dat de niet-begeleide minderjarige naar behoren wordt vertegenwoordigd en bijgestaan. Dit houdt onder meer in dat hij of zij handelt in het belang van het kind, waar nodig zijn of haar rechtsbevoegdheid uitoefent en een belangrijke rol speelt bij het opsporen van familie- of gezinsleden om de eenheid van het gezin te bewaren.

⁽⁸⁴⁾ Artikel 20 en artikel 22, lid 2, van het VRK.

Ten laste komende meerderjarigen die niet in staat zijn zichzelf te vertegenwoordigen, moeten ook tijdig bijstand krijgen van een aangewezen vertegenwoordiger, zoals voorzien in de nationale kaders. Voor kwetsbare groepen, met name ten laste komende meerderjarigen, moeten procedurele waarborgen voorzien in de specifieke behoeften en complexiteit. Voor ten laste komende meerderjarigen kan het volgende vereist zijn:

- **communicatie op maat** — de informatie moet op toegankelijke wijze worden verstrekt, rekening houdend met eventuele cognitieve, zintuiglijke of taalgerelateerde uitdagingen;
- **ondersteuning bij het nemen van beslissingen** — vertegenwoordigers moeten ten laste komende meerderjarigen bijstaan bij het nemen van besluiten, met name bij het begrijpen van de gevolgen van het opsporen van familie- of gezinsleden of bij het instemmen met bepaalde stappen;
- **regelmatige controles en aanpassingen** — om het welzijn van de ten laste komende meerderjarige te waarborgen, kan beoordeling op doorlopende basis nodig zijn, die zo nodig gepaard kan gaan met aanpassingen van de ondersteuningsmechanismen.

Wanneer ten laste komende meerderjarigen huiverig zijn om deel te nemen aan het opsporen van familie- of gezinsleden, moeten hun voorkeuren zorgvuldig in aanmerking worden genomen. Mogelijk zal de vertegenwoordiger de autonomie van de persoon moeten afwegen tegen beschermende overwegingen, geleid door het beginsel van het belang van de betrokkene, vergelijkbaar met de aanpak die wordt gebruikt voor niet-begeleide kinderen.

Om de doeltreffendheid van hun rol te waarborgen, mogen in het kader van het nieuwe migratie- en asielpact geen vertegenwoordigers worden aangewezen van wie de belangen in strijd zijn met die van de minderjarige, of die dergelijke belangenconflicten zouden kunnen hebben ⁽⁸⁵⁾. Bovendien moeten vertegenwoordigers beschikken over passende kwalificaties en deskundigheid. Ook moeten zij regelmatig opleidingen volgen om up-to-date te blijven en in staat te zijn de nodige ondersteuning te bieden ⁽⁸⁶⁾. Daarnaast is de continuïteit van de vertegenwoordiging ⁽⁸⁷⁾ en ondersteuning van niet-begeleide minderjarigen belangrijk. Het wetgevingskader bevat bepalingen inzake de beoordeling en mogelijke vervanging van vertegenwoordigers die hun taken niet naar behoren uitvoeren ⁽⁸⁸⁾.

De taken van de vertegenwoordiger zijn in het kader van het GEAS uitgebreid en versterkt, bijvoorbeeld met betrekking tot bieden van hulp bij de registratie en de indiening van asielverzoeken, het voorbereiden en bijwonen van het persoonlijk onderhoud, en het verstrekken van de nodige informatie over de asielprocedure. Daarnaast speelt de vertegenwoordiger een belangrijke rol bij het opsporen van familie- of gezinsleden door ervoor te zorgen dat er inspanningen worden verricht om de minderjarige waar mogelijk met zijn familie- of gezinsleden te herenigen. In het kader van de verordening asielnormen heeft

⁽⁸⁵⁾ Artikel 27, lid 2, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024); artikel 23, leden 2 en 3, van de asielprocedureverordening; artikel 33, leden 1 en 4, van de verordening asielnormen; artikel 14, leden 1 en 3, van de Eurodac III-verordening; artikel 13, lid 4, van de screeningverordening.

⁽⁸⁶⁾ Artikel 23, lid 9, van de asielprocedureverordening, ondersteund door artikel 26, lid 6, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), artikel 23, lid 2, van de verordening asiel- en migratiebeheer en artikel 33, lid 2, punt a), van de verordening asielnormen.

⁽⁸⁷⁾ Overweging 25 en artikel 13, lid 4, van de screeningverordening.

⁽⁸⁸⁾ Artikel 27, lid 8, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), artikel 23, lid 9, tweede alinea, van de asielprocedureverordening.

de voogd ook verantwoordelijkheden in verband met de intrekking van statussen en continue bijstand bij het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽⁸⁹⁾.

Tot slot is het belangrijk om robuuste mechanismen voor de monitoring van en het toezicht op de prestaties van de vertegenwoordiger in te stellen. Regelmatig toezicht door bestuurlijke of gerechtelijke autoriteiten is van wezenlijk belang. Door niet-begeleide minderjarigen over hun vertegenwoordigers ingediende klachten moeten grondig worden onderzocht. Dit houdt onder meer in dat minderjarigen op vertrouwelijke en veilige wijze klachten over hun vertegenwoordigers kunnen indienen, zoals bepaald in de desbetreffende artikelen van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), de verordening asielnormen, de asielprocedureverordening en de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽⁹⁰⁾.

Verwante publicatie van het EUAA/FRA

EUAA-FRA, [Practical Tool for Guardians – The asylum procedure](#), oktober 2023, paragraaf 2.3 “Lodging an application for international protection”.

2.2.3. Op passende wijze verstrekken van informatie

Voor een doeltreffende deelname van de betrokkene is het van essentieel belang dat kinderen en ten laste komende meerderjarigen op passende wijze worden geïnformeerd over hun rechten en plichten tijdens het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden en over de eventuele vooruitgang en resultaten. Dit omvat rechtstreekse communicatie of het verstrekken van informatie met steun van de voogd of vertegenwoordiger, op basis van nationale procedures, en het vermogen van de betrokkene om informatie te begrijpen.

Voor kinderen moet de informatie worden verstrekt in een op de leeftijd afgestemde en toegankelijke vorm. Zoals benadrukt in Algemeen commentaar nr. 6 van het VRK:

Om dergelijke standpunten en wensen met kennis van zaken te kunnen verwoorden, is het absoluut noodzakelijk dat [niet-begeleide kinderen en van hun familie gescheiden kinderen] alle relevante informatie krijgen over bijvoorbeeld hun rechten, de beschikbare diensten, met inbegrip van communicatiemiddelen, de asielprocedure, het opsporen van hun familie en de situatie in hun land van herkomst ⁽⁹¹⁾.

Het nieuwe migratie- en asielpact voert geactualiseerde vereisten voor het informeren van minderjarigen in. Op grond van artikel 8, leden 1 en 2, van de asielprocedureverordening en artikel 5 van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) moet informatie worden verstrekt in een taal die het kind begrijpt of waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat het die begrijpt. Deze informatie moet ook op een kindvriendelijke manier worden verstrekt, waarbij de

⁽⁸⁹⁾ Artikel 33, lid 2, punten b) en c), van de verordening asielnormen.

⁽⁹⁰⁾ Artikel 27, lid 5, punt a), van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024); artikel 33, lid 4, van de verordening asielnormen; artikel 23, lid 5, punt a), van de asielprocedureverordening; artikel 19, lid 1, punt r), van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁹¹⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 6 \(2005\) over de behandeling van niet-begeleide en gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punt 25.

vertegenwoordiger van het kind moet worden betrokken om ervoor te zorgen alles duidelijk en begrijpelijk is voor het kind ⁽⁹²⁾.

Bovendien is in de asielprocedureverordening bepaald dat informatie moet worden verstrekt via brochures en specifiek voor minderjarigen ontworpen materiaal ⁽⁹³⁾. Deze aanpak heeft tot doel om het begrip van het kind van de procedure voor internationale bescherming te vergroten en ondersteunt de doeltreffende verzameling van relevante informatie van het kind.

Voor volwassenen moet de informatie worden aangepast aan hun cognitieve en emotionele behoeften. Dit kan onder meer inhouden dat de taal wordt vereenvoudigd of dat er alternatieve formats worden gebruikt, afhankelijk van eventuele mentale, zintuiglijke of taalgerelateerde uitdagingen. Ook moet rekening worden gehouden met de opvattingen van kwetsbare personen op basis van hun leeftijd, hun mate van volwassenheid en hun bekwaamheid.

Alle kwetsbare personen, met inbegrip van niet-begeleide kinderen, hebben het recht om vrijelijk hun mening te uiten in alle aangelegenheden die hen betreffen. Aan de mening van het kind moet passend belang worden gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en volwassenheid ⁽⁹⁴⁾. Er moet terdege rekening worden gehouden met de mening van het kind over het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden zelf en over de mogelijke resultaten (verifiëren van familiebanden, herstellen van contacten, herenigen met familie- of gezinsleden enz.), in overeenstemming met de leeftijd en mate van volwassenheid van het kind. In artikel 23, lid 3, van de verordening asiel- en migratiebeheer wordt benadrukt dat de vertegenwoordiger van een niet-begeleide minderjarige gedurende de gehele procedure moet worden betrokken. In deze bepaling wordt de rol van de vertegenwoordiger bij het bijstaan van de minderjarige beschreven, die inhoudt dat hij of zij informatie verstrekt die relevant is voor de BIA, dat hij of zij het recht van de minderjarige om te worden gehoord waarborgt en dat hij of zij de contacten van het kind met andere actoren, zoals organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden, ondersteunt. Daarbij moeten de vertrouwelijkheidsverplichtingen ten aanzien van de minderjarige in acht worden genomen.

Er zijn verschillende manieren waarop het kind zijn mening kan uiten over het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden, en het kind mag niet onnodig worden beperkt om dat te allen tijde tijdens de procedure te doen. Afhankelijk van de nationale opzet en de omstandigheden van de zaak kan het kind tijdens een onderhoud zijn of haar mening uiten door middel van schriftelijke verklaringen of andere middelen, door hem- of haarzelf of door de vertegenwoordiger namens het kind. Onderhouden met niet-begeleide en, in voorkomend geval, begeleide minderjarigen moeten worden gevoerd door personen die beschikken over de nodige kennis van de rechten en bijzondere behoeften van minderjarigen. Deze onderhouds moeten worden gevoerd op een kindvriendelijke en contextspecifieke manier, rekening houdend met de leeftijd en mate van volwassenheid van de minderjarige. Bij deze gesprekken moet de vertegenwoordiger en, in voorkomend geval, de juridisch adviseur van de minderjarige aanwezig zijn om ervoor te zorgen dat het belang van de minderjarige wordt beschermd ⁽⁹⁵⁾.

⁽⁹²⁾ Artikel 5, lid 2, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024); overweging 30 en artikel 8, lid 2, en artikel 23, lid 2, punt a), van de asielprocedureverordening; artikel 20, lid 3, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽⁹³⁾ Artikel 8, lid 2, punten a) en d), van de asielprocedureverordening.

⁽⁹⁴⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment no. 12 \(2009\): Het recht van het kind om gehoord te worden](#), CRC/C/GC/12, 20 juli 2009.

⁽⁹⁵⁾ Artikel 22, lid 4, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Om ervoor te zorgen dat het opsporingsproces goed wordt begrepen en wordt aanvaard door het kind, is het van essentieel belang dat er regelmatig wordt gecommuniceerd op een kindvriendelijke manier, waarbij het opsporingsproces wordt uitgelegd en actief wordt geluisterd naar het kind en de zorgen van het kind. Dit kan ertoe leiden dat de **geïnformeerde toestemming van het kind** wordt verkregen. Deze aanvaarding moet zich vertalen in de actieve medewerking van het kind aan alle stappen en processen van de opsporing. Dit is ook essentieel voor de aanvaarding van de uitkomst van de opsporing, wat die ook mag zijn, en voor het vergemakkelijken van de deelname van het kind aan relevante verdere procedures, zoals het herstel van het contact met de familie/het gezin of gezinshereniging.

Wanneer is geoordeeld dat het opsporen van familie- of gezinsleden in het belang van het kind is, maar het kind weigert daarmee in te stemmen, kan de voogd/vertegenwoordiger eventueel nog toestemming geven voor de opsporing. Dit moet door de voogd/vertegenwoordiger echter goed worden gecommuniceerd naar het kind om de vertrouwensrelatie tussen beiden niet in gevaar te brengen ⁽⁹⁶⁾.

Ten laste komende meerderjarigen moeten ook de mogelijkheid hebben om hun voorkeuren kenbaar te maken, met name wanneer deze verband houden met de opsporing van familie- of gezinsleden en gezinshereniging. De autonomie van de persoon moet zoveel mogelijk worden geëerbiedigd, waarbij de besluitvorming moet worden gestuurd door het belang van de betrokkene en waar nodig door een vertegenwoordiger moet worden ondersteund. Deze aanpak, dat wil zeggen actief luisteren naar en waarderen van de zienswijze van kwetsbare personen, zorgt ervoor dat zij geïnformeerde en gerespecteerde deelnemers aan het opsporen van familie- of gezinsleden zullen zijn. De aanpak bevordert ook hun betrokkenheid bij volgende stappen, zoals het herstel van contacten met familie- of gezinsleden of gezinshereniging, waarbij het proces wordt afgestemd op hun rechten en belangen.

2.2.4. Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijkheid heeft betrekking op de verwerking van informatie. Wanneer informatie vertrouwelijk wordt behandeld, kan deze alleen worden gedeeld met toestemming van de persoon op wie de informatie betrekking heeft of, indien toegestaan in de nationale wetgeving, met gemachtigde partijen. De gedeelde informatie moet beperkt blijven tot de informatie die deze partijen nodig hebben om hun werkzaamheden uit te voeren. Als het delen van informatie wettelijk niet is toegestaan, zal de houder van de informatie de toestemming van de betrokkene nodig hebben om de informatie te delen met een andere partij. De toestemming van de verzoeker om de informatie te delen moet op een op de leeftijd afgestemde wijze worden gevraagd voordat gevoelige informatie openbaar wordt gemaakt.

Het vertrouwelijkheidsbeginsel is onlosmakelijk verbonden met veiligheidsoverwegingen. Er moeten veiligheids- en vertrouwelijkheidsgaranties worden ingevoerd als belangrijke waarborgen in het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden, met name wanneer het niet-begeleide kind mogelijk internationale bescherming nodig heeft.

De vertrouwelijkheidsregel in het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden is niet alleen van toepassing op de informatie over het kind, maar ook op de persoonsgegevens van

⁽⁹⁶⁾ UNHCR, [Safe and Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#), oktober 2014.

personen die bij het proces zijn betrokken (familie- of gezinsleden die worden opgespoord enz.). Zoals benadrukt in Algemeen commentaar nr. 6 over het VRK:

dient er bijvoorbeeld in het bijzonder op te worden gelet dat het welzijn van personen die zich nog in het land van herkomst van het kind bevinden, met name de familieleden van het kind, niet in gevaar wordt gebracht ⁽⁹⁷⁾.

Deze overweging wordt des te belangrijker bij het opsporen van de familie- of gezinsleden in het land van herkomst van een kind dat om internationale bescherming verzoekt. De BIA moet altijd worden uitgevoerd voordat de opsporing ingang wordt gezet en op het moment waarop een besluit wordt genomen over het resultaat van de opsporing van familie- of gezinsleden, met name als wordt overwogen om familiebanden te herstellen.

Zoals benadrukt in Algemeen commentaar nr. 6 over het VRK, mag bij het uitvoeren van opsporingsactiviteiten in geen geval worden verwezen naar de status van het kind als verzoeker of vluchteling ⁽⁹⁸⁾. De veiligheid van de familie- of gezinsleden van het kind die in het land van herkomst blijven, kan in gevaar worden gebracht als het vertrouwelijkheidsbeginsel niet in acht wordt genomen en ook kan het kind een vluchteling “sur place” worden ⁽⁹⁹⁾.

Een schending van het vertrouwelijkheidsbeginsel met betrekking tot informatie die wordt verzameld binnen de procedure voor internationale bescherming, met inbegrip van informatie die wordt verzameld ten behoeve van de opsporing van familie- of gezinsleden, kan ernstige nadelige gevolgen hebben voor het kind in kwestie en zijn of haar familie, maar ook voor de integriteit van het asielstelsel.

2.2.5. Gegevensbescherming

Krachtens het EU-recht mogen persoonsgegevens alleen onder strikte voorwaarden worden verwerkt. Organisaties die persoonsgegevens verzamelen en beheren, moeten ervoor zorgen dat die gegevens worden beschermd tegen misbruik en worden behandeld met inachtneming van de rechten van de personen op wie de gegevens betrekking hebben. Het opsporen van familie- of gezinsleden is een proces dat is gebaseerd op de verwerking van persoonsgegevens, en in veel gevallen zijn de verwerkte gegevens gevoelig of kan misbruik ervan personen die bij het proces betrokken zijn, in gevaar brengen.

De opsporing van familie- of gezinsleden moet plaatsvinden op vertrouwelijke basis en met volledige inachtneming van de kernbeginselen die zijn vastgelegd in de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming ⁽¹⁰⁰⁾.

Verzoekers en hun voogden/vertegenwoordigers moeten op de hoogte worden gesteld van de gegevens die zullen worden verzameld en het nationale rechtskader voor de regulering hiervan.

⁽⁹⁷⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 6 \(2005\) over de behandeling van niet-begeleide en gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punt 30.

⁽⁹⁸⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 6 \(2005\) over de behandeling van niet-begeleide en gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punt 80.

⁽⁹⁹⁾ Een vluchteling “sur place” is een persoon die zijn of haar land van herkomst verlaat om redenen die geen verband houden met internationale bescherming en die niettemin na zijn of haar vertrek een gegronde vrees voor vervolging of ernstige schade in zijn of haar eigen land kan krijgen.

⁽¹⁰⁰⁾ Voor meer informatie over gegevensbescherming, zie FRA, [Handboek Europese gegevensbeschermingswetgeving](#), 25 mei 2018.

2.2.6. Verificatie van familiebanden

Het vaststellen van de authenticiteit van familiebanden is een kritieke waarborg voor niet-begeleide kinderen en ten laste komende meerderjarigen die betrokken zijn bij de opsporing van familie- of gezinsleden. Door ervoor te zorgen dat de verificatieprocessen grondig maar met inachtneming van de omstandigheden van het individu worden uitgevoerd, wordt zijn of haar belang beter beschermd en worden zijn of haar rechten gehandhaafd.

Om over te gaan tot de verificatie van familiebanden, kunnen verschillende methoden worden toegepast, van het verzamelen van bewijs tot het uitvoeren van DNA-onderzoek, **als uiterste middel**. Wanneer er voldoende bewijs is, zouden er ook geen DNA-onderzoeken of andere invasieve methoden voor verificatie nodig moeten zijn. Volgens de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽¹⁰¹⁾ moeten indirecte bewijzen voldoende zijn wanneer deze “samenhangend, verifieerbaar en voldoende gedetailleerd zijn om de verantwoordelijkheid voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming vast te stellen”.

Welk bewijsmateriaal kan worden verzameld?

- **Schriftelijk bewijs.** Schriftelijk bewijs omvat geboorteakten, familieboeken en paspoorten waarin familiebanden worden vermeld.
- **Indirect bewijs.** Verklaringen van de verzoeker en van familie- of gezinsleden kunnen context bieden en de verificatie ondersteunen. Voorbeelden hiervan zijn schriftelijke en/of mondelinge verklaringen, gesprekken met familie- of gezinsleden (bijv. het maken van een gemeenschappelijke stamboom in simultane onderhouds) of onderzoeken van de situatie in het buitenland. De verklaringen van het kind kunnen worden bevestigd door ondersteunend bewijsmateriaal als documenten, audiovisueel materiaal of fysieke bewijsstukken (zoals diploma's, foto's en afschriften van banktransacties) of kennis van specifieke feiten.
- **Akten en foto's.** Authentieke akten van EU+-landen, foto's, bewijs van contacten en getuigenverklaringen kunnen ook als bewijs dienen ⁽¹⁰²⁾.

Het is belangrijk om bij het verifiëren van familiebanden te overwegen om **risico's te beperken**. Dit betekent dat het onderzoeken van de gekozen familiebanden het kind/de volwassene of de familie- of gezinsleden niet in gevaar mag brengen. Zo is contact opnemen met de autoriteiten in het land van herkomst mogelijk niet geschikt is voor een vluchteling of een persoon die om internationale bescherming verzoekt. Bovendien moet, als er bezorgdheid bestaat over mogelijke risico's voor het kind of gezinsleden — zoals mensenhandel of andere gevaren — extra voorzichtigheid worden betracht om blootstelling aan deze dreigingen te voorkomen.

Een andere belangrijke overweging is het **voordeel van de twijfel**. Wanneer verzoekers geen bewijsstukken kunnen overleggen van de familierelatie, moeten de nationale autoriteiten hun verklaringen en andere beschikbare bewijsstukken in overweging nemen. De autoriteiten

⁽¹⁰¹⁾ Overweging 54 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽¹⁰²⁾ Overweging 54 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

kunnen het bestaan van familiebanden niet louter op grond van het ontbreken van bewijsstukken afwijzen: het beginsel van het voordeel van de twijfel moet worden toegepast. In dit verband moet worden verwezen naar de gezinsherenigingsrichtlijn ⁽¹⁰³⁾, aangezien die richtlijn richtsnoeren bevat over de toe te passen voorwaarden voor gezinshereniging voor personen die internationale bescherming genieten. Volgens de richtsnoeren van de Europese Commissie inzake de toepassing van de gezinsherenigingsrichtlijn ⁽¹⁰⁴⁾ zijn de lidstaten in dergelijke gevallen verplicht rekening te houden met andere bewijsmiddelen inzake het bestaan van een familieband. De “andere bewijsmiddelen” moeten worden beoordeeld overeenkomstig het nationale recht, en de lidstaten moeten duidelijke regels vaststellen met betrekking tot deze vereisten inzake de bewijsverstrekking.

Maar zelfs bij toepassing van het voordeel van de twijfel mogen de inspanningen om familiebanden te verifiëren niet volledig worden vervangen. Er moet een **evenwichtige aanpak** worden gehanteerd met behulp van verschillende methoden om familiebanden te bevestigen, zoals schriftelijk bewijs, verklaringen van de verzoeker en familie- of gezinsleden, onderhouden en eventuele relevante indirecte of contextuele informatie.

2.2.7. Doeltreffende voorziening in rechte

In het kader van de opsporing van familie- of gezinsleden voorziet het EU-recht niet uitdrukkelijk in een onafhankelijk recht om beroep in te stellen tegen besluiten over het opsporen van familie- of gezinsleden, los van de beslissing op het verzoek om internationale bescherming. Bijgevolg zijn de nationale regels van toepassing. Bovendien bestaat er geen specifieke wettelijke verplichting om de procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden in gang te zetten of af te ronden met een schriftelijk besluit. In de praktijk kan na beoordeling van het belang van het kind echter een besluit worden genomen om al dan niet te beginnen met de opsporing van familie- of gezinsleden. De resultaten van het opsporen van familie- of gezinsleden komen over het algemeen tot uitdrukking in de BIA naar aanleiding van het verzoek om internationale bescherming.

Hoewel er mogelijk geen afzonderlijk beroep wordt ingesteld, zijn de procedurele waarborgen voor het aanvechten van besluiten in het kader van de procedure voor internationale bescherming (met inbegrip van overdrachtsbesluiten krachtens de verordening asiel- en migratiebeheer ⁽¹⁰⁵⁾) ook van toepassing op het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽¹⁰⁶⁾. De volgende waarborgen zorgen in dit verband voor een doeltreffende voorziening in rechte:

- alle personen, met inbegrip van niet-begeleide kinderen en hun voogd/ vertegenwoordiger, moeten juridische en procedurele informatie krijgen over het aanvechten van de resultaten van het opsporen van familie- of gezinsleden of het overdrachtsbesluit;

⁽¹⁰³⁾ [Richtlijn 2003/86/EG van de Raad](#) van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB L 251 van 3.10.2003).

⁽¹⁰⁴⁾ [Mededeling van de Commissie](#) aan het Europees Parlement en de Raad betreffende richtsnoeren voor de toepassing van Richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging, Brussel, COM(2014) 0210 final, 2014.

⁽¹⁰⁵⁾ Artikel 19, lid 1, punt k), van de verordening asiel- en migratiebeheer.

⁽¹⁰⁶⁾ Verdere richtsnoeren zijn te vinden in VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [Algemeen commentaar nr. 14 \(2013\) over het recht van het kind zijn of haar belangen de eerste overweging te laten zijn \(art. 3, eerste lid\)](#), CRC/C/GC/14, 29 mei 2013.

- besluiten moeten worden gemotiveerd (met inbegrip van feitelijke omstandigheden en juridische argumenten), gerechtvaardigd en toegelicht; in zaken die betrekking hebben op kinderen, moeten besluiten duidelijk verwijzen naar de relevante elementen van de BIA en hoe deze zijn gewogen om het belang van het kind te bepalen;
- een redelijke termijn moet verzoekers in staat stellen hun recht op een doeltreffende voorziening in rechte uit te oefenen; de autoriteiten moeten informatie over de voorwaarden en termijnen voor het indienen van een beroep of het verzoeken om herziening verstrekken;
- rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging moeten kosteloos worden verleend conform de toepasselijke voorwaarden.

Bijstand door een tolk moet, indien nodig, kosteloos worden verstrekt.

2.2.8. Samenwerking tussen autoriteiten en organisaties

Bij het opsporen van familie- of gezinsleden op nationaal niveau kunnen verschillende institutionele actoren worden betrokken, zoals de beslissingsautoriteit, de autoriteit/afdeling die verantwoordelijk is voor de procedure krachtens de verordening asiel- en migratiebeheer, de opvangautoriteit/-afdeling, sociale diensten enz. Samenwerking is van cruciaal belang voor de doeltreffendheid van de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden en om ervoor te zorgen dat het belang van het kind ten volle in aanmerking wordt genomen.

Ondanks hun uiteenlopende mandaten kunnen de nationale autoriteiten ook verzoeken om bijstand van internationale, intergouvernementele (IGO's) en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of andere relevante organisaties die ervaring hebben met het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽¹⁰⁷⁾. Het betrekken van organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden of internationale organisaties bij het herenigingsproces kan bijzonder nuttig zijn. Deze organisaties hebben vaak de capaciteit om op doeltreffendere wijze contact te leggen met familie- of gezinsleden. In gevallen waarin een familie- of gezinslid niet onmiddellijk kan worden gelokaliseerd, kunnen zij hun netwerken gebruiken om samen met partnerorganisaties in het land hulp te bieden bij het zoeken. Daarnaast spelen deze organisaties een cruciale rol bij het opbouwen van vertrouwen bij zowel het kind als de familie- of gezinsleden, wat essentieel is voor een succesvol herenigingsproces. De lidstaten kunnen de toegang van de verzoeker tot de opsporingsdiensten van dergelijke organisaties nader regelen of vergemakkelijken ⁽¹⁰⁸⁾.

De opsporing van familie- of gezinsleden moet ook zijn gebaseerd op samenwerking en het delen van verantwoordelijkheden tussen EU+-landen en, in sommige gevallen, met het land van herkomst en landen van doorreis, op voorwaarde dat dit de verzoeker en de betrokken familie- of gezinsleden niet in gevaar brengt. Een gemeenschappelijke aanpak, meer samenhang en meer samenwerking tussen de EU+- en derde landen zijn in overeenstemming met het algemene EU-beleid.

⁽¹⁰⁷⁾ Verdere richtsnoeren zijn te vinden in VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [Algemeen commentaar nr. 14 \(2013\) over het recht van het kind zijn belangen de eerste overweging te laten zijn \(art. 3, eerste lid\)](#), CRC/C/GC/14, 29 mei 2013

⁽¹⁰⁸⁾ Artikel 23, lid 3, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

3. Procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste fasen van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden geanalyseerd. Het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden kan worden onderzocht vanuit twee perspectieven:

- wanneer het wordt uitgevoerd in het kader van de procedure van de verordening asiel- en migratiebeheer en in EU+-landen; en
- wanneer het wordt uitgevoerd in het land van herkomst of in een derde land in het kader van de procedure voor internationale bescherming of als follow-up daarvan.

In deze gids wordt het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer genoemd om een overzicht te geven van de verschillende mogelijkheden, maar de procedure zelf wordt nader beschreven in [Deel II](#).

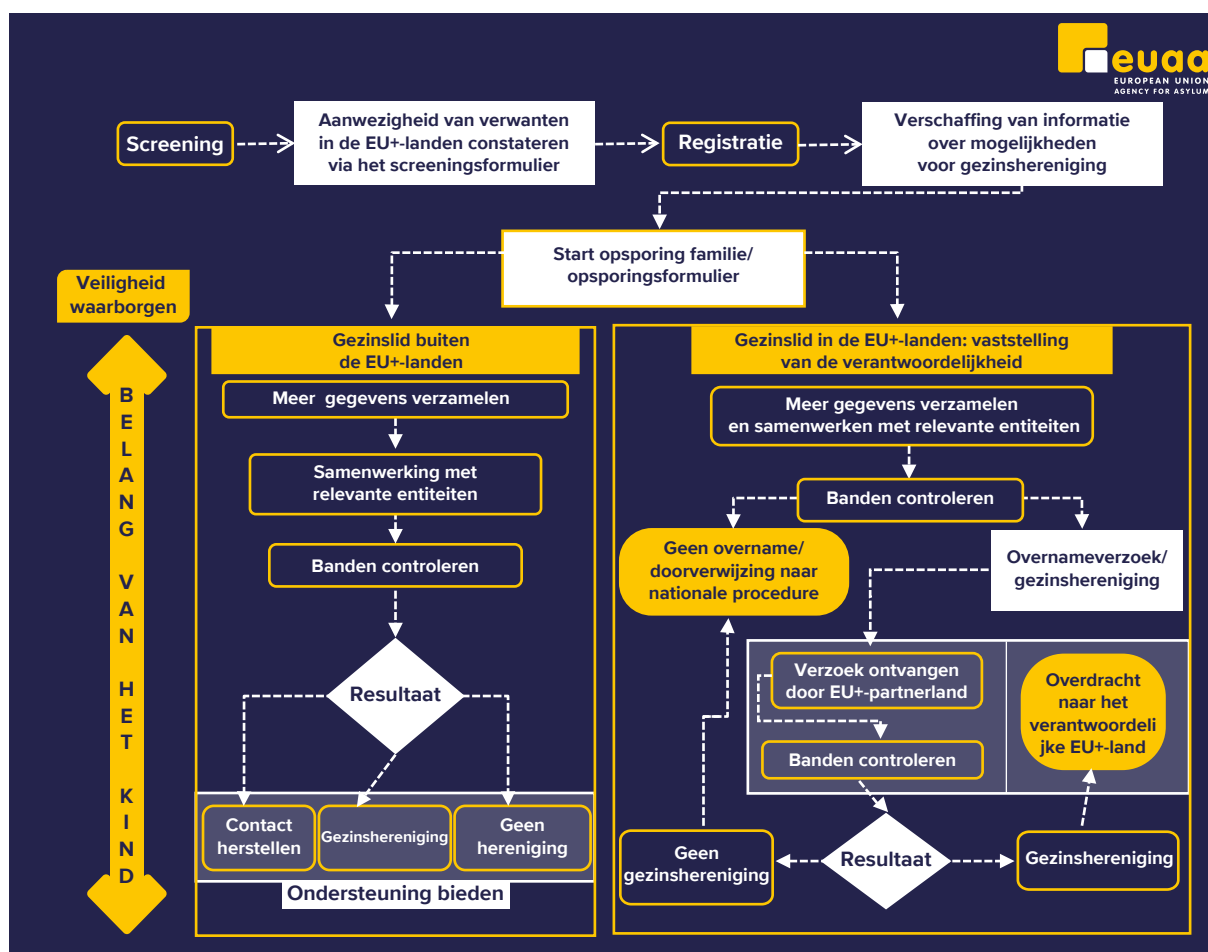
Een belangrijke overweging in alle fasen van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden en gezinshereniging is de noodzaak van coördinatie en planning op het niveau van de lidstaten. Dit omvat sectoroverschrijdende plannen voor materiële, financiële en technische ondersteuning om alle fasen van de opsporing van familie- of gezinsleden aan te pakken.

Stroomschema van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden

Het opsporen van familie- of gezinsleden vormt een integraal onderdeel van het algehele casemanagement voor de verzoeker, met name wanneer er een kind bij betrokken is. In dergelijke gevallen moeten kinderbeschermingsautoriteiten een actieve rol spelen om te zorgen voor een betere coördinatie van het algehele casemanagementproces. Hun betrokkenheid draagt ertoe bij dat het belang van het kind voorop staat en centraal staat in elke actie die wordt ondernomen. Deze gids is echter uitsluitend gericht op de stroom van het opsporen van familie- of gezinsleden zelf, waarbij wordt erkend dat dit proces slechts een onderdeel is van een breder casemanagementkader waarvoor de samenwerking van verschillende belanghebbenden is vereist. Het stroomschema beschrijft de procedurele stroom van het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van de procedure voor internationale bescherming in het algemeen.

Figuur 2. Stroomschema van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden

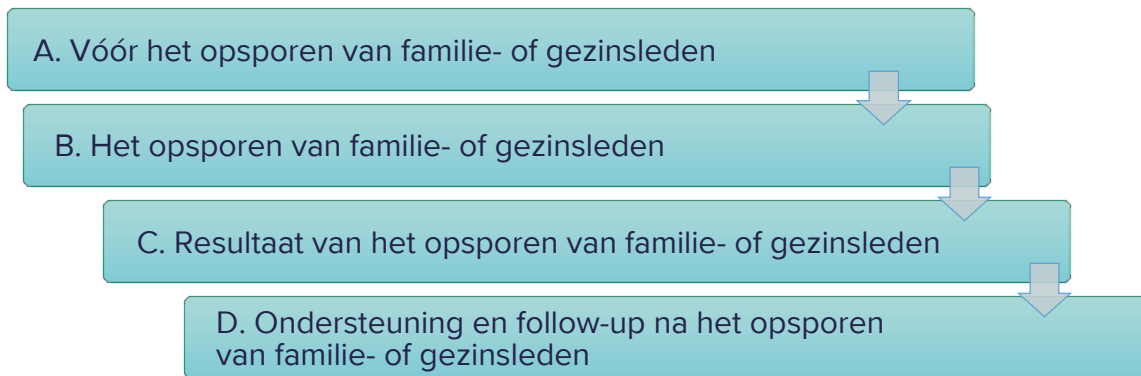
Het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden bestaat uit onderling verbonden, maar afzonderlijke fasen die een constante procedurele stroom volgen op basis van verschillende belangrijke overwegingen. Vanaf het initiële besluit om de opsporing van familie- of gezinsleden in gang te zetten, waartoe wordt overgegaan wanneer een persoon om internationale bescherming verzoekt, tot de actieve opsporing en het uiteindelijke resultaat, maken alle stappen deel uit van een alomvattende aanpak die is gericht op het waarborgen van het welzijn van het kind.

In de eerste fasen, voordat de opsporing van familie- of gezinsleden wordt uitgevoerd, moeten de autoriteiten ervoor zorgen dat alle nodige stappen worden genomen om het kind te informeren en voor te bereiden, waarbij aandacht moet worden besteed aan zijn of haar zienswijze, leeftijd en mate van volwassenheid. Deze voorbereiding vormt het uitgangspunt voor het complexere proces van het opsporen van familie- of gezinsleden, hetzij in de EU+-landen, hetzij in het land van herkomst of in derde landen.

Zodra het opsporen van familie- of gezinsleden van start gaat, kunnen de desbetreffende methoden en actoren variëren, afhankelijk van de locatie van de familie- of gezinsleden. Of het opsporen nu plaatsvindt in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer in de EU+-landen of dat er sprake is van internationale samenwerking met derde landen, het behoud van de overkoepelende beginselen en waarborgen en het belang van het kind blijven in het hele proces centraal staan.

Hoewel de procedureregels kunnen verschillen op basis van de plaats waar de familie- of gezinsleden zich bevinden, is het hele proces gericht op één doel: het kind herenigen met zijn of haar familie of gezin op zodanige wijze dat zijn of haar rechten worden gerespecteerd en zijn of haar welzijn op lange termijn wordt bevorderd. Zowel de voorbereidende stappen als de actieve opsporingsinspanningen zijn onlosmakelijk verbonden onderdelen van de bredere procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden. Hieronder volgen de stappen die idealiter moeten worden gevolgd.

3.1. Vóór het opsporen van familie- of gezinsleden

In deze gids wordt specifiek ingegaan op het opsporen van familie- of gezinsleden van personen die om internationale bescherming verzoeken. Het registreren van een verzoek om internationale bescherming zou voldoende zijn om te starten met het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Voor kwetsbare personen moet het besluit om te beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden altijd worden genomen op basis van hun belang. Dit besluit wordt doorgaans genomen in samenwerking met de vertegenwoordiger van de betrokkene (voogd of wettelijke vertegenwoordiger), nationale autoriteiten en relevante organisaties. Specifieke overwegingen voor ten laste komende meerderjarigen zijn onder meer het eerbiedigen van hun autonomie, privacy en eventuele specifieke behoeften in verband met hun kwetsbaarheid. Voor kinderen wordt de beslissing om te beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden doorgaans genomen door de vertegenwoordiger van het kind, in samenwerking met nationale autoriteiten en relevante organisaties.

Wanneer een kwetsbare verzoeker, zoals een niet-begeleid kind of een ten laste komende meerderjarige, om internationale bescherming verzoekt, zijn de volgende punten van toepassing:

1. de verzoeker moet worden doorverwezen naar de bevoegde autoriteiten voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming, hetzij in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer, hetzij om het verzoek als verantwoordelijke staat te behandelen;
2. er moet worden gezorgd dat er een vertegenwoordiger wordt benoemd ⁽¹⁰⁹⁾;

⁽¹⁰⁹⁾ Artikel 13, lid 3, van de screeningverordening.

3. 3. de verzoeker moet zo vroeg mogelijk worden geïnformeerd over het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden; de informatie moet worden aangepast aan het begripsniveau van de verzoeker en de mening van zowel kinderen als volwassenen moet worden meegewogen; afhankelijk van de nationale opzet kan informatie worden verstrekt door nationale autoriteiten, met de uitvoering belaste organisaties of de vertegenwoordiger van de verzoeker.
4. het is niettemin de verantwoordelijkheid van de staat om ervoor te zorgen dat de verzoeker het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden volledig begrijpt; als de verzoeker geïnformeerd wordt over het proces en dat begrijpt, kan hij of zij gemakkelijker de informatie verstrekken die nodig is om te beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden;
5. tijdens eerste bijeenkomsten, zoals bij het eerste contact en bij het doen van het verzoek, verzamelt de verantwoordelijk ambtenaar normaal gesproken informatie die tijdens het proces verder van nut zal zijn; met screeningsformulieren ⁽¹¹⁰⁾ en een speciaal model ⁽¹¹¹⁾ kan informatie over familie- of gezinsleden worden verzameld om de doorverwijzing te vergemakkelijken.

De aangewezen **vertegenwoordiger of voogd** speelt een belangrijke rol bij het waarborgen dat bovengenoemde stappen worden ondernomen in het belang van het kind en met inachtneming van de specifieke procedurele waarborgen die van toepassing zijn op niet-begeleide kinderen in het kader van de procedure voor internationale bescherming. De vertegenwoordiger/voogd speelt ook een belangrijke rol bij het verstrekken van informatie en het ondersteunen van de verzoeker bij het verzamelen van de informatie die nodig is voor het opsporen van familie- of gezinsleden, waarbij de vertegenwoordiger/voogd altijd het belang van het kind in het oog houdt.

Het is belangrijk dat in de eerste fasen van de procedure voor internationale bescherming en voordat wordt begonnen met het opsporen van familie- of gezinsleden, volledig rekening wordt gehouden met de **mening van de verzoeker**, rekening houdend met zijn of haar leeftijd en mate van volwassenheid. De mening van het kind moet in aanmerking worden genomen en worden meegewogen in alle verschillende aspecten van de beoordeling van het belang van het kind. De mening van het kind moet helpen om te bepalen of het opsporen van familie- of gezinsleden in gang moet worden gezet.

Als de autoriteiten op de hoogte zijn van familie- of gezinsleden in een andere lidstaat, maar het niet-begeleide kind of ten laste komende meerderjarige er niet mee instemt om te beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden, moet de mening van de verzoeker zorgvuldig worden overwogen in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en mate van volwassenheid en zijn of haar belang. Hoewel het opsporen van familie- of gezinsleden wordt aangemoedigd om welzijn en de eenheid van het gezin te ondersteunen, moet bij het proces rekening worden gehouden met de autonomie en wensen van het individu, met name als het opsporen negatieve gevolgen kan hebben voor zijn of haar welzijn. In zulke gevallen moet de aangewezen vertegenwoordiger of voogd, in samenwerking met de nationale autoriteiten, de

⁽¹¹⁰⁾ Artikel 17 van de screeningverordening.

⁽¹¹¹⁾ Zie EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden voor volwassen verzoekers](#), 2025 en EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden van niet-begeleide minderjarige verzoekers](#), 2025.

redenen voor de terughoudendheid beoordelen, rekening houdend met mogelijke risico's, gevoeligheden of specifieke kwetsbaarheden.

Voor zowel kinderen als ten laste komende meerderjarigen is een uitgebreide BIA — waarbij ook input van relevante organisaties wordt betrokken — van essentieel belang om te bepalen of het opsporen van familie- of gezinsleden moet worden voortgezet op een manier waarbij de wensen van de persoon worden geëerbiedigd en zijn of haar rechten worden beschermd. Hoewel het opsporen van familie- of gezinsleden bijdraagt aan de eenheid van het gezin, moet het belang van het individu altijd leidend zijn bij het nemen van een besluit om door te gaan. Als opsporing gunstig zou zijn voor de persoon, maar deze zelf nog steeds aarzelt, kunnen de autoriteiten overwegen om later, afhankelijk van hoe de situatie of het perspectief zich ontwikkelt, nog eens naar deze optie te kijken. Zo kan ervoor gezorgd worden dat eventuele opsporingsinspanningen niet indruisen tegen vertrouwelijkheidsprotocollen, beschermingsmaatregelen en de specifieke behoeften van de persoon.

Om de toegang van het kind tot de procedure voor internationale bescherming te waarborgen en ervoor te zorgen dat er passende opvangvoorzieningen zijn, en om te kunnen beginnen met het opsporen van familie- of gezinsleden, moet vaak informatie worden gedeeld ⁽¹¹²⁾ tussen verschillende partijen. Bij het delen van informatie moet ten volle rekening worden gehouden met het beginsel van **vertrouwelijkheid**. Alle informatie die in de asielcontext wordt gedeeld, moet zorgvuldig worden behandeld, rekening houdend met de veiligheid van het kind en andere betrokkenen (familie- of gezinsleden).

3.2. Het opsporen van familie- of gezinsleden

De territoriale reikwijdte, de betrokken partijen, de gebruikte methoden en het doel van het opsporen van familie- of gezinsleden kunnen variëren, afhankelijk van de plaats waar de familie- of gezinsleden zich bevinden. In deze afdeling worden de verschillende scenario's tegen het licht gehouden. Het kan zijn dat meerdere familie- of gezinsleden moeten worden opgespoord en dat, afhankelijk van hun verblijfplaats, meerdere procedures tegelijk moeten worden uitgevoerd.

De specifieke methoden die bij het opsporen van familie- of gezinsleden worden gebruikt, zijn afhankelijk van de nationale wetgeving, de institutionele kaders en de omstandigheden van elk geval. Deze methoden kunnen bestaan uit de actieve medewerking van de vertegenwoordiger van het kind, de sociale diensten van de staat, sociale diensten uit andere EU+-landen of sociale diensten in het land van herkomst. Daarnaast kunnen internationale organisaties, IGO's en ngo's zeer waardevolle bijstand verlenen, met name wanneer het opsporen van familie- of gezinsleden plaatsvindt in het land van herkomst of in een derde land. Deze bijstand kan inhouden dat contact wordt opgenomen met familie- of gezinsleden, dat er waar mogelijk onderhouden worden gevoerd en dat er andere noodzakelijke acties worden ondernomen.

⁽¹¹²⁾ Informatie mag alleen gedeeld worden overeenkomstig de toepasselijke nationale en Europese wetgeving over gegevensbescherming, met name [Verordening \(EU\) 2018/1725](#) van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018).

3.2.1. Opsporen van familie- of gezinsleden binnen de EU+

Wanneer er familie- of gezinsleden in een EU+-land of EU+-landen zijn, is het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van de verordening asiel- en migratiebeheer van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat personen die asiel aanvragen in contact worden gebracht met hun familie- of gezinsleden die zich al op het EU+-grondgebied bevinden. Asielzoekers moeten asiel aanvragen in het eerste EU-land dat zij binnenkomen en er verblijven totdat is vastgesteld welke lidstaat verantwoordelijk is voor hun zaak. Het belangrijkste criterium is familiebanden, waarbij voorrang wordt gegeven aan hereniging van verzoekers met in de EU gevestigde gezinsleden. De autoriteiten hebben tot taak om informatie over het opsporen van familie- of gezinsleden te verstrekken, niet-begeleide minderjarigen bij te staan en prioriteit te geven aan gezinshereniging teneinde efficiënte asielprocedures te waarborgen.

Tot de belangrijkste verplichtingen behoren:

- de verzoeker informeren over mogelijkheden voor het opsporen van familie- of gezinsleden en over zijn of haar rechten om te vragen naar het modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden ⁽¹¹³⁾ en de beschikbare ondersteuning van nationale en internationale organisaties;
- verstrekken van nadere gegevens over het persoonlijk onderhoud, waarbij wordt benadrukt dat informatie moet worden verstrekt die relevant is voor het bepalen van het verantwoordelijke EU+-land, met name met betrekking tot familiebanden;
- organiseren van het persoonlijk onderhoud met de verzoeker om zijn of haar familiebanden, de verblijfplaats van familie- of gezinsleden en hun relatie tot elkaar te onderzoeken;
- bijstaan van niet-begeleide minderjarigen en/of ten laste komende meerderjarigen bij het samenwerken met organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden en het verzamelen van de nodige informatie om het belang van de verzoeker te beoordelen.

Hoewel EU+-landen niet verplicht zijn organisaties van derden bij de zaak te betrekken, vereist de verordening asiel- en migratiebeheer dat de autoriteiten de toegang tot organisaties voor de opsporing van familie- of gezinsleden vergemakkelijken en dat zij het modelformulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden ter beschikking stellen. Het is heel belangrijk om gezinsherenigingszaken vroegtijdig te herkennen en te prioriteren, idealiter vanaf het moment van screening. Als een gezinsherenigingszaak vroegtijdig wordt herkend, kan er snel informatie worden verzameld en kunnen de modelformulieren tijdig worden ingevuld, zodat familie- of gezinsgerelateerde zaken voorrang krijgen in het proces voor het bepalen van de verantwoordelijkheid. Meer informatie over het opsporen van familie- of gezinsleden overeenkomstig de verordening asiel- en migratiebeheer vindt u in [Deel II](#).

⁽¹¹³⁾ Artikel 22, lid 1, tweede en derde alinea, van de verordening asiel- en migratiebeheer verplicht het EUAA om modelformulieren en richtsnoeren voor het opsporen van familie- of gezinsleden op te stellen, ter ondersteuning van de toepassing van familie- of gezinsgerelateerde criteria zoals vastgesteld in de artikelen 25 tot en met 28 en artikel 34 van de verordening asiel- en migratiebeheer. Raadpleeg EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden voor volwassen verzoekers](#), 2025 en EUAA, [Formulier voor het opsporen van familie- of gezinsleden van niet-begeleide minderjarige verzoekers](#), 2025.

3.2.2. Opsporing van familie- of gezinsleden in het land van herkomst of in een derde land

In zaken waarbij kinderen en/of niet-begeleide minderjarigen betrokken zijn, waarin aanwijzingen bestaan dat familie- of gezinsleden zich in een derde land bevinden en het in het belang van het kind wordt geacht om het opsporen van familie- of gezinsleden in gang te zetten, zijn de volgende stappen van toepassing.

1. Bij het kind wordt aanvullende informatie verzameld. Het persoonlijk onderhoud kan worden beschouwd als een belangrijke gelegenheid voor het verzamelen van de aanvullende informatie die nodig is om familie- of gezinsleden op te sporen, en ook om de volgende stappen te bepalen en na te gaan of eventuele uitkomsten in het belang van het kind zijn. Tijdens het onderhoud kan specifieke informatie worden verzameld, zoals de laatste verblijfplaats van het kind, de plaats waar het kind zijn of haar ouders voor het laatst heeft gezien, de namen of beschrijvingen van familie- of gezinsleden en alle belangrijke gebeurtenissen of locaties die verband houden met de scheiding van het gezin. Deze gegevens zijn van essentieel belang om een duidelijk beeld van de achtergrond van het kind te krijgen en om het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden bij te sturen. Bovendien kunnen indien nodig aanvullende bijeenkomsten worden georganiseerd om verdere informatie te verzamelen die kan helpen bij de opsporing en ervoor kan zorgen dat alle beslissingen in het belang van het kind worden genomen.
2. Ook zal bij anderen mogelijk relevante informatie kunnen worden verzameld. Als het kind reist met broers of zussen of familieleden (die in de lidstaat niet verantwoordelijk worden geacht voor het kind), zullen die personen mogelijk aanvullende informatie kunnen verstrekken die het kind niet heeft. De mogelijkheid bestaat dat het kind informatie heeft gedeeld met anderen met wie het heeft gereisd of bij wie het heeft verbleven. Informatie van derden moet echter met de nodige voorzichtigheid en met inachtneming van de rechten van het kind en zijn of haar belang worden verzameld.
3. Ook andere partijen kunnen betrokken worden bij het verzamelen van de benodigde informatie. Dit kunnen nationale autoriteiten zijn, zoals de ambassade van het EU+-land in het derde land of andere organisaties die helpen bij het opsporen van familie- of gezinsleden. Dergelijke partijen kunnen de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden en de volgende stappen van het proces, zoals het verifiëren van familiebanden, vergemakkelijken. Daarom is goed gecoördineerde **samenwerking** ook van groot belang om ervoor te zorgen dat de inspanningen doeltreffend en met inachtneming van de rechten van het kind worden verricht. De beginselen van **vertrouwelijkheid** en **gegevensbescherming** moeten in deze context strikt in acht worden genomen, aangezien het kind een verzoeker om internationale bescherming is en een schending van deze beginselen mogelijk de familie- of gezinsleden of het kind in gevaar kan brengen.

Wanneer er familie- of gezinsleden zijn gevonden, moeten de nationale autoriteiten de volgende stappen ondernemen:

1. verificatie van familiebanden; dit kan worden gedaan op basis van bewijsstukken, indien beschikbaar, inclusief verklaringen van het kind en van de familie- of gezinsleden in kwestie, die zijn verzameld door middel van familiebezoeken door verschillende partijen, rechtstreeks contact enz.; ook ander bewijsmateriaal kan worden gebruikt, waaronder, indien nodig, DNA-tests of bloedtests als uiterste middel;

2. bij het beoordelen van de volgende stappen en van de resultaten van het opsporen van familie- of gezinsleden, moet het belang van het kind de primaire overweging zijn; als de banden zijn geverifieerd, kan deze beoordeling worden uitgevoerd in het kader van de procedure voor internationale bescherming en worden meegewogen in het besluitvormingsproces over het verzoek om internationale bescherming.

Ethische overwegingen en uitdagingen bij het opsporen van familie- of gezinsleden

De ethiek bij vrijwillige deelname

Het opsporen van familie- of gezinsleden is een essentieel onderdeel van het asielproces, met name voor de hereniging van gescheiden gezinnen. Het verplicht stellen van het opsporen van familie- of gezinsleden kan echter ethische dilemma's met zich meebrengen. Organisaties zoals het Restoring Family Links Network (RFL) van het Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging⁽¹⁴⁾ hanteren het beginsel dat het zoeken naar familie- of gezinsleden moet zijn gebaseerd op het verzoek en de wens van de betrokken personen om het lot en de verblijfplaats van hun familie- of gezinsleden te weten te komen, waaronder in zaken waarbij minderjarigen betrokken zijn, waarbij ook rekening wordt gehouden met hun belang. Dit beginsel zorgt ervoor dat in het opsporingsproces de autonomie en instemming van alle betrokken partijen in acht worden genomen. De beperkingen van het RFL-netwerk bij de interactie met EU-autoriteiten op het gebied van opsporing worden bepaald door hun humanitaire doelstellingen, werkwijzen en naleving van fundamentele beginselen en normen. Het is van cruciaal belang dat de autoriteiten deze ethische overwegingen in acht nemen en ervoor zorgen dat deelname aan de opsporing altijd is gebaseerd op uitdrukkelijke geïnformeerde toestemming (voor zover relevant, gelet op de mate van volwassenheid van het kind) of de juiste beoordeling van het belang van het individu. Het opsporen van familie- of gezinsleden in het kader van het asielproces is een complexe en gevoelige taak waarbij ethische overwegingen moeten worden afgewogen tegen praktische behoeften.

Tegemoetkomen aan bijzondere beschermingsbehoeften bij opsporing

Bij de prioritering en urgentie van opsporingszaken moet rekening worden gehouden met de beschermingsbehoeften van zowel de verzoeker als zijn of haar familie- of gezinsleden. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan minderjarigen, personen met een handicap of een complexe medische aandoening, en andere kwetsbare groepen. Een volwassene die op zoek is naar een kind dat van hem of haar gescheiden is, moet bijvoorbeeld evenveel prioriteit krijgen als een kind dat zonder een begeleidende volwassene wordt aangetroffen. Een volwassene die om een of andere reden (leeftijd, medische aandoening, handicap) niet voor zichzelf kan zorgen, bevindt zich eveneens in een zeer kwetsbare positie. De beoordeling moet grondig zijn en rekening houden met de directe veiligheid en met het welzijn van alle betrokken partijen op de lange termijn. Het is van cruciaal belang dat deze zaken met de vereiste gevoeligheid en urgentie worden behandeld, zodat kwetsbare personen worden beschermd.

⁽¹⁴⁾ Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging, Extension of the Restoring Family Links Strategy for the International Red Cross and Red Crescent Movement 2020-2030, oktober 2024, motivering blz. 2-3, geraadpleegd op 8 november 2024, https://icrcconference.org/app/uploads/2023/11/CoD24_RFL-Draft-Elements-EN.pdf; en Restoring Family Links code of conduct on data protection, 2016, geraadpleegd op 8 november 2024, <https://www.icrc.org/en/document/rfl-code-conduct>

Opsporing in een context waarbij familieleden in ruimere zin en verzorgers zijn betrokken

Wanneer een kind aankomt met familieleden in ruimere zin of met verzorgers, is het van essentieel belang om rekening te houden met de emotionele en psychologische gevolgen als zij van elkaar gescheiden worden. Zelfs als deze personen geen gezinsleden zijn, kunnen zij essentiële emotionele ondersteuning en stabiliteit voor het kind bieden. Tenzij er sprake is van aanzienlijke risico's voor de bescherming van het kind, moet worden vermeden dat het kind van deze verzorgers wordt gescheiden. Het welzijn van het kind moet altijd een primaire overweging zijn, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat het kind tijdens de asielprocedure een ondersteunende omgeving heeft.

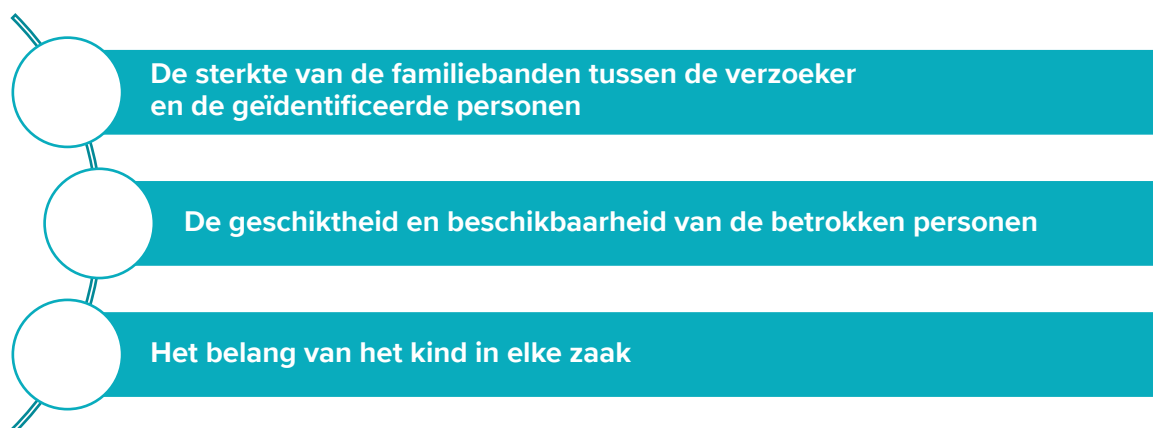
Het belang van nauwkeurige opsporing van familie- of gezinsleden bij adoptie

Doeltreffende opsporing van familie- of gezinsleden is in het bijzonder van belang om te voorkomen dat kinderen voor adoptie worden geplaatst wanneer hun biologische ouders of andere familie- of gezinsleden in leven zijn en bereid zijn zich met hen te herenigen. Fouten bij de opsporing kunnen langdurige gevolgen hebben voor kinderen, waaronder het blijvende verlies van familiebanden. Daarom moeten de autoriteiten de opsporing van familie- of gezinsleden grondig en nauwkeurig uitvoeren, zodat kinderen niet onnodig worden geadopteerd of in het jeugdzorgstelsel worden geplaatst, tenzij alle middelen voor opsporing zijn uitgeput en zulks in het belang van het kind wordt geacht. Dit proces moet onder meer inhouden dat de status en de intenties van biologische ouders en andere familieleden worden gecontroleerd, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat bij alle besluiten het belang van het kind voorop staat.

3.3. Resultaat van het opsporen van familie- of gezinsleden

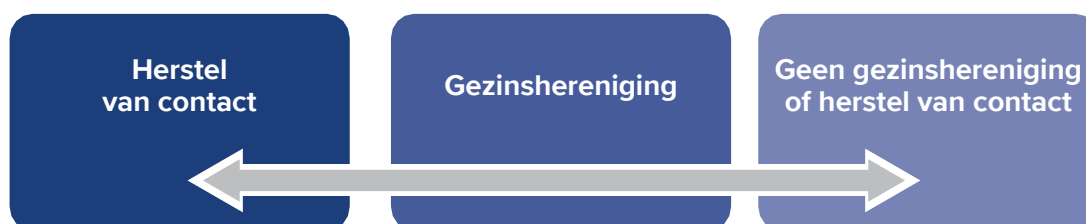
In zaken waarbij kinderen zijn betrokken, wordt het besluit over de uitkomst van het opsporen van familie- of gezinsleden — of dit nu leidt tot gezinshereniging, herstel van familiebanden of geen contact en geen hereniging — gebaseerd op een grondige BIA. Dit besluit wordt gewoonlijk genomen door de vertegenwoordiger van het kind in nauwe samenwerking met de nationale autoriteiten en relevante organisaties.

Het volgende moet in dit verband in overweging worden genomen.

De BIA vereist geen geformaliseerde procedure, maar:

1. moet worden uitgevoerd door geschoold personeel ⁽¹¹⁵⁾;
2. de resultaten ervan moeten worden gedocumenteerd en de informatie moet toegankelijk zijn voor de partijen die deze nodig hebben om het kind verder te ondersteunen in het proces;
3. het kind moet worden uitgenodigd om actief aan het proces deel te nemen door zijn mening en zienswijze over een mogelijke gezinshereniging te geven.

Afhankelijk van de specifieke omstandigheden kan gezinshereniging plaatsvinden in het EU+-land waar het kind zich bevindt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de gezinshereniging tot stand komt na de beslissing om het kind internationale bescherming te verlenen.

Gezinshereniging kan ook plaatsvinden in een ander EU+-land. Er kan bijvoorbeeld worden vastgesteld dat het in het belang van het kind is om zich te herenigen met een gezinslid, broer of zus, of familielid die/dat legaal in een andere lidstaat verblijft. Deze lidstaat wordt vervolgens beschouwd als de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek van het kind ⁽¹¹⁶⁾.

⁽¹¹⁵⁾ De BIA wordt uitgevoerd in overleg met de voogd/vertegenwoordiger en met andere partijen die betrokken zijn bij het opsporingsproces (opsporingsdiensten, partijen die mogelijk in contact zijn geweest met de familie/het gezin in het land van herkomst enz.).

⁽¹¹⁶⁾ In overeenstemming met artikel 22 van het VRK het recht “de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort”; artikel 10, lid 3, punt a), van de gezinsherenigingsrichtlijn bepaalt dat “de lidstaten de toegang en het verblijf uit hoofde van gezinshereniging [toestaan] aan zijn bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn zonder de in artikel 4, lid 2, onder a), [van deze richtlijn] genoemde voorwaarden toe te passen”. Artikel 10, lid 3, punt b), bepaalt dat deze toestemming kan worden verleend aan “zijn wettelijke voogd of andere gezinsleden, indien de [minderjarige] vluchteling geen bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn heeft of indien het onmogelijk is deze te vinden”.

Gezinshereniging kan ook plaatsvinden in het **land van herkomst of in een derde land** waar het gezinslid zich bevindt, zodra het belang naar behoren is vastgesteld en erop wijst dat de hereniging in het belang van het kind is.

Net als bij kinderen wordt het besluit over de uitkomst van het opsporen van familie- of gezinsleden in zaken met ten laste komende meerderjarigen — of dit nu leidt tot gezinshereniging, herstel van familiebanden of geen contact — gebaseerd op een uitgebreide BIA en de specifieke behoeften van deze meerderjarigen. Dit besluit wordt genomen in samenspraak tussen de vertegenwoordiger van de meerderjarige, de nationale autoriteiten en de relevante organisaties, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de autonomie en voorkeuren van de meerderjarige zoveel mogelijk worden geëerbiedigd.

3.4. Ondersteuning en follow-up na het opsporen van familie- of gezinsleden

Het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden kan lastig zijn voor de verzoeker in een periode die al stressvol is. Verzoekers die bescherming zoeken op het grondgebied van de EU+, hebben vaak al veel moeilijke momenten beleefd, zoals het verlaten van hun huis, ver van familie en vrienden zijn en problemen die zich hebben voorgedaan tijdens de reis. Een aangewezen vertegenwoordiger of voogd is een sleutelpersoon om het kind of, indien van toepassing, de ten laste komende meerderjarige tijdens en na de procedure voor het opsporen van familie- of gezinsleden te ondersteunen. De benoeming van een dergelijke persoon is een belangrijke procedurele waarborg ⁽¹⁷⁾.

Kinderen zijn opmerkelijk veerkrachtig; ze kunnen zich herstellen, sterker worden en weer gelukkig worden na het ervaren van uitdagende situaties of gebeurtenissen. In de volgende afdelingen worden verschillende manieren en richtsnoeren voor het verlenen van ondersteuning en het waarborgen van een goede follow-up beschreven, met bijzondere aandacht voor het bevorderen van het welzijn van het kind en herstel op de lange termijn.

Psychosociale ondersteuning van het kind tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden

Kinderen die het proces van opsporen van familie- of gezinsleden doorlopen, bevinden zich in een situatie waarin ze vaak niet weten waar familie- of gezinsleden zich bevinden en of ze nog in leven zijn. Ook kunnen ze zich zorgen maken over de uitkomst van de opsporing en over wat er daarna zal gebeuren. Zij kunnen tekenen van verdriet, angst, hopeloosheid en isolement vertonen. Geestelijke gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning vanaf de vroegste fasen van het hele proces kan helpen een gevoel van veiligheid en troost te creëren, zodat deze kinderen beter hun weg kunnen vinden in hun nieuwe realiteit. Het is van cruciaal belang dat zij zich tijdens dit proces niet in de steek gelaten of alleen voelen.

⁽¹⁷⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [General comment nr. 6 \(2005\) over de behandeling van niet-begeleide en gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punt 21.

Checklist: psychologische ondersteuning tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden

Door deze checklist te volgen, kunnen zorgverleners en professionals kinderen in nood ondersteunen door hen te helpen om deze moeilijke situatie met veerkracht en emotionele stabiliteit te doorstaan.

Bouw een vertrouwensrelatie op

- ☐ Zorg voor vertrouwen, zodat kinderen zich veilig en ondersteund voelen.
- ☐ Creëer een omgeving waarin kinderen zich op hun gemak voelen om hun ervaringen en gevoelens te delen.

Moedig gezonde copingmechanismen aan

- ☐ Ondersteun kinderen bij het omgaan met stress en het behouden van emotionele stabiliteit (bijv. door mindfulnessoefeningen te doen).
- ☐ Gebruik strategieën zoals emotieregulatie en humor om een positief vooruitzicht aan te moedigen.
- ☐ Moedig kinderen op verschillende manieren aan om positieve emoties te uiten, bijvoorbeeld met creatieve activiteiten.
- ☐ Bied kinderen de mogelijkheid om zich te uiten zonder hen te dwingen om negatieve ervaringen te herbeleven (bijv. gedichten schrijven).

Bevorder aanvaarding van de situatie

- ☐ Begeleid kinderen bij het op constructieve wijze begrijpen van en omgaan met hun situatie.
- ☐ Benadruk dat aanvaarding gaat over omgaan met de situatie, niet over berusten in de situatie.

Bevorder een gevoel van hoop

- ☐ Moedig kinderen aan om uit te kijken naar een betere toekomst en tegelijkertijd realistische verwachtingen te hebben.
- ☐ Vind een evenwicht tussen het koesteren van hoop voor de toekomst en het omgaan met verwachtingen op basis van de realiteit van de situatie. Dit evenwicht moet zorgvuldig worden bewaard, zodat de hoop gebaseerd blijft op wat realistisch en haalbaar is.
- ☐ Gebruik hoop als hulpmiddel om kinderen te helpen herstellen en om na tegenspoed weer gelukkig te worden.

Communiceer zorgvuldig en met gevoel

- ☐ **Respecteer grenzen.** Zet kinderen niet onder druk om ongemakkelijke onderwerpen te bespreken en houd er rekening mee dat ze tijd nodig hebben als ze er nog niet klaar voor zijn om iets te delen.
- ☐ **Behandel kinderen met respect.** Behandel kinderen met evenveel respect en eerlijkheid als u bij volwassenen zou doen. Maak geen onrealistische beloften.
- ☐ **Wees tactvol.** Spreek met een zorgzame toon en gebruik eenvoudige taal die kinderen gemakkelijk kunnen begrijpen.
- ☐ **Observeer en stel vast of er sprake is van psychisch leed.** Let op signalen van psychisch leed of zorgwekkend gedrag waarvoor gespecialiseerde hulp nodig kan zijn.
- ☐ **Hou rekening met de leeftijd en de cultuur van het kind.** Stem uw betrokkenheid af op de leeftijd en de culturele achtergrond van het kind. Wees u ervan bewust dat zelfs kinderen die volwassen lijken, emotionele reacties nodig hebben die bij hun leeftijd passen ⁽¹¹⁸⁾. Overweeg om culturele bemiddelaren in te schakelen die als brug kunnen fungeren tussen kinderen en de autoriteiten, waardoor de communicatie en het begrip makkelijker kunnen worden, omdat niet alleen taal maar ook culturele nuances worden overgebracht. Deelname van culturele bemiddelaren kan ervoor zorgen dat de communicatie aanzienlijk verbetert door taalbarrières te slechten en rekening te houden met culturele gevoeligheid.

In geval van ondersteuning en follow-up na het opsporen van familie- of gezinsleden hebben ten laste komende meerderjarigen bijstand nodig die zorgvuldig is afgestemd op hun specifieke behoeften, waarbij moet worden erkend dat een uniforme aanpak mogelijk niet zal aanslaan. Doordat zij vertrouwde steunsystemen, gemeenschappen en soms grote gezinnen hebben achtergelaten, worden deze personen geconfronteerd met de uitdaging om te integreren in een nieuwe samenleving en tegelijkertijd het emotionele gewicht van langdurige gezinsscheiding te dragen.

Aanbevolen wordt om een ondersteunende behandelend ambtenaar of maatschappelijk werker aan te wijzen die, samen met de voogd, individuele begeleiding kan geven om ervoor te zorgen dat elke persoon zich daadwerkelijk gesteund voelt. De weerbaarheid kan worden vergroot door op maat gemaakte psychosociale ondersteuning die is afgestemd op unieke behoeften op het gebied van emoties, geestelijke gezondheid en cultuur. Dit wordt bereikt door de individuele ervaringen te erkennen en daarop te reageren, waardoor gevoelens van angst, isolement en onzekerheid kunnen verminderen. Deze gepersonaliseerde aanpak, gebaseerd op cultuurgevoelige communicatie- en copingstrategieën, zorgt ervoor dat ten laste komende meerderjarigen geleidelijk meer stabiliteit en welzijn voelen, waardoor zij beter met de situatie kunnen omgaan.

⁽¹¹⁸⁾ EUAA, [Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II – for those working in the first line](#), 2024.

Praktische tip

Visuele instrumenten voor emotionele expressie

Om kinderen te helpen om met hun gevoelens om te gaan en zich minder verward te laten voelen, is het belangrijk om visuele instrumenten te gebruiken en gesprekken zo kindvriendelijk mogelijk te maken. Deze methoden vergemakkelijken niet alleen de communicatie, maar helpen kinderen ook om hun emoties op een veilige en gestructureerde manier te verwerken. Hier volgen enkele suggesties:

1. **kaart van het familienetwerk:** maak samen met de verzoeker een kaart van het familienetwerk; deze visuele weergave kan tekeningen of foto's van familie- of gezinsleden en hun onderlinge banden bevatten, waarmee de verzoeker de structuur van zijn of haar familie kan visualiseren; dit kan een troostende herinnering aan dierbaren opleveren, en het biedt ook de gelegenheid om gevoelens over scheiding of hereniging te bespreken;
2. **levensloop/biografie:** maak samen met de verzoeker een levensloop of biografie; daar kunnen belangrijke gebeurtenissen en herinneringen en mijlpalen in het leven van de verzoeker in komen te staan; deze activiteit biedt het kind ruimte om te praten over het missen van zijn of haar ouders en de emoties die verband houden met die herinneringen; dit kan een waardevol instrument zijn om de gevoelens van het kind te onderkennen en te valideren;
3. **emotiewielen of -kaarten:** gebruik emotiewielen of -kaarten om de verzoeker te helpen zijn of haar gevoelens te leren herkennen en te uiten; deze instrumenten kunnen vooral nuttig zijn voor jongere kinderen of voor kinderen die moeite hebben om hun emoties mondeling te uiten; door plaatjes die verschillende emoties weergeven, aan te wijzen of uit te kiezen, kunnen kinderen hun gevoelens gemakkelijker overbrengen;
4. **storytelling en kunsttherapie:** moedig de verzoeker aan om verhalen te delen of kunstwerken te maken waarin zijn of haar ervaringen en emoties tot uitdrukking komen; deze creatieve expressie kan voor de verzoeker een krachtige manier zijn om complexe gevoelens en ervaringen, zoals verlies, angst en hoop, te verwerken;
5. **interactieve dagboeken:** geef de verzoeker een interactief dagboek waarin hij of zij kan tekenen, schrijven of stickers kan plakken om zijn of haar gedachten en gevoelens te uiten; dit kan de verzoeker zelf doen als zelfreflectieactiviteit of als gezamenlijke activiteit met een voogd of counselor.

Integratie van fysieke activiteiten en stressbeheersing

Het emotionele welzijn van kinderen kan verder worden ondersteund door ook fysieke activiteiten en stressbeheersingstechnieken toe te voegen:

1. **sport- en muzieklessen:** maak het mogelijk dat de verzoeker zich kan inschrijven voor of deelnemen aan sport- of muziekactiviteiten als een vorm van afleiding en fysieke ontspanning; leg uit dat deze activiteiten kunnen helpen om minder stress te voelen, een beter humeur te krijgen en een voldaan gevoel te krijgen;
2. **mindfulness en ontspanningsoefeningen:** leg uit wat het belang en het nut van ontspanningstechnieken en van mindfulness kan zijn; dit soort oefeningen kunnen de verzoeker helpen om met stress en angst om te gaan, omdat ze hulpmiddelen zijn die de verzoeker in moeilijke situaties kan toepassen;
3. **yoga en beweegspelletjes:** introduceer yoga of op beweging gebaseerde spelletjes die lichaamsbeweging combineren met ontspanning; deze activiteiten kunnen leuk én nuttig zijn en helpen opgekropte energie los te laten en de geest te kalmeren.

Copingmechanismen op basis van cultuur en geloof

Het kan een bron van troost en veerkracht zijn om kinderen te helpen hun culturele en religieuze praktijken te blijven beoefenen:

1. **culturele verhalen en tradities:** laat kinderen verhalen vertellen of hun culturele tradities uitoefenen; zo kunnen ze zich verbonden voelen met hun erfgoed en krijgen ze een gevoel van identiteit en continuïteit;
2. **ondersteuning van geloofsbeoefening:** help kinderen bij het belijden van hun godsdienst, hetzij door gebed, hetzij door het bijwonen van diensten of andere rituelen; het kan een stabiele basis zijn en gemeenschapsgevoel geven als de geloofsbeoefening wordt begrepen en gerespecteerd, vooral in een nieuwe omgeving;
3. **culturen met elkaar in evenwicht brengen:** begeleid kinderen bij het vinden van een evenwicht tussen hun oorspronkelijke culturele gewoonten en die van de nieuwe samenleving; dit kan inhouden dat wordt besproken hoe kinderen tradities en gebruiken uit beide culturen op een voor hen comfortabele en betekenisvolle manier kunnen samenbrengen.

Houd er rekening mee dat alle bovengenoemde activiteiten weliswaar waardevol zijn, maar dat ze alleen moeten worden uitgevoerd door personen **met de juiste kennis en deskundigheid**. Activiteiten zoals sport, muzieklessen of eenvoudige creatieve taken kunnen worden begeleid door gemeenschapsleden of counselors. Meer gespecialiseerde activiteiten, zoals kunsttherapie of interventies om trauma's aan te pakken, moeten echter worden begeleid **door opgeleide professionals**. Als de begeleider activiteiten begeleidt die niet binnen zijn of haar expertise vallen, met name als een kind een crisis doormaakt, kan dit het kind schade berokkenen. Voor de veiligheid en het welzijn van de kinderen is het van cruciaal belang om deze richtsnoeren te volgen.

Verwante publicatie van het EUAA

Zie voor meer gedetailleerde informatie EUAA, *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection*, [Part II – for those working in the first line](#) en [Part III – Toolbox to support those working in the first line](#), 2024.

3.4.1. Follow-up

Voor een doeltreffende follow-up is het van cruciaal belang dat wordt gezorgd voor voortdurende ondersteuning en duidelijke communicatie met de verzoeker en zijn of haar familie/gezin over de volgende stappen in het proces. De ervaring leert dat regelmatig contact tussen de voogd of vertegenwoordiger en de familie- of gezinsleden tijdens de opsporing van familie- of gezinsleden of de herenigingsprocedures veel kan bijdragen aan het resultaat. Het betrekken van de familie/het gezin bij deze procedures kan de druk op de verzoeker verminderen en helpen de verwachtingen van de familie/het gezin in goede banen te leiden. Als de gebruikelijke communicatiemiddelen zijn verstoord, kan het wereldwijde RFL-netwerk van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging worden gebruikt ⁽¹¹⁹⁾.

De follow-up moet in ieder geval worden afgestemd op de behoeften van het specifieke geval, op basis van:

- i. de situatie van de verzoeker;
- ii. de familie/het gezin; en
- iii. het resultaat van het opsporen van familie- of gezinsleden.

Figuur 3. Follow-up — belangrijkste handelingen

⁽¹¹⁹⁾ Het adressenbestand van de Nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen, <https://www.ifrc.org/national-societies-directory>, geraadpleegd op 7 november 2024. ICRC, "Contact us", website van het ICRC, ongedateerd, geraadpleegd op 7 november 2024, <https://familylinks.icrc.org/directory>

Hieronder worden de soorten acties beschreven die kunnen worden ondernomen om de steun **op maat te ontwerpen**, gebaseerd op verschillende situaties.

Indien wordt besloten tot gezinshereniging in een derde land

Duidelijke communicatie over de volgende stappen.

Het is nuttig als de lidstaat duidelijk communiceert over het proces en de stappen die voor de overdracht en bij aankomst zullen worden genomen. Als er gedetailleerde informatie wordt gegeven over de volgende stappen — en als deze informatie wordt gedeeld met de verzoeker en zijn of haar familie/gezin — kan dat angst en onzekerheid aanzienlijk verminderen. De informatie over de situatie van de verzoeker, inclusief activiteiten en

interventies die hij of zij op zijn of haar huidige locatie heeft meegemaakt, zou de verzoeker tijdens de overgang naar hereniging met gezinsleden moeten vergezellen. Dit zorgt ervoor dat de ontvangende autoriteiten kennis hebben van eventuele specifieke behoeften van de persoon, zodat passende zorg en ondersteuning mogelijk zijn.

Het kind informeren over het overdrachtsproces. Als de vertegenwoordiger informatie heeft over wat er zal gebeuren zodra het kind of familie- of gezinslid in het derde land aankomt, moet hij of zij dit delen met de verzoeker en zijn of haar familie/gezin. Het kind of familie- of gezinslid kan zich veiliger voelen en beter voorbereid zijn op de overdracht als het weet wat het te wachten staat.

De verzoeker voorbereiden op de overgang. Bereid de verzoeker voor op de nieuwe omgeving. Dit betekent dat de verzoeker er in praktische en emotionele zin klaar voor is. De vertegenwoordiger kan de verzoeker helpen bij het begrijpen van culturele verschillen, eventuele taalbarrières en wat hij of zij in zijn nieuwe woonomgeving kan verwachten. Deze voorbereiding kan bestaan uit het spelen van rollenspelen, het leren over de gewoonten en praktijken van het nieuwe land en het wegnemen of verminderen van eventuele angsten of zorgen.

Integratie en sociale ondersteuning. Het vergemakkelijken van de integratie van de verzoeker in de nieuwe familiesetting is van essentieel belang voor het welzijn op lange termijn. De vertegenwoordiger kan samenwerken met lokale organisaties om te zorgen voor sociale activiteiten, educatieve ondersteuning en contact met gelijkgestemden, waardoor het kind een gevoel van verbondenheid en gemeenschap kan opbouwen in zijn of haar nieuwe omgeving.

Monitoring en verslaglegging. Het is van cruciaal belang om de vooruitgang en het welzijn van het kind regelmatig te monitoren en daar verslag van te doen. Zo kunnen eventuele problemen snel worden aangepakt en blijft de verzoeker de nodige ondersteuning krijgen. De vertegenwoordiger moet het contact onderhouden met relevante autoriteiten en organisaties die betrokken zijn bij de zorg voor het kind.

Indien wordt besloten tot gezinshereniging in het gastland van het kind

Duidelijke communicatie over de volgende stappen.

Het is belangrijk dat de voogd of vertegenwoordiger communiceert over het proces en over de maatregelen die zullen worden genomen zodra de familie/het gezin aankomt. Als er gedetailleerde informatie wordt gegeven over wat nodig is en wat er gaat gebeuren, kan dat de angst en onzekerheid van het kind aanzienlijk

verminderen. Zo is het bijvoorbeeld essentieel om de familie/het gezin te informeren over de regelgeving, de benodigde documenten, de kosten en de verwachte duur van de procedure. Door de familie- of gezinsleden te begeleiden en te ondersteunen, voelt het kind bovendien minder druk om alles zelf te moeten regelen, waardoor het minder het gevoel heeft dat het verantwoordelijk is voor de eventuele moeilijkheden waarmee de familie te maken kan krijgen.

Voorbereiden van de verzoeker/het familie- of gezinslid op de overgang. Bereid de verzoeker voor op de veranderingen die zich in zijn of haar leven zullen voordoen nadat het familie- of gezinslid is aangekomen. De voogd of vertegenwoordiger kan het kind helpen te begrijpen hoe zijn of haar eigen mate van integratie in het land volledig kan verschillen van de mate waarin de familie is geïntegreerd bij aankomst in het nieuwe land. De familie zal zich vertrouwd moeten maken met een volledig nieuwe cultuur en samenleving, terwijl het kind bijvoorbeeld al de lokale taal spreekt, de regels kent en vrienden heeft gemaakt. Dit zal gevolgen hebben voor de dynamiek binnen de familie. Deze voorbereiding kan bestaan uit rollenspellen en het wegnemen of verminderen van eventuele angsten of zorgen van het kind. Om de “integratiekloof” tussen het kind en zijn of haar familie- of gezinsleden na hereniging in het gastland tot een minimum te beperken, kan het ook waardevol zijn om de ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind, indien dit in het belang van het kind is. Door deze betrokkenheid kunnen zowel de familie als de verzoeker zich bewust worden van de tradities en waarden van het gastland, inclusief het integratieproces.

Voortdurende emotionele ondersteuning. De emotionele ondersteuning mag niet worden stopgezet bij de aankomst van het familie- of gezinslid/de familie- of gezinsleden in het gastland. Het kan nuttig zijn wanneer de voogd of vertegenwoordiger tijdens een bepaalde overgangsperiode (bijv. gedurende enkele weken/maanden) ondersteuning biedt zodat zij goed kunnen aarden binnen de nieuwe familiodynamiek. Dit kan door in de eerste maanden videogesprekken of korte bezoeken te organiseren.

Monitoring en verslaglegging. Het is van cruciaal belang om regelmatig de vooruitgang en het welzijn te monitoren en daar verslag van te doen. Zo kunnen eventuele problemen snel worden aangepakt en blijft de verzoeker de nodige ondersteuning krijgen. De voogd of vertegenwoordiger moet het contact onderhouden met de relevante betrokken autoriteiten en organisaties.

Indien wordt besloten het contact met de familie te herstellen zonder hereniging

Communicatie mogelijk maken. Het is van essentieel belang dat regelmatige communicatie tussen de verzoeker en zijn of haar familie mogelijk wordt gemaakt. Dit kan worden gedaan via telefoongesprekken, videogesprekken en brieven. De vertegenwoordiger moet helpen om deze communicatiekanalen op te zetten en in stand te houden.

Emotionele ondersteuning en begeleiding. De verzoeker heeft mogelijk blijvende emotionele ondersteuning nodig om te kunnen omgaan met de complexiteit van het contact met zijn of haar familie terwijl zij fysiek niet bij elkaar zijn. Het is belangrijk om begeleiding te bieden bij het op een zinvolle manier onderhouden van relaties, ondanks de afstand, en om het kind te helpen eventuele gemengde gevoelens te verwerken.

Mogelijkheden voor de toekomst verkennen. De vertegenwoordiger kan ook helpen bij het onderzoeken van mogelijkheden voor hereniging of bezoeken in de toekomst en het kind daarbij een gevoel van hoop en een langetermijnperspectief geven. Dit kan inhouden dat de vertegenwoordiger in kennis moet worden gesteld van eventuele veranderingen in de situatie of juridische status van de familie/het gezin die toekomstige hereniging mogelijk zouden kunnen maken.

Indien hereniging of herstel van contact niet mogelijk is

Ontwikkeling van een ondersteunend netwerk. Het is belangrijk om de nadruk te leggen op het opbouwen van een sterk ondersteunend netwerk voor het kind op zijn of haar huidige locatie. Dit houdt onder meer in dat er contact wordt gelegd met lokale sociale diensten, onderwijsinstellingen en gemeenschapsgroepen die steun en stabiliteit kunnen bieden.

Het gevoel creëren dat de verzoeker erbij hoort. De autoriteiten moeten ernaar streven de verzoeker te helpen een gevoel van erbij horen en identiteit te ontwikkelen in de nieuwe omgeving. Daarbij kan worden gedacht aan deelname aan culturele en recreatieve activiteiten, het vormen van vriendschappen en het betrokken worden bij lokale gemeenschappen.

Planning van zorg op de lange termijn. Het is essentieel dat er een duidelijk plan wordt opgesteld voor zorg op de lange termijn. Dit omvat samenwerking met de relevante autoriteiten om de juridische status van de verzoeker te waarborgen, zorgregelingen, met inbegrip van huisvesting, onderwijsmogelijkheden, toegang tot gezondheidszorg en andere noodzakelijke diensten.

Psychologische en emotionele ondersteuning. Het is van het grootste belang dat er consistente psychologische en emotionele ondersteuning wordt geboden. De verzoeker kan begeleiding of therapie nodig hebben om zijn of haar ervaringen te verwerken en om om te gaan met het gebrek aan contact met de familie. Het is van essentieel belang om de toegang tot deze diensten te vergemakkelijken en voortdurende emotionele ondersteuning te bieden.

Focus op het opsporen van familie- of gezinsleden: als blijkt dat een familie- of gezinslid overleden is

Wanneer wordt vastgesteld dat een opgespoord familie- of gezinslid is overleden, is het van cruciaal belang om de situatie met medeleven, waardigheid en naleving van internationaal erkende normen te benaderen. In deze afdeling worden richtsnoeren gegeven over de stappen die in dergelijke gevallen moeten worden ondernomen om ervoor te zorgen dat families/gezinnen de steun krijgen die zij nodig hebben en dat er professioneel en ethisch correct wordt omgegaan met de identificatie van de overledene.

1. Gevoelige communicatie met families/gezinnen

Families/gezinnen moeten onmiddellijk en zorgvuldig worden geïnformeerd wanneer een overleden familie- of gezinslid is geïdentificeerd. De communicatie moet worden uitgevoerd door professionals en moet duidelijk, medelevend en gericht op bescherming zijn, zodat families/gezinnen begrijpen wat de volgende stappen zijn. Daar hoort ook bij dat gedetailleerde informatie wordt verstrekt over de mogelijkheid om de stoffelijke resten te repatriëren en dat de voorkeuren van de familie/het gezin in deze moeilijke tijd worden gerespecteerd.

2. Erkenning van de rechten en behoeften van families/gezinnen

De familie of het gezin van de overledene moet worden ondersteund en onmiddellijk worden doorverwezen naar gespecialiseerd personeel. De emotionele en juridische behoeften moeten voorop staan, en er moeten protocollen zijn om gespecialiseerde ondersteuning te bieden. Dit kan inhouden dat het eenvoudiger wordt gemaakt om visa te krijgen, zodat familie- of gezinsleden op bezoek kunnen komen, de laatste eer kunnen bewijzen en kunnen deelnemen aan belangrijke handelingen, waarbij er altijd voor moet worden gezorgd dat hun rechten volledig en voortdurend worden geëerbiedigd.

3. Administratieve ondersteuning en wettelijke erkenning

Om de administratieve lasten voor families te verminderen, moeten de nationale autoriteiten internationaal erkende vermissingsverklaringen afgeven. Zo kunnen families complexe juridische processen doorlopen en vooruitkomen zonder onnodige vertragingen of belemmeringen, met name wanneer juridische afsluiting van cruciaal belang is voor hun psychologische herstel.

4. Transnationale samenwerking op het gebied van familiebescherming

Internationale samenwerking is van essentieel belang voor de ondersteuning van de familie/het gezin van de overledene. Bij deze transnationale samenwerking moeten humanitaire behoeften voorop staan en moeten de persoonsgegevens en de waardigheid van de overledene en zijn of haar familie/gezin worden gewaarborgd.

Risicobeheer tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden

Tijdens het opsporen van familie- of gezinsleden kunnen zich in afwachting van de uitkomst verschillende risico's voor het kind voordoen. Het is van essentieel belang om doeltreffende risicobeheerstrategieën te hebben, zodat het welzijn van het kind in deze periode kan worden gewaarborgd. In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste risicofactoren en de bijbehorende maatregelen om risico's te beperken. Elke zaak is uniek, en daarom moet voorafgaand aan de opsporing een passende risicobeoordeling worden uitgevoerd, die kan worden aangepast als zich nieuwe risico's voordoen.

Tabel 1. Risicobeheer bij het opsporen van familie- of gezinsleden

Risicofactor	Beschrijving	Benadering
Psychologische stress	De onzekerheid en bezorgdheid over het resultaat van het opsporen van familie- of gezinsleden kunnen leiden tot aanzienlijke psychologische stress voor het kind.	Het is belangrijk dat de verzoeker kan steunen op een betrouwbare persoon, zoals een voogd, die permanente ondersteuning en emotionele veiligheid kan bieden. Zorg er daarnaast voor dat de verzoeker toegang heeft tot activiteiten die zijn of haar geestelijke gezondheid en welzijn bevorderen, zodat emotionele stabiliteit wordt bevorderd. Voorzie in regelmatige psychosociale ondersteuning en indien nodig in begeleiding. Zorg voor een stabiele en geruststellende omgeving.
Desinformatie	De verzoeker kan onnauwkeurige of misleidende informatie ontvangen over het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden, wat kan leiden tot valse hoop (of het tegenovergestelde: terughoudendheid om deel te nemen aan het opsporingsproces) of tot bezorgdheid.	Houd de communicatie transparant en eerlijk. Zorg ervoor dat alle verstrekte informatie nauwkeurig en geverifieerd is en bereid de verzoeker voor op alle mogelijke uitkomsten. Het is van essentieel belang om alle informatie grondig te verifiëren en om op transparante wijze met alle betrokken partijen te communiceren. Het is ook belangrijk dat ambtenaren het onderkennen als zij niet over bepaalde informatie beschikken. In dergelijke gevallen moeten ambtenaren dit duidelijk te kennen geven, follow-up aan deze lacune geven en de nodige informatie verstrekken zodra deze beschikbaar is. Het is belangrijk om deze verplichting te handhaven, omdat dit zorgt voor meer vertrouwen in het hele proces.

Risicofactor	Beschrijving	Benadering
Gebrek aan vertrouwelijkheid	Tijdens het opsporingsproces kan gevoelige informatie van de verzoeker naar buiten worden gebracht, wat kan leiden tot privacyschendingen en mogelijke schade.	Licht de verzoeker in over het vertrouwelijkheidsbeginsel. Voer robuuste gegevensbeschermingsmaatregelen in om alle persoonsgegevens te beschermen. Controleer de beveiligingsprotocollen regelmatig en werk ze bij om ongeoorloofde toegang te voorkomen.
Discriminatie en stigmatisering	De verzoeker kan in zijn of haar huidige omgeving te maken krijgen met discriminatie of stigmatisering, met name wanneer de achtergrond of omstandigheden van de verzoeker bekend worden.	Bevorder een inclusieve en ondersteunende omgeving. Licht alle betrokken partijen, inclusief collega's, voor over het belang van een respectvolle, empathische en waardige behandeling. Creëer bewustzijn via regelmatige sessies met kinderen over de negatieve gevolgen van stigmatisering.
Emotioneel isolement	De verzoeker voelt zich misschien geïsoleerd en eenzaam tijdens het wachten, vooral als hij of zij zich in een nieuwe en onbekende omgeving bevindt.	Moedig sociale interactie en ondersteunende relaties met gelijkgestemden aan. Bied mogelijkheden om deel te nemen aan gemeenschapsactiviteiten en verbind mensen met elkaar.

Risicofactor	Beschrijving	Benadering
Fysieke veiligheid — mensenhandel en uitbuiting	Kinderen en ten laste komende meerderjarigen kunnen kwetsbaar zijn voor mensenhandel en uitbuiting, vooral als er geen adequaat toezicht is in afwachting van de uitkomsten van de opsporing van familie- of gezinsleden. Bovendien neemt hun blootstelling aan fysiek gevaar toe als hun locatie of identiteit bekend wordt bij kwaadwillende partijen, zoals mensenhandelaren of vervolgers.	Houd de locatie en identiteit van de verzoeker geheim totdat een besluit tot hereniging is genomen. Als wordt vastgesteld dat er een risico op onderduiken, mensenhandel of uitbuiting bestaat, werk dan samen met veilige toevluchtsoorden in afwachting van de hereniging. Zorg voor permanent toezicht en permanente monitoring terwijl wordt samengewerkt met organisaties die zich inzetten voor de bestrijding van mensenhandel voor aanvullende bescherming, waaronder bewustmakingssessies over risico's als mensenhandel en uitbuiting.
Onderbreking van onderwijs	Onzekerheid over de toekomst kan het onderwijs- en leerproces van het kind verstoren.	Houd de onderwijsroutine van het kind in stand en bied indien nodig aanvullende academische ondersteuning, met name als het kind in een nieuwe taalomgeving moet integreren. Zorg ervoor dat de onderwijsbehoeften van het kind worden vervuld, ongeacht het verloop van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden. Praat met de onderwijzer(s) om die bewust te maken van de stressvolle periode waar het kind zich op dat moment in bevindt.
Gezondheidskwesties	Stress en onzekerheid kunnen een negatief effect hebben op de lichamelijke gezondheid, wat kan leiden tot slechte voeding, slaapstoornissen of psychosomatische symptomen.	Regelmatige gezondheidscontroles en toegang tot medische zorg zijn van groot belang. Bevorder een gezonde levensstijl met evenwichtige voeding, lichaamsbeweging en adequate rust.

4. Beste praktijken en methoden voor het opsporen van familie- of gezinsleden

4.1. Beste praktijken voor familie- of gezinsopsporingshandelingen

Om de inspanningen voor het opsporen en herenigen van familie- of gezinsleden doeltreffend te laten zijn, is het nodig om beste praktijken toe te passen die zorgen voor een grondige en gecoördineerde respons, waarbij verschillende belanghebbenden worden betrokken. Het personeel van de asielautoriteit kan vaak rekenen op de cruciale steun van ngo's. Door deze partnerschappen kunnen middelen, kennis en deskundigheid gebundeld worden, waardoor de inspanningen voor het opsporen van familie- of gezinsleden doeltreffender worden. Door samen te werken, kunnen deze organisaties een beter gecoördineerde en uitgebreide respons bieden, wat uiteindelijk leidt tot meer succesvolle uitkomsten bij de hereniging van families/gezinnen en het herstel van de stabiliteit in het leven van ontheemden.

De RFL-diensten ⁽¹²⁰⁾ onderstrepen het belang van de bescherming van het humanitaire mandaat van de RFL-missie. Hiermee is vertrouwelijkheid gewaarborgd voor de families die profiteren van de RFL-dienst. Bij het opsporen en herenigen van familie- of gezinsleden moet de inclusie van familie- of gezinsleden centraal staan en hun wil moet worden gerespecteerd. Het RFL-netwerk bevordert ook regelmatige communicatie tussen het kind en zijn of haar familie/gezin, in overeenstemming met de beschikbare middelen en de belangen/behoefte van de partijen, als onderdeel van de voorbereiding van het gezinsherenigingsproces.

Bovendien is het een cruciale beste praktijk om **juridische en logistieke ondersteuning op maat te bieden**. Het is een beste praktijk om de verzoeker te informeren over de Family Reunification Services (gezinsherenigingsdienst) van de UNHCR ⁽¹²¹⁾, die essentiële **rechtsbijstand** verleent om verzoekers te begeleiden bij de vaak complexe gezinsherenigingsprocedure en tegelijkertijd nauw samenwerkt met nationale regeringen om zulke zaken te bespoedigen. Een andere beste praktijk is om een beroep te doen op gespecialiseerde grensoverschrijdende expertise, zoals geïllustreerd door de International Social Service (ISS) ⁽¹²²⁾, die **holistische diensten** verleent, waaronder juridisch advies, maatschappelijk werk en belangenbehartiging, met name voor families/gezinnen die door nationale grenzen van elkaar worden gescheiden.

Daarnaast is het belangrijk om **logistieke en praktische ondersteuning**, zoals van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ⁽¹²³⁾, te verkrijgen. Beste praktijken van de IOM zijn onder meer het aanbieden van diensten voor het opsporen van familie- of gezinsleden, het coördineren van reisregelingen en het verlenen van de nodige juridische en logistieke bijstand om families/gezinnen op doeltreffende wijze te herenigen.

⁽¹²⁰⁾ Meer informatie is online beschikbaar op <https://familylinks.icrc.org/>, de website van het ICRC, geraadpleegd op 8 november 2024.

⁽¹²¹⁾ Meer informatie is online beschikbaar op <https://help.unhcr.org/faq/how-can-we-help-you/family-reunification/>, de website van het UNHCR, ongedateerd, geraadpleegd op 8 november 2024.

⁽¹²²⁾ Meer informatie is te vinden op <https://iss-ssi.org/>, de website van ISS, ongedateerd, geraadpleegd op 8 november 2024.

⁽¹²³⁾ Meer informatie is te vinden op <https://www.iom.int/movement-assistance>, de website van de IOM, ongedateerd, geraadpleegd op 8 november 2024.

4.2. Technische instrumenten voor het opsporen van familie- of gezinsleden

Kijken we specifiek naar op verzoekers gerichte instrumenten en platformen, dan is het doel daarvan het aangaan van de unieke uitdagingen waarmee verzoekers worden geconfronteerd, zoals scheiding van familie- of gezinsleden tijdens migratie, verlies van contact als gevolg van ontheemding en de complexiteit van juridische procedures voor gezinshereniging. In de context van internationale migratie is de informatie verspreid over verschillende landen, wat het lastiger maakt om vermiste personen op te sporen. Platformen voor gegevensverzameling worden geconfronteerd met diverse uitdagingen, zoals volwassenen die hun verblijfplaats niet bekendmaken of niet-begeleide kinderen die uit opvangcentra verdwijnen. Internationale organisaties zoals het UNHCR en het Rode Kruis zijn voorzichtig met het delen van gevoelige informatie die de veiligheid van verzoekers in gevaar zou kunnen brengen. Daarnaast vormt het ontbreken van een rechtskader voor het delen van gegevens tussen statelijke en niet-statelijke partijen een belemmering voor de identificatie van vermiste personen, met name in zaken waar niet-geïdentificeerde lichamen bij betrokken zijn; forensisch deskundigen hebben dan rechterlijke toestemming nodig om informatie te delen.

Het RFL-netwerk, dat wordt gecoördineerd door het centrale opsporingsagentschap van het ICRC, biedt gratis vertrouwelijke diensten aan aan personen die op zoek zijn naar vermiste familieleden of die hun familie willen laten weten waar ze verblijven. Het netwerk maakt gebruik van digitale instrumenten en platformen om zaken te beheren en vermiste personen op te sporen.

In 2021 heeft Interpol I-Familia ⁽¹²⁴⁾ gelanceerd, een databank waaraan families/gezinnen onder strikte waarborgen DNA-monsters kunnen afgeven.

Hieronder volgen de belangrijkste instrumenten en platformen die relevant zijn voor verzoekers.

⁽¹²⁴⁾ Interpol, "I-Familia", website van Interpol, ongedateerd, geraadpleegd op 7 november 2024, <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia>

Organisatie	Platform	Beschrijving	Belangrijkste kenmerken
Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging (RFL-dienst)	Restoring Family Links, https://familylinks.icrc.org/	Het ICRC en de Nationale Rode Kruis- en de Rode Halve Maan-verenigingen beheren dit platform om asielzoekers en vluchtelingen te helpen opnieuw in contact te komen met familie- of gezinsleden die gescheiden zijn door conflicten, migratie of rampen. Op het platform kunnen personen het dichtstbijzijnde ICRC-kantoor vinden om toegang te krijgen tot de RFL-dienst en/of kunnen ze toegang krijgen tot onlinediensten, indien beschikbaar. Het RFL-netwerk biedt in veel contexten de dienst van het verzenden van belangrijke documenten van het ene land naar het andere aan, wat zeer relevant kan zijn voor het voorbereidingsproces van de hereniging. Op dit platform bevindt zich ook de “Trace the Face”-dienst, die is toegesneden op migranten en asielzoekers. Personen die op zoek zijn naar hun dierbaren, kunnen een foto van zichzelf op de website publiceren, met als doel om te worden herkend door hun gezinsleden en via een ICRC-kantoor het contact tussen de familie- of gezinsleden op te starten.	Wereldwijd bereik: is actief in meerdere landen, waardoor asielzoekers wereldwijd toegang hebben tot het netwerk. Gepersonaliseerde ondersteuning: lokale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen verlenen rechtstreekse bijstand bij het opsporen en weer met elkaar in contact brengen van families/gezinnen. Privacy en veiligheid: geeft prioriteit aan de veiligheid en vertrouwelijkheid van asielzoekers, wat van cruciaal belang is in kwetsbare situaties.
	“Trace the Face”-dienst; https://tracetheface.familylinks.icrc.org/?lang=en		

Organisatie	Platform	Beschrijving	Belangrijkste kenmerken
Refugees United	REFUNITE, https://refunite.org/	REFUNITE is een mobiel en onlineplatform dat specifiek is ontworpen om vluchtelingen en asielzoekers te helpen vermiste gezinsleden te vinden. Gebruikers kunnen een anoniem profiel aanmaken en familie- of gezinsleden zoeken aan de hand van beschikbare informatie zoals namen, locaties en andere identificatiegegevens.	Toegankelijkheid: geoptimaliseerd voor mobiele apparaten en gebieden met een lage bandbreedte, zodat het toegankelijk is voor asielzoekers die mogelijk beperkte internettoegang hebben. Anonimiteit: beschermt de identiteit van gebruikers, zodat asielzoekers naar familie- of gezinsleden kunnen zoeken zonder hun veiligheid in gevaar te brengen. Op sms gebaseerde diensten: bieden een op sms gebaseerde zoekoptie, die bijzonder nuttig is in regio's met een beperkte internetverbinding.

Organisatie	Platform	Beschrijving	Belangrijkste kenmerken
Interpol	I-Familia, https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia	I-Familia is een innovatieve DNA-database die in 2021 door Interpol is opgezet om vermiste personen te helpen identificeren door matching van DNA van familie- of gezinsleden.	DNA-matching van familie- of gezinsleden: familie- of gezinsleden van vermiste personen kunnen DNA-monsters verstrekken zodat die kunnen worden vergeleken met niet-geïdentificeerde stoffelijke resten. Wereldwijd bereik: wereldwijd toegankelijk voor rechtshandavingsinstanties voor de identificatie van vermiste personen en van slachtoffers van rampen. Privacy en beveiliging: werkt met strenge waarborgen om gevoelige genetische gegevens te beschermen. Complementair aan bestaande systemen: werkt samen met andere platformen en behandelt zaken waarin rechtstreekse DNA-profielen van vermiste personen niet beschikbaar zijn, maar familie- of gezinsleden wel kunnen worden geïdentificeerd.

4.3. Overzicht van de gebruikte methoden

Deze tabel geeft een niet-uitputtend overzicht van de methoden die worden gebruikt voor het opsporen van familie- of gezinsleden, waarbij de belangrijkste belanghebbenden en de voordelen en uitdagingen van elke aanpak worden toegelicht.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Onderhoud met het kind	Maatschappelijk werkers, kinderbeschermers, voogd/vertegenwoordiger, psychologen, ngo's, IGO's en internationale organisaties.	Rechtstreeks inzicht in de ervaring van het kind; bouwt vertrouwen op.	Het kind kan emotioneel aangedaan zijn of moeite hebben om zich dingen te herinneren of gedetailleerde informatie te geven. Daarom moeten zo min mogelijk gesprekken worden gevoerd die mogelijk traumatisch kunnen zijn voor het kind.
Onderhoud met familie- of gezinsleden	Maatschappelijk werkers, kinderbeschermers, voogd/vertegenwoordiger, psychologen, ngo's, IGO's.	Geeft gedetailleerde familiegeschiedenis en -context. Zorgt voor directe communicatie; maakt onmiddellijke verificatie van informatie mogelijk.	Familie- of gezinsleden zijn mogelijk moeilijk te vinden; het risico bestaat dat onvolledige of vertekende informatie wordt verstrekt. Potentiële risico's in verband met de bescherming van kinderen moeten zorgvuldig worden beoordeeld om de veiligheid en het welzijn van het kind te waarborgen. Maak een zorgvuldige afweging.
Gebruik van nationale databanken/ bestanden in het gastland	Overheidsinstanties, immigratiediensten, wetshandhaving, ngo's.	Toegankelijk en vaak uitgebreid; nuttig voor het bevestigen van de juridische status en geschiedenis.	Kan beperkingen hebben voor wat betreft dataprivacy; bevat mogelijk niet alle relevante informatie. De procedures om toegang tot deze systemen te krijgen, kunnen lang duren.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Gebruik van databanken/ bestanden in andere EU+-landen	Overheidsinstanties, wetshandhaving, EU-instellingen, ngo's.	Onderlinge verwijzingen vergroten de kans op succes; kunnen grensoverschrijdende verplaatsingen traceren.	Beperkingen in het delen van gegevens tussen staten; mogelijke taalbarrières; bevatten mogelijk niet alle relevante informatie.
Gebruik van databanken/ bestanden in het land van herkomst of in andere landen	Overheidsinstanties, internationale organisaties, ambassades, consulaten, ngo's.	Breidt de zoekopdracht wereldwijd uit; nuttig in gevallen van diaspora.	Hoewel dit waardevol is, kan er sprake zijn van bureaucratische vertragingen en een mogelijk gebrek aan medewerking van het land van herkomst. Het is van cruciaal belang om voorzichtigheid te betrachten bij asielverzoeken, zodat gevoelige informatie met de grootste zorg wordt behandeld en dat maatregelen die de veiligheid of de bescherming van de verzoeker in het gedrang kunnen brengen, worden vermeden. Maak een zorgvuldige afweging.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Betrokkenheid van sociale diensten in het land van herkomst	Sociale overheidsdiensten, ngo's, IGO's, maatschappelijke organisaties.	Kan zorgen voor een culturele context; ondersteunt de hereniging op lange termijn.	Coördinatieproblemen en wisselende kwaliteit van de diensten, afhankelijk van lokale middelen; potentiële risico's voor het kind of de familie; een zorgvuldige afweging is noodzakelijk, zodat het inschakelen van deze diensten het kind of de familie/het gezin niet onbedoeld aan verdere schade blootstelt, met name in zaken waarin asiel of bescherming een rol speelt. Maak een zorgvuldige afweging.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Betrokkenheid van International Social Service/ IGO's/ ngo's	UNHCR, IOM, Rode Kruis, Save the Children, andere humanitaire organisaties.	Toegang tot gespecialiseerde expertise en wereldwijde netwerken; holistische aanpak van hereniging. Coördinatie tussen meerdere organisaties kan innovatieve oplossingen bevorderen.	De reactietijd kan lang zijn, omdat meerdere organisaties betrokken zijn, waardoor de inspanningen op het gebied van gezinshereniging mogelijk vertraging oplopen. Daarnaast bestaat er een risico op revictimisatie, aangezien deze organisaties zich kunnen baseren op informatie die rechtstreeks van het kind en/of de familie- of gezinsleden is verkregen. Bovendien kan de strikte naleving van de humanitaire mandaten ervoor zorgen dat zij beperkt informatie met de autoriteiten willen delen, aangezien hun primaire rol is om namens de familie/het gezin op te treden in het opsporingsproces.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Betrokkenheid van religieuze organisaties	Kerken, moskeeën, tempels, op geloof gebaseerde ngo's.	Genieten vertrouwen in gemeenschappen; kunnen snel lokale steun mobiliseren; kunnen toegang hebben tot lokale bestanden en netwerken.	Kunnen beperkte middelen en deskundigheid hebben om met complexe of gevoelige zaken om te gaan, met name wanneer het gaat om kinderbescherming of trauma's; potentiële risico's als vooroordelen op basis van religieuze overtuigingen de onpartijdigheid of inclusiviteit van de steun aantasten, wat de veiligheid en het welzijn van kwetsbare personen kan aantasten. Maak een zorgvuldige afweging.
Onlineplatformend	Socialemediaplatformen, gespecialiseerde websites voor het opsporen van familie- of gezinsleden.	Breed bereik, waardoor informatie snel kan worden verspreid en grensoverschrijdende verbindingen mogelijk zijn; is wereldwijd toegankelijk, met ruimere zoekmogelijkheden.	Zorgen over privacy en veiligheid zijn van cruciaal belang, met name bij de behandeling van gevoelige gegevens die de veiligheid van personen in gevaar kunnen brengen als ze niet naar behoren worden beschermd; verschillen in de toegang tot technologie of internet kunnen bepaalde kwetsbare personen uitsluiten, waardoor zij niet kunnen deelnemen aan het opsporingsproces en mogelijk niet de nodige bescherming krijgen. Maak een zorgvuldige afweging.

Methoden	Wie is betrokken (met inbegrip van niet-statelijke actoren)	Voordelen	Nadelen
Aanbieders van technologie	Bedrijven die technologische oplossingen aanbieden, zoals databanken, en instrumenten voor gezichtsherkenning en communicatie.	Bieden innovatieve instrumenten die de zoekefficiëntie verbeteren, zoals databanken en gezichtsherkenning; kunnen zorgen voor veilige en schaalbare oplossingen.	Hoge kosten en behoeften aan hulpbronnen kunnen de toegang tot cruciale technologie beperken, met name in omgevingen met weinig hulpbronnen, waar kwetsbare personen mogelijk niet de nodige steun krijgen; technologie speelt mogelijk niet volledig in op de algehele veiligheid en het algehele welzijn van de betrokken persoon. Maak een zorgvuldige afweging.
Leiders van gemeenschappen	Lokale ouderlingen, stamhoofden, dorpschouwen, gerespecteerde gemeenschapsfiguren.	Hebben een diepgaand begrip van de lokale context en de culturele dynamiek; gerespecteerde figuren kunnen vertrouwen en samenwerking bevorderen.	Er bestaat een risico op partijdigheid of vooringenomenheid, met name in door conflicten getroffen gebieden, wat de eerlijkheid en veiligheid van de verleende steun in het gedrang kan brengen; hun betrokkenheid is mogelijk beperkt tot specifieke regio's of groepen. Maak een zorgvuldige afweging.

Bijlage I. Rechtskader — focus op de rechten van het kind

Sommige kinderen verplaatsen zich over grenzen heen zonder de zorg van een verantwoordelijke volwassene, of worden na of vóór binnenkomst zonder begeleiding op Europees grondgebied achtergelaten. Het risico om familie of het gezin kwijt te raken is hoog. Scheiding van familie- of gezinsleden kan per ongeluk gebeuren, bijvoorbeeld als gevolg van crisissituaties of bij beperking van de bewegingsvrijheid. Het achterlaten van kinderen kan ook iets zijn dat ouders en/of kinderen doen uit bescherming of als manier om met de situatie om te gaan wanneer die situatie levensbedreigend wordt en hun middelen uitgeput zijn.

Door hun inherente kwetsbaarheid lopen kinderen die alleen door onbekende landen reizen, een hoger risico op geweld en misbruik. In sommige gevallen kunnen andere factoren hun kwetsbaarheid verder vergroten, aangezien het kind mogelijk ongedocumenteerd of staatloos is of internationale bescherming nodig heeft.

De **EU-strategie voor de rechten van het kind** ⁽¹²⁵⁾ is erop gericht om de volledige inzet van de EU — zoals verankerd in het Verdrag van Lissabon ⁽¹²⁶⁾ en het Handvest — voor de bevordering, bescherming en verwezenlijking van de rechten van het kind in alle relevante beleidsmaatregelen en acties van de EU te versterken.

Deze verbintenis wordt versterkt door verschillende instrumenten, waaronder de instrumenten die hieronder beschreven worden.

Europese kindergarantie ⁽¹²⁷⁾. Dit initiatief zorgt ervoor dat kinderen in nood toegang hebben tot essentiële diensten, zoals gezondheidszorg, onderwijs, kinderbescherming en huisvesting.

Mededeling van de Commissie over migrerende kinderen (COM(2017) 211 final) ⁽¹²⁸⁾. Deze mededeling richt zich op de specifieke behoeften van migrerende kinderen, met nadruk op hun beschermingsbehoeften en integratie.

Actieplan voor integratie en inclusie 2021-2027 (COM(2020) 758 final) ⁽¹²⁹⁾. Dit plan bevat maatregelen ter ondersteuning van de integratie en inclusie van migranten en personen die internationale bescherming nodig hebben, waaronder kinderen, in de samenlevingen van de EU.

⁽¹²⁵⁾ Europese Commissie: EU-strategie voor de rechten van het kind, 24 maart 2021, geraadpleegd op 22 januari 2024, https://commission.europa.eu/document/86b296ab-95ee-4139-aad3-d7016e096195_en

⁽¹²⁶⁾ Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, ondertekend te Lissabon op 13 december 2007, <https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/lis/sign>

⁽¹²⁷⁾ Europese Commissie: Europese kindergarantie, 24 maart 2021, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1428&langId=en>

⁽¹²⁸⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad — Bescherming van migrerende kinderen, COM(2017) 211 final van 12 april 2017, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52017DC0211>

⁽¹²⁹⁾ European Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Actieplan voor integratie en inclusie 2021-2027, COM(2020) 758 final van 24 november 2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758>.

Deze kaders zijn gezamenlijk bedoeld om de rechten en het welzijn van kinderen te waarborgen en ervoor te zorgen dat aan hun specifieke behoeften wordt voldaan en dat zij gedurende hun reis en bij aankomst in de EU worden beschermd.

Het Handvest garandeert dat kinderen recht hebben op de bescherming en zorg die nodig zijn voor hun welzijn. Ook waarborgt het Handvest dat kinderen het recht hebben om vrijelijk hun mening te uiten over zaken die hen betreffen, waarbij hun mening naar behoren in aanmerking moet worden genomen in overeenstemming met hun leeftijd en mate van volwassenheid. Daarnaast onderstreept artikel 7 van het Handvest het belang van de eerbiediging van het familie- en gezinsleven, een kernbeginsel dat de activiteiten op het gebied van gezinshereniging richting geeft. Deze verbintenis om de eenheid van het gezin en de rechten van het kind te waarborgen, staat centraal in het EU-beleid, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat bij alle acties het belang van het kind voorop staat en dat de integriteit van het familie- en gezinsleven wordt gehandhaafd.

Het beginsel van het belang van het kind, dat is vastgelegd in het VRK ⁽¹³⁰⁾, wordt in het Handvest herbevestigd door te bepalen dat bij alle handelingen met betrekking tot kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, het belang van het kind een primaire overweging moet zijn.

Zoals in de preambule van het VRK wordt erkend, is het gezin “de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder” ⁽¹³¹⁾ en moet het gezin bescherming en bijstand worden verleend. Bij de BIA moet rekening worden gehouden met het beginsel van eenheid van het gezin, dat eveneens wordt erkend in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (artikel 8). Overeenkomstig artikel 24, lid 3, van het Handvest maakt de eenheid van het gezin deel uit van deze beoordeling, samen met het welzijn en de ontwikkeling van de minderjarige, veiligheids- en beveiligingsoverwegingen en de mening van de minderjarige in overeenstemming met zijn leeftijd en mate van volwassenheid.

Naast het belang van het kind spelen in de specifieke context van het opsporen van familie- of gezinsleden verschillende andere rechten, zoals die zijn vastgelegd in het VRK, een rol als wordt overwogen om familie- of gezinsleden op te sporen:

- het recht op **naam, nationaliteit en ouderlijke zorg** ⁽¹³²⁾:

1. [h]et kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, **het recht zijn of haar ouders te kennen, en door hen te worden verzorgd**[:]

⁽¹³⁰⁾ hUNAVVN, Verdrag inzake de rechten van het kind, 20 november 1989, Resolutie 44/25 van de Algemene Vergadering, https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2

⁽¹³¹⁾ AVVN, [Verdrag inzake de rechten van het kind](#), 20 november 1989, Verenigde Naties, Verzameling van verdragen, vol. 1577, preambule, blz. 1.

⁽¹³²⁾ Artikel 7 van het VRK.

- het recht op **behoud van de identiteit, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen** ⁽¹³³⁾: de identiteit van het kind omvat de genderidentiteit, seksuele gerichtheid, godsdienst, overtuigingen, culturele identiteit, persoonlijkheid en het recht op toegang tot informatie over zijn of haar biologische familie, overeenkomstig de wettelijke regeling van het land in kwestie;
- het recht op **het behoud van de gezinsomgeving en het onderhouden van persoonlijke betrekkingen** en rechtstreeks contact met de ouders van het kind ⁽¹³⁴⁾; artikel 9 van het VRK bepaalt het volgende:

1. [...] een kind [mag] niet [worden] gescheiden van zijn of haar ouders tegen [zijn of haar] wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind[;]

[...]

3. [d]e Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind[;]

- het recht op **gezinshereniging** is vastgelegd in artikel 10 van het VRK:

1. [...] aanvragen van een kind of zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, [worden] door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed behandeld. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijke aanvraag geen nadelige gevolgen heeft voor de aanvragers en hun familieleden[;]

2. Een kind van wie de ouders in verschillende Staten verblijven, heeft het recht op regelmatige basis, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met beide ouders te onderhouden[;] [...]

voorts bepaalt artikel 22 van het VRK het volgende:

2. [...] de Staten die partij zijn, verlenen [...] hun medewerking aan alle inspanningen [...] om dat kind te beschermen en bij te staan en de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort[;] [...]

met betrekking tot vluchtelingenkinderen bepaalt artikel 10, lid 3, van Richtlijn 2003/86/EG van de Raad (gezinsherenigingsrichtlijn) ⁽¹³⁵⁾ dat de lidstaten:

(a) [...] de toegang en het verblijf uit hoofde van gezinshereniging [toestaan] aan zijn bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn, zonder de in artikel 4, lid 2, onder a) genoemde voorwaarden toe te passen;

(b) [...] de toegang en het verblijf uit hoofde van gezinshereniging [kunnen] toestaan aan zijn wettelijke voogd of andere gezinsleden indien de vluchteling geen bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn heeft of indien het onmogelijk is deze te vinden[;]

⁽¹³³⁾ Artikel 8 van het VRK.

⁽¹³⁴⁾ Vergelijkbare inhoud is te vinden in artikel 24, lid 3, van het Handvest.

⁽¹³⁵⁾ [Richtlijn 2003/86/EG van de Raad](#) van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB L 251 van 3.10.2003).

- respect voor de **mening van het kind** ⁽¹³⁶⁾: alle kinderen hebben het recht om vrijelijk hun mening te uiten; aan de mening van het kind moet, in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en mate van volwassenheid, passend belang worden toegekend in alle aangelegenheden die het kind betreffen; hiertoe moet het kind met name in de gelegenheid worden gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft;
- de bescherming tegen inmenging in **privéleven, familie- en gezinsleven, woning en correspondentie** ⁽¹³⁷⁾: dit recht beschermt het privéleven van kinderen tegen willekeurige inmenging door overheidsinstanties of particuliere organisaties, zoals de media; deze bescherming heeft betrekking op vier domeinen: privéleven, familie- en gezinsleven, woning en correspondentie;
- bijzondere bijstand en bescherming van **kinderen die tijdelijk of blijvend van hun gezinsomgeving worden beroofd**, is vastgelegd in artikel 20 van het VRK:
 1. *[e]en kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar eigen belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege[;]*
 2. *[d]e Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een ander vorm van zorg voor dat kind[;]*
- **bescherming en humanitaire bijstand** voor vluchtelingkinderen of asielzoekende kinderen bij het aanvragen of verkrijgen van een **vluchtelingenstatus en het recht om hun familie- of gezinsleden op te sporen teneinde informatie te verkrijgen die nodig is voor gezinshereniging** ⁽¹³⁸⁾.

Met name ten aanzien van vluchtelingkinderen erkent het VRK ⁽¹³⁹⁾ niet alleen het recht op passende bescherming en humanitaire hulp, maar ook het recht om de ouders of andere familieleden op te sporen. Ook erkent dat verdrag het recht op dezelfde bescherming als elk kind dat blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet missen. Dit recht, dat de hoeksteen vormt van het proces van het opsporen van familie- of gezinsleden voor niet-begeleide kinderen die internationale bescherming nodig hebben, is uitgebreid erkend in het EU-asielacquis.

In overeenstemming met de verbintenissen van de EU om de rechten van het kind te beschermen, integreert het pact bovengenoemde instrumenten, zoals de **EU-strategie voor de rechten van het kind**, inclusief de **Europese kindergarantie** — het integrale onderdeel ervan; de **mededeling van de Commissie over migrerende kinderen**; en het **actieplan inzake integratie en inclusie 2021-2027**. Deze instrumenten zorgen ervoor dat bij alle handelingen rekening wordt gehouden met het belang van het kind, waardoor de bescherming en zorg die nodig zijn voor het welzijn van het kind, worden versterkt, zoals uiteengezet in artikel 24 van het Handvest.

⁽¹³⁶⁾ Artikel 12 van het VRK; een soortgelijke bepaling is opgenomen in artikel 24, lid 1, van het Handvest.

⁽¹³⁷⁾ Artikel 16 van het VRK.

⁽¹³⁸⁾ Artikel 22 van het VRK.

⁽¹³⁹⁾ Artikel 22 van het VRK.

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

